

ת"פ 8321/04/14 - מדינת ישראל נגד מדחת מוחמד,רחאב שירין מחמד

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 8321-04-14 מדינת ישראל נ' מוחמד(עציר) ואח'
בפני כבוד השופט כרמי מוסק

בעניין: מדינת ישראל

נגד
1.מדחת מוחמד (עציר)
2.רחאב שירין מחמד (עצירה)

הכרעת דין

כתב האישום

1. בכתב האישום נטען, כי הנאשמים, שהם אח ואחות, רשומים במרשם האוכלוסין של מדינת ישראל כתושבי ירושלים.
2. תנועת החמאס והג'יהאד האיסלאמי הינם ארגוני טרור אשר הוצאו אל מחוץ חוק.
3. במספר בתי כלא בישראל, "הדרים", "אשל", "מגידו", "עופר", "שאטה", "נפחה" ו"אשקלון", קיימים אגפים של אסירים ביטחוניים, בין השאר, מארגונים אלה.
4. בבעלות הנאשם (להלן: "הנאשם") משרד "אלקודס לשירות חוקתי ומסחרי" (להלן: "המשרד") אותו הקים בשנת 2011 ובמסגרתו עבדה גם הנאשמת (להלן: "הנאשמת").
5. הנאשמים העסיקו במשרד מספר עורכי דין אשר תכלית העסקתם הייתה ביקור אסירים ביטחוניים מתנועות החמאס והג'יהאד האיסלאמי (להלן: "הארגונים") הכלואים בבתי הכלא בישראל והעברת מסרים ארגוניים (להלן: "האגרות") בין האסירים בבתי הכלא השונים ובין האסירים והנהגות הארגונים מחוץ לכותלי הכלא, וזאת כדי לקדם או לממן את פעילות ארגוני הטרור.

6. את האגרות לאסירים מחוץ לתוככי הכלא קיבלו הנאשמים מגורמים השייכים לארגונים ברצועת עזה, ולאחר קבלת התגובות מהאסירים היו מעבירים אותם בחזרה לגורמים ברצועת עזה, לשם קידום פעילות הארגון ולמעשה היו גורם מקשר להעברת מידע בין הנהגות האסירים בבתי הכלא השונים, ובין הנהגת אסירי חמאס וג'יהאד אסלאמי לגורמים חיצוניים, במטרה לקדם את ענייניה של אותה הנהגה ולאפשר את פעילותה.

7. תמורת ניהול המשרד, העסקת עורכי הדין, ביצוע הביקורים והעברת האגרות, קיבלו הנאשמים ממשרד עורכי דין הממוקם בעזה והמייצג את הארגונים, כספים אשר הופקדו בחשבונות בנק השייכים לנאשמים ומנוהלים ברשות הפלסטינאית.

8. נהלי שירות בתי הסוהר, ככלל, אוסרים על יצירת קשר בין כלואים ביטחוניים (אסירים, עצורים ועצורים מנהליים), בבתי הכלא השונים, ואוסרים על שיחות טלפון או העברת מסרים בינם לבין עצמם או מבתי הכלא החוצה, וזאת משיקולים של שמירה על בטחון המדינה והציבור ושמירה על ניהולם התקין של בתי הכלא.

9. נהלי שירות בתי הסוהר, ככלל, מאפשרים פגישה בין עורכי דין לכלואים ביטחוניים רק לצורך טיפול בעניינים המשפטיים של הכלואים.

10. מפקדות הארגונים בכלא מהוות זרוע ארגונית של ארגוני הטרור, מעדכנים ונותנים דעתם לסוגיות אסטרטגיות שונות של הארגונים לרבות השתתפות בבחירות ובוועדות פנימיות וחיצוניות של הארגונים. העברת מסרים בין האסירים בבתי הכלא ובין בתי הכלא להנהגות בעזה, מחזקות את התשתית הארגונית של ארגוני הטרור ואת הקשר ביניהן ומאפשרות לארגון להתקיים הן ברמה הארגונית והן ברמה המבצעית.

11. בהמשך נטען כי בין ינואר 2012 ועד מרץ 2014 העסיק הנאשם במשרד את עורכי הדין אמג'ד ספדי, נדים גרייב, מחמוד אבו סנינה ועומר אסכאפי (להלן: "**עורכי הדין**"). הנאשם אמר לעורכי הדין כי תפקידם יהיה לבקר אסירים ביטחוניים, להעביר אליהם מסרים ולקבל את תגובותיהם ולהחזיר למשרד. סוכם, כי בעבור כל ביקור יקבלו עורכי הדין סכום הנע בין 400-600 ₪ וזאת בהתאם למיקומו של הכלא בו על עורכי הדין לבקר.

12. לשם קידום פעולות ארגוני הטרור עמדו הנאשמים בקשר עם עו"ד מחמוד רג'ב, נציג עמותת "אל נור", אשר הוכרזה כהתאחדות בלתי מותרת והוצאה אל מחוץ לחוק, ומייצגת את אסירי ארגון החמאס, ועם עו"ד ניהאל פארה נציג עמותת "אלאמאל" מטעם ארגון הג'יהאד האסלאמי שניהם מרצועת עזה, קיבלו מהם את האגרות להעברה לאסירים, הנחיות לעניין הביקורים והן כספים המגיעים למשרד בעד הביקורים.

13. עוד עמד הנאשם בקשר, בין היתר, עם אסיר החמאס עבאס אלסייד, שעד למעצרו היה ראש החמאס בטול כרם השפוט לעשרות מאסרי עולם בגין אחריותו הישירה לעשרות הרוגים ישראלים בפיגועי התאבדות, בין היתר, בפיגוע במלון "פארק" בליל הסדר בשנת 2002, אשר משמש כיו"ר ארגון אסירי החמאס בבתי הכלא ומהווה איש הקשר אל מול מפקדת הארגון מחוץ לכלא, אשר הנחה את הנאשם בדבר האסירים אותם יש לבקר, תעריפי הביקורים ומסרים

שיש להעביר.

14. בתאריך 20.2.14 היה הנאשם בקשר טלפוני לתוך כלא נפחא על ידי פלאפון מוברח, עם אסיר החמאס עותמאן סעיד (המכונה "אבו קיס"), אשר באותה עת ישב באותו התא עם עבאס אלסייד. באותה שיחה ביקש "אבו קיס" לברר אודות תיקי אסירים אחרים בבתי כלא אחרים, כספים והמשך עבודת המשרד מול האסירים.

15. בין החודשים 5/2012-12/2013, עת שהה הנאשם בכלא, ניהלה את המשרד בפועל הנאשמת בכך שעמדה בקשר עם עורכי הדין, העבירה להם את האגרות, שלחה להם את סידור העבודה וכן שילמה להם את שכרם בעבור הביקורים והעברת האגרות.

16. לשם קידום פעולות ארגון החמאס עמדו הנאשמים בקשר עם גורמים ברצועת עזה, הפועלים מטעם החמאס, ביניהם אחמד אבו טהה, אסיר חמאס ששוחרר במסגרת "עסקת שליט" וגורש לרצועת עזה ופעיל במסגרת משרד המידע לאסירים של ארגון החמאס, וזאת על מנת לקבל מהם הנחיות לתיאום הביקורים והעברת האגרות.

17. הנאשמים, בעשרות מקרים, קיבלו אגרות מנציגי הארגונים בעזה והעבירו את האגרות לעורכי הדין, תוך מתן הנחיות להעברתן לאסירים הביטחוניים הרלבנטיים. את התגובות אשר החזירו עורכי הדין מפי האסירים בבתי הכלא העבירו הנאשמים לנציגי הארגונים ברצועת עזה.

18. בין יתר האסירים אליהם נשלחו עורכי הדין על ידי הנאשמים היו בכירי הנהגות הארגונים בכלא, ובהם אסיר החמאס עבאס אלסייד הנ"ל, אסלאם ג'ראר, פעיל חמאס בכיר, שפוט למאסרי עולם, מעורב בתכנון פיגוע ההתאבדות במירון ב-2002 בו נהרגו 9 בני אדם ונפצעו עשרות ומעורב בגיוס מאבדים והקמת מעבדות נפץ; אברהים חאמד, אסיר חמאס השפוט ל-54 מאסרי עולם, אשר שימש כראש הזרוע הצבאית של החמאס באזור רמאללה והכווין פיגועים רבים, בין היתר בקפה "מומנט" בירושלים, פיגועי מטען במכלית הדלק בגלילות בשנת 2002 וכן היה מעורב בהכוונת פעילות צבאית מתוך הכלא; ומוחמד ערמאן, אסיר חמאס השפוט למאסרי עולם בגין מעורבותו, בין היתר, בפיגועי ההתאבדות בקפה "מומנט" בירושלים, הפיגוע באוניברסיטה העברית ועוד. במסגרת מעורבותו שימש כיצרן של חגורות נפץ ושילח מתאבדים רבים למשימתם.

19. בנוסף, הנאשמים, בעשרות מקרים, העבירו מסרים בין בתי הכלא השונים לצורך תיאום פעילות ארגונית משותפת ועדכונים שונים.

20. פעילותם של הנאשמים, בשני הערוצים בין בתי הכלא לעזה ובין בתי הכלא בישראל, נועדה לקדם את פעילות הארגון ובין היתר לאפשר העברת מסרים והנחיות לגבי כספים שיועברו לאסירים, לבני משפחותיהם ובין בתי הכלא, קיום פעילות אסורה בתוך בתי הכלא של ארגונים שהוצאו אל מחוץ לחוק, כגון מוסד "אלאקרא", העברת מסרים והנחיות עבור אסירי הארגונים לשם תיאום צעדי מחאה נגד שירות בתי הסוהר, לרבות תיאום שביתות רעב בין בתי הכלא השונים וטענות הנוגעות למדיניות שחרור אסירים, ניסיון ייסוד ערוץ שידורי רדיו בין רצועת עזה לבתי הכלא, וכן תיאום צעדים

ארגוניים ודיווחים שונים בין האסירים בבתי הכלא ומול ראשי הארגונים מחוץ לכלא.

21. במסגרת זו קיבלו הנאשמים הנחיות והוראות מטעם הנהגת האסירים עימם נפגשו עורכי הדין מעת לעת, וכן מטעם גורמים שונים בארגונים שמקום מושבם ברצועת עזה.

22. במעשיהם האמורים לעיל קיימו הנאשמים בידועין מגע עם סוכן חוץ, פעילי חמאס ברצועת עזה, עורך הדין מטעם אגודת "אל נור" שהוכרזה כהתאחדות בלתי מותרת והוצאה אל מחוץ לחוק, ובכירי האסירים בבתי הכלא השונים, כשאין להם הסבר סביר לכך, ביצעו שירות עבור התאחדות בלתי מותרת וכן עשו פעולה ברכוש במטרה לאפשר, לקדם או לממן פעילות של ארגון טרור מוכרז או של ארגון טרור.

23. לפיכך, יוחסו לנאשמים האישומים הבאים:

א. מגע עם סוכן חוץ - עבירה לפי סעיף 114(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977;

ב. מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת - עבירה לפי סעיף 85(1)(ג) לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (עשרות עבירות);

ג. איסור פעולה ברכוש למטרות טרור - עבירה לפי סעיף 8(א) לחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005 (עשרות עבירות).

24. בנוסף נטען כנגד הנאשם בלבד, כי בחודש פברואר 2014 העביר עו"ד רג'ב המייצג מטעם אגודת "אל נור" שהוכרזה כהתאחדות בלתי מותרת והוצאה אל מחוץ לחוק, אשר מקום מושבו בעזה, שתי העברות כספיות לחשבונו של הנאשם בסכום של 175,400 ₪.

25. עו"ד רג'ב ביקש מהנאשם להעביר את הכספים האמורים לעו"ד מחמד אל-עבד, אשר ייצור עמו קשר.

26. במעשיו האמורים לעיל ביצע הנאשם שירות לטובת התאחדות בלתי מותרת וכן עשה פעולה ברכוש במטרה לאפשר, לקדם או לממן פעילות של ארגון טרור מוכרז או של ארגון טרור.

27. לפיכך יוחסו לנאשם בלבד ובנוסף האישומים הבאים:

א. מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת - עבירה לפי סעיף 85(1)(ג) לתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945 (שתי עבירות);

ב. איסור פעולה ברכוש למטרות טרור - עבירה לפי סעיף 8(א) לחוק איסור מימון טרור הנ"ל (שתי עבירות).

תשובת הנאשם לכתב האישום

28. הנאשם הודה בסעיפים 1-3 לכתב האישום (כפי שפורטו לעיל) וכן הודה כי עבד וניהל את משרד אלקודס, אך כפר בכך שהנאשמת עבדה במשרד זה. הנאשם הודה כי במשרד הועסקו מספר עורכי דין, שבין היתר ביקרו אסירים פלסטינאים, וזאת על פי הסכם שנחתם בין המשרד לבין משרדי עורכי הדין שהזמינו את הביקורים. הנאשם טען, כי עורכי הדין שביקרו את האסירים עבדו על פי החוק וכן התבקשו, בסמכותם ובכשירותם המשפטית, לבדוק חוקיותו של כל ביקור לפני ביצועו וחוקיות כל פעולה טרם ביצועה. הנאשם טען, כי שב"ס מסווג אסירים בכלא לפי השתייכותם הארגונית עליה נשפט האסיר ומקיים עם האסירים סיג ושיח לפי מסגרת זו. הנאשם טען עוד, כי במרבית התקופה לא פעל במסגרת המשרד. עבדו במשרד מספר עורכי דין על פי השכר שצוין בכתב האישום. תפקידם כעורכי דין, וכפי שהוגדר, היה לבקר את האסירים ולברר את תלונותיהם ובקשותיהם, הכל בגבולות החוק. הנאשם הודה כי היה לו קשר עם עורכי הדין רג'ב ופארה, שלטענתו הם עורכי דין מוסמכים. הנאשם טען, כי עורכי הדין שערכו את הביקורים קיבלו הודעות מהאסירים ומשאלות שונות, אולם העברת הודעות אלו אינה אסורה, כשלעצמה. עוד טען, כי מעולם לא העביר מסר שאינו חוקי ומעולם לא היה מודע לעבירה כלשהי במידה שיוכח כי בוצעה כזו. את כל יתר הנטען בכתב האישום, הכחיש הנאשם.

תשובת הנאשמת לכתב האישום

29. הנאשמת הודתה בעובדות 1-3 לכתב האישום. הנאשמת הכחישה כי עבדה במשרד אלקודס וכן הכחישה כי העסיקה עורכי דין. כמו גם הכחישה את תכלית הביקורים אצל האסירים, כמפורט בכתב האישום. לטענתה, המותר והאסור נקבע על פי הדין הפלילי וכללי האתיקה החלים על עורכי הדין, ולא על פי נהלי שב"ס. הנאשמת הכחישה את הנטען כי העברת מסרים אסורה, וכמו כן הכחישה כי הייתה מודעת להעברת מסרים. הנאשמת הסכימה לכך כי עורכי הדין שהוזכרו בכתב האישום לא עסקו בהליכים משפטיים. הנאשמת טענה, כי לא ניהלה את המשרד השייך לנאשם ולא עזרה לנאשם על פי בקשתו. לטענתה, תיאום הביקורים אצל האסירים אינו אסור על פי הדין, כך גם ככלל העברת מסרים אינה אסורה, וכן הכחישה כי תוכן המסרים היה בניגוד לדין. הנאשמת טענה כי לא הייתה מודעת לתוכן האגרות או לקיומם של תכנים אסורים. הנאשמת הוסיפה וטענה כי ככלל היא מכחישה את הנטען בכתב האישום מלבד העובדות שפורטו לעיל.

ראיות המאשימה

עד התביעה רפ"ק יגאל אלמליח

30. תפקידו של העד בעת החקירה היה ראש מחלק חקירות המיעוטים בירושלים. הוא ניהל את החקירה הגלויה כנגד הנאשמים והיה הקצין הממונה על החקירה. לדבריו, החקירה החלה ממידע שהגיע למשטרה משירות הבטחון הכללי, כאשר בוצעו לאחר מכן האזנות סתר על פי חומרי החקירה שנאספו. בהמשך הגיעו החוקרים לתובנה באשר לאופן הפעולה על העברת אגרות בין אסירי החמאס ובין הנהגות החמאס בכלא להנהגות החמאס מחוץ לכלא. על כן הוחלט, כי ביום שבו יהיה ביקור אצל מנהיגי חמאס רבים בכלא, יבוצע המעצר, וזאת כדי לתפוס כמות גדולה של "אגרות ארגוניות" (ישיבה מיום 23.10.14, עמ' 32). אכן, בוצע מעצרו של עו"ד אמג'ד ספדי ונתפסה ברשותו כמות גדולה של אגרות. בנוסף ביצע העד עימות בין הנאשמים, שנעשה עקב שוני בין גרסאותיהם, כאשר הנאשם טען כי

בשלב מסוים הנאשמת ניהלה את משרדו ואילו הנאשמת הכחישה זאת. העימות נועד לברר סתירה זו (שם, עמ' 33; דו"ח העימות והדיסק הוגשו וסומנו ת/1). העד גבה הודעה מהנאשם (ת/2). העד ערך עימות בין הנאשם לעו"ד מוחמד אבו סנינה שעבד במשרד, לאחר שעו"ד אבו סנינה טען כי בהעדרו של הנאשם ניהלה הנאשמת את המשרד (ת/3). העד גם חקר את הנאשמת ביחס לטענה שניהלה את המשרד, ובמסגרת זו השמיע לה שיחה בינה ובין הנאשם, מיום 23.2.14, שסומנה בחקירה 747 (ת/4-א-ד). מהשיחה עולה כי הנאשם ביקש מהנאשמת לברר פרטים שונים, פקסים שקיבלה, לבדוק דואר אלקטרוני שהתקבל, בדיקת העברת כספים, אגרות, ועוד (הערה: כל ההדגשות נעשו על ידי אלא אם נאמרת אחרת - כ.מ.).

31. ביום 24.2.14 נערכה שיחה נוספת בין הנאשמים (מספרה 1003), אשר גם בה דובר על עניינים הנוגעים לניהול המשרד, לרבות בירור ביחס לאגרת הנוגעת לאיבריהם חאמד, אחד מראשי החמאס שנמצא בכלא. שיחות נוספות שהוצגו הן: שיחה 1970 מיום 3.3.14, 205 מיום 20.2.14, שיחה זו עסקה באגרת מאל נור או על שם נור, שהוא ארגון שהוצא אל מחוץ לחוק, אגודה המייצגת אסירים; שיחה 173 מחודש 2/2014 בה הנאשם מבקש מהנאשמת לשלוח אגרות לאגודת אל נור; שיחה 2343 בה מדובר על המשלוח לאחד מעורכי הדין שפעלו מטעם המשרד (השיחות סומנו ת/4-א-ד). העד ערך גם עימות בין הנאשם לבין עו"ד אמג'ד ספדי המנוח שעבד באותה עד במשרד (סומן ת/5). עימות זה הוגש כראיה לעצם קיומו. באשר לאמיתות תוכנו, הואיל ועו"ד ספדי נפטר, נקבע באותה עת כי לכך תהיה התייחסות במסגרת הכרעת הדין. אומר מייד, כי בכל הנוגע לעו"ד ספדי המנוח, לא ניתן לקבל הודעות מפיו, או להתייחס למסמכים שנתפסו על גופו, או אצלו, או בביתו, כראיה לאמיתות תוכנם, אלא אם כן קיימת ראיה או עדות ממקור חיצוני אחר ביחס למסמכים אלה.

32. לפיכך, באשר לעימות, לא ניתן לקבל את דברי עו"ד ספדי המנוח כראיה לאמיתות תוכנם. שונים הדברים בנוגע לאגרות שנתפסו בחזקתו של עו"ד ספדי המנוח. הוכח כי ביום בו נתפסו האגרות, ביקר עו"ד ספדי אצל אסירים, על פי יומן הביקורים, שאינו שנוי במחלוקת. בדיקת זהות ושמות עורכי האגרות ומקבליהן מלמדת כי מדובר באגרות שנועדו לאסירים אותם ביקר ואגרות תשובה מאותם אסירים. די בכך כדי לקבוע כי מדובר באגרות המעידות על תוכנו. עוד הוכח, כי באותה תקופה פעל עו"ד ספדי מטעם המשרד וכשיטת עבודה היה מעביר את האגרות שקיבל מהמשרד לאסירים אותם ביקר ומחזיר את האגרות התשובה למשרד. על כן יש לקבל אגרות אלו כראיה לכך שהן נמסרו לעו"ד ספדי על ידי המשרד, אותו ניהל הנאשם באותה עת, הועברו לנמענים - האסירים, ואלה מסרו לעו"ד ספדי אגרות תשובה.

33. בחקירתו הנגדית התבקש העד לאשר אם נעשתה פעולת זיהוי קולות ביחס לשיחה ת/5, והעד לא זכר. כמו כן אישר, כי אסירים לא נחקרו בתיק זה. העד הדגיש, כי עו"ד ספדי המנוח זיהה את קולו של עבאס אלסייד בהקלטות שהושמעו לו. אמג'ד ספדי נעצר ביום 6.3.14. העד אישר עוד, כי לא בוצעו האזנות סתר לאסירים עצמם. לא היו אמורים להיות לאסירים טלפונים סלולאריים ובזמן שניהל את החקירה לא נתפסו כאלה אצל האסירים. העד אישר, כי החשדות כנגד הנאשמת עלו בהאזנות הסתר. עוד הדגיש כי החשדות כלפיה מתייחסים רק לתקופה בה היה הנאשם בכלא ולא לתקופות אחרות. עוד אישר, כי בתחילת החקירה הוסברו לנאשמת החשדות המיוחסים לה. הוא הופנה לתמליל חקירה של הנאשמת והבהיר כי החשדות הוסברו לה, לרבות המונחים המשפטיים הקשורים לחשדות. העד הבהיר, כי כל החקירות שנעשו לנאשמת תועדו כדין, היינו - הוקלטו, ואישר כי לא כל מה שנאמר נרשם בהודעה, אך הכל הוקלט ותועד כדין. הוא אישר כי בחקירה שנערכה לנאשמת על ידו ביום 4.3.15 נכנס מידי פעם לחדר החוקר

אושרי בר טל (להלן: "אושרי"), וכי אושרי שאל במהלך החקירה את הנאשמת שאלות שונות.

העד בהג'ת מרעי

34. חוקר במפלג תפקידים מיוחדים במשטרת ישראל בירושלים. העד ביצע את מעצרו של עו"ד ספדי בכלא "הדרים". מדובר במעצר שלמעשה הפך את החקירה לגלויה, כפי שפרט רפ"ק אלמליח בעדותו. לדברי העד, הוא ביצע חיפוש ברכבו של עו"ד ספדי ומצא מסמכים שונים שסומנו בחתימתו והושמו בקלסר. מדובר ב-36 אגרות ומסמכים שונים (סומנו ת/6 1-47, וכללו גם תרגום). גם כאן המסמכים הוגשו כמסמכים שנתפסו.

התייחסות לתוכן האגרות שבת-6

35. ראיתי לנכון להתייחס לאגרות אלה, המעידות על אופן הפעלת משרד אלקודס כחלק ממערכת שלמה של החלפת אגרות ארגוניות בין גורמי החמאס מחוץ לכלא ובתוכו, ביניהם ובין גורמי חמאס אחרים בתוך הכלא, הכל למטרות ארגון החמאס.

36. מוצג ת/6 כולל עשרות אגרות שחלק נכבד מתוכן הוא אגרות המכונות "ארגוניות", דהיינו, העוסקות בהעברת מסרים כאמור לעיל, שעניינים ארגון החמאס, מטרותיו, ניהולו, תפעולו ופעולותיו.

37. על חלקו של נאשם 1 ומשרד אלקודס במערכת הביקורים והעובדה שהיא משרתת את ארגון החמאס, ניתן ללמוד מאגרת 2 שבת/6. מכאן ואילך אתייחס למספרי האגרות בתוך ת/6. באגרת מאשר עבאס אל סיד לנאשם ולמשרדו סכום של 16,000 ₪ עבור עריכת ביקורים. באותו היום בו נתפס עו"ד ספדי המנוח וברשותו האגרות, הוא ביקר את עבאס אל סיד, וכן ביקר אותו קודם לכן מספר פעמים. ניתן ללמוד מאגרת זו כי ראש ארגון החמאס בכלא או אחד ממנהיגיו הוא זה המאשר את שכר הטרחה לנאשם ולמשרדו.

38. איגרת 3 - מוחמד ערמאן, מי שהחליף את עבאס אל סיד כמנהיג החמאס בכלא, מומחה לייצור מטעני חבלה וחגורות נפץ, נידון למספר מאסרי עולם, מבקש באגרת זו מבנו בילאל, תוך ציפייה כמובן שהאיגרת תגיע לבילאל, להבריא עברו לכלא שני ספרים ארגוניים צבאיים, שהאחד כולל פירוט של אירועים קטלניים שביצעו בעבר משלב התכנון ועד שלב הביצוע, וספר נוסף העוסק בהתנגדות. ערמאן מבקש שהכריכות תוסרנה וביום שבילאל יבקר בכלא הוא יכניס את הספרים על שם אסיר אחר. מדובר באגרת ארגונית לכל דבר המעידה כי ערמאן לא זנח את פעילותו בקרב ארגון החמאס וכחלק ממנו. דבר זה תומך בחוות דעתו על איש השב"כ שהעיד וכן בעדותו של גונדר משנה ביטון.

39. אגרת מספר 4 מאת מוחמד ערמאן המיועדת לחברי הוועדה הנבחרת של החמאס בכלא ("היאה") בה הוא דיווח שעבאס אל סיד הגיע לכלא הדרים, אישר שהתקבלו אגרות מהאח אבו מוחסין, הוא עו"ד רג'ב מרצועת עזה שהיה אחראי להעברת הכספים עבור מימון הביקורים. אגרות אלה הועברו לעבאס אל סיד והוא היה אמור להשיב עליהן כאשר יבקר אותו עורך דין. מדובר באגרת המלמדת על זרימת הכספים מעזה, תשלום עבור העברת אגרות למנהיגי החמאס בכלא וקבלת תשובות עליהן.

40. אגרות 6, 25, 26 - מאגרות אלה עולה באופן מפורש תהליך הזרימה. הן קשורות ברצון להקים תחנת רדיו שתשדר שידורי רדיו לאסירים. לפיכך, איש החמאס בעזה בשם אחמד אבו טהא, שתחת שמו מופיע הכיתוב משרד המידע לאסירים, פונה במייל למשרד אלקודס (על פי כתובת המייל באגרת 25), כאשר האגרת ממוענת לאמג'ד ספאדי המנוח. מכאן גם נלמד הקשר בין עו"ד ספאדי המנוח למשרד אלקודס ולאגרות שהיו ברשותו. תוכן האגרות הוא שידור ניסיוני מרצועת עזה. כותב האגרת פונה ומבקש שני תדרים פנויים.

41. אגרת 26 עוסקת בבקשה דומה. אכן, באגרת 6 ניתנת תשובה על ידי מומחד ערמאן, שהוא אחד ממנהיגי החמאס בכלא, כאמור, ובה הוא מפרט שני תדרים הפנויים לשידורי רדיו. האסירים ממתינים לקליטת שידורי הניסיון ומסרו דיווח לארגון באמצעות עורכי הדין הבאים לבקדם אם הכל בסדר. מדובר, אפוא, בהקמת ערוץ תקשורת בין חמאס בעזה לחמאס בכלא, כאשר ארגון החמאס נעזר לצורך כך באגרות המועברות באמצעות עורכי הדין ממשרד אלקודס.

42. אגרת 11 - עבאס אל סייד מציין באגרת זו כי היא נכתבת בפני עו"ד המבקר אצלו. האגרת מופנית למוחמד רג'ב ולאדם בשם אבו ג'מאל ונושאת תאריך 6.3.14, מועד בו ביקר עו"ד ספאדי בכלא אצל עבאס אל סייד. באגרת עניינים שונים, ביניהם בקשתו של עבאס אל סייד לשלם למשרד אלקודס סכום של 16,000 ₪ (יודעים אנו ממכלול העדויות מיהו המשלם - עו"ד רג'ב המכונה אבו מוחסין).

נושא נוסף המופיע באגרת זו הוא הכנת אגרת שתופץ לכלל האסירים. כמו כן, מופיעה בקשה לעבאס אל סייד בקשר להכנת הבחירות וכינוס הוועדה הכללית.

43. אגרות 16 ו-17 - עוסקות בנושא תכניות הלימודים של אוניברסיטת אלקצא. עבאס אל סייד מוזכר כאחד המורים ותכנית הלימודים מועברת לאסירים בכלא. גם כאן מדובר בנושא ארגוני הקשור ללימודים של אסירי החמאס בכלא. אחד המורים הוא מנהיג החמאס בכלא.

44. אגרת 21 - נכתבה על ידי איברהים חאמד שנמצא בכלא מבקש בקשות שונות מהנאשם כולל בקשה שמכתביו של עבאס אל סייד יועברו אליו.

45. אגרת 22 - אגרת מודפסת מאת עו"ד רג'ב, המיועדת לאסיר בשם איסלאם ג'ראר. באגרת זו מדובר על הסכום שעדיין יש לשלם עבור "הדרים" והדבר מהווה מכתב תשובה לאגרת שנשלחה על ידי איסלאם ג'ראר בנושאים אלה.

46. אגרת 27 - מיועדת למשרד אלקודס ועוסקת בשכר טרחת עורכי דין, וכן מיועדת לעבאס אל סייד לצורך מתן החלטה בעניין זה. עולה, כי עבאס אל סייד הוא בעל הסמכות להחליט בנושא גובה שכר הטרחה לעורכי הדין. עוד נאמר באותה אגרת כי עו"ד רג'ב לא אוהב לדבר על נושאי שכר הטרחה בטלפון. תמהני אם אכן מדובר בכספי צדקה עבור ביקורי משפחות מדוע לא ניתן לדבר על כך בטלפון.

47. כאמור, מדובר באגרות שנתפסו באופן מקרי אצל עו"ד ספאדי המנוח ביום בו המבצע הפך לגלוי. מדובר באגרות שהיו ברשותו של עו"ד ספאדי, לאחר ביקור שערך אצל אסירים שמסרו לו אגרות אלה, או שמסר לאסירים אגרות שקיבל. ידוע שהאגרות זרמו דרך עו"ד רג'ב, למשרד אלקודס ומשם לעורכי דין, והתשובות עשו דרכן חזרה במסלול הפוך. עולה, כי עבאס אל סייד הוא זה שקבע את שכר הטרחה ועו"ד רג'ב שילם עבור העברת אגרות ארגוניות, שמטרתן לשרת את ארגון החמאס. הדברים משתלבים עם ראיות נוספות מהן עולה כי הכספים שהעביר עו"ד רג'ב היו כספי חמאס.

48. לאור דברי לעיל ראוי לקבל מסמכים אלה כראיה לאמיתות תוכנם, גם לעובדה להיותם אגרות שנמסרו לאסירים או מהם על פי הכתוב בהן.

49. העד חקר את הנאשם ביום 17.3.14 בבוקר והציג לו שלושה מסמכים שסומנו בעת החקירה באותיות א, ב ו-ג. מסמכים אלה מלמדים על קיומו של המשרד ועל כך שעורכי הדין הועסקו על ידי המשרד. העד אישר כי ערך מזכר בנוגע לשיחה עם הנאשם, שנערכה מחוץ לחדר החקירות, אך בשיחה זו דובר על כך שבמשך היום הנאשם ימסור לחוקרים את הדואר האלקטרוני שהתקבל במשרדו מרצועת עזה (הוגש וסומן ת/79). כמו כן הציג העד לנאשם מסמכים רבים, בהם האגרות שנתפסו אצל עו"ד ספדי בעת ביצוע המעצר. אצל החוקרים עלה החשד כי חלק מהאגרות נשלחו מרצועת עזה לאסיר עבאס אלסייד (אותו אסיר ששמו הוזכר בכתב האישום), שהוא אסיר עולם השפוט לכ-60 מאסרי עולם. מדובר באגרת שעסקה בכספים שיש לשלם לעורכי הדין. עוד הוצגה לנאשם אגרת שעל פי החשד נשלחה ממנו לעבאס אלסייד (סומנה בחקירה מב/1), בה מסביר הנאשם את המצב שנוצר, ולפיו לנאשמת, שהיא אחותו, נשלל רישיון עריכת הדין. עוד התייחס העד לאגרת שנתפסה אצל עו"ד ספדי המתייחסת לסכומי הכסף שיש לשלוח לעורכי הדין, לביקורים אצל אסירים שונים, כולל האסירים אסלאם ג'ראר ועבאס אלסייד. העד גם הציג לנאשם שיחה שהוקלטה בינו לבין עו"ד ספדי (שיחה 2249), בה מדובר על אופן ההתנהלות בנושא העברת המסרים. כמו כן הציג לנאשם בחקירתו שיחות בינו לבין הנאשמת, הנוגעות לעניינים נשוא כתב האישום, שיחות נוספות בין הנאשם לבין אסירים, הנוגעות לביקורים אצל אסירי החמאס ואסירי הג'יהאד האסלאמי (שיחה 713). מדובר בסך הכל ב-560 אסירים שצריך היה לבקר אותם. בשיחה שסומנה 1289 מדובר באופן מפורש על עורכי הדין המועסקים במשרד והם מוחמד סיורי, נדים גרייב, מוחמד אבו סנינה ואמג'ד ספדי. משיחה 1179 עולה, כי הנאשמת יושבת ליד עו"ד אמג'ד ספדי. הנאשם מדבר עם עו"ד ספדי ונמסר לו מספר הפקס של הנאשם כדי להעביר לשם רשימות וחומרים שונים. הודעות שגבה העד מהנאשמת הוגשו וסומנו ת/8 ו-ת/9. עוד הוגשו מסמכים שונים שנתפסו בחדרה של הנאשמת המתייחסים לשמות עורכי הדין שהועסקו במשרד, ותאריכי וכמות הביקורים שביצעו. מסמך נוסף (ת/10) שנתפס בביתה של הנאשמת בחיפוש שנערך בו, מתייחס למכתב שהתקבל מאסיר בשם אכרם עבדאללה מהכלא. אימרה נוספת של הנאשמת הוגשה וסומנה ת/11.

51. בחקירתו הנגדית אישר העד, כי עורכי הדין ביקרו כמות גדולה מאוד של אסירים, אם כי לא בדק מספרית (שם, עמ' 88). הוא ידע לומר, כי מרבית האסירים היו אסירי חמאס וג'יהאד אסלאמי, אם כי היו אסירים מארגונים נוספים (כגון אסירי החזית העממית). העד אישר כי לא בדק אם האסירים מחולקים בכלא לפי שיוך ארגוני. הוא מודע לכך שיש לאסירים דובר באגף, אך אינו בקיא בסמכויות הדובר או בסמכותו להעביר מידעים בין האסירים (שם, עמ' 91). באשר לעורכי הדין מעזה מולם עבד המשרד, אישר העד כי בחקירות עלה שמדובר בעורכי דין, אם כי אחד מהם פעל מטעם ארגון "אלאמל" שהוצא אל מחוץ לחוק. העד אישר עוד כי לא בדק מול הרשות הפלסטינאית אם מדובר בעורכי דין

בעלי רישיון כדן (שם, עמ' 92). עוד אישר כי נתפס מספר רב של אגרות וכי בוצעו מספר רב של שיחות האזנה. לדבריו, בתחילה הייתה החקירה סמויה והשב"כ היה מעורב בה ובחלק מהשיחות צותתו לאסירים בכלא המחזיקים במכשירים סלולאריים, כולל שיחות בין עבאס אלסייד והנאשם. המכשירים עצמם לא נתפסו בכלא. בהמשך אישר, כי זיהוי הדוברים נעשה על פי תוכן השיחה ולא על פי מיקום מכשיר הטלפון או תפסתו. עוד אמר, כי חקר את הנאשם לגבי שיחות שנראו לו חשודות. לדבריו, היו גם שיחות בנושא קנטניה, בנושאי שמירת קשר עם האסירים, וכי ביקור אסירים הוא דבר לגיטימי. באשר לנאשמת הבהיר העד, כי החשדות הוסברו לה והדברים תועדו כדן. לדבריו, הנאשמת מסרה בהודעתה שעזרה לעו"ד נדים גרייב אך לא הייתה שותפתו. העד הסביר היא הבינה במה היא מואשמת. העד חזר ואישר כי כל חקירות הנאשמת הוקלטו ותומללו, וכי באחת החקירות טענה הנאשמת שדבריה לא נרשמים. העד אישר כי לא הציג לנאשמת מסמכים שלגביהם נטען כי קיבלה אותם מארגון "אלאמל". העד הסביר חשד העולה לגבי אגרת מסוימת וכי מדובר בעבירה של מגע עם סוכן זר, וכמוכן הבהיר כי החשד עלה מכך שהנאשמת יודעת שאדם מסוים מישראל נמצא במצרים. לדעתו של העד, זהו מידע המעיד על מגע עם סוכן זר וכך הגיע המידע לנאשמת (שם, עמ' 131).

העד מחמוד אבו סנינה

51. **העסקתו של העד במשרד אלקודס** - עו"ד מחמוד אבו סנינה היה אחד מעורכי הדין שהועסקו על ידי המשרד בביקור אסירים בבתי הכלא. יודגש, כי כנגד עד זה הוגש כתב אישום על חלקו בפרשה, ועל כן בפתח עדותו הוצהר על ידי המאשימה כי כל מה שיעיד לפניי לא ישמש כנגדו בתיק האחר.

52. העד בעל רישיון עריכת דין עו"ד משנת 2005, נעצר ביום 12.3.14. עד אז עבד במשרד עורכי דין השייך לאביו. בשנתיים האחרונות עבד עם משרד אלקודס. לדברי העד, הנאשם הוא בעל המשרד. העד עבד במשרד מינואר 2012 עד נובמבר 2013, וחזר לעבוד בתחילת פברואר 2014 עד שנעצר. לדבריו, תפקידו היה לבקר אסירים בבתי הכלא ולבדוק מה מצבם (עדות מיום 20.11.14, עמ' 27). כמו כן, היה בודק את מצבם הרפואי והיה מבקר אותם בשם המשפחות. הוא היה מקבל מהנאשם רשימת אסירים אותם יש לבקר והיה מתאם את הביקורים מול שב"ס תוך שהוא מציג עצמו כעורך דין, ושב"ס היה מאשר זאת. לדבריו, לעתים אמר שאינו מייצג את האסיר, אך מבקש לבקר אותו כעורך דין (שם, עמ' 28). העד היה מעביר לאסיר מכתב מהמשפחה, יושב איתו מספר דקות ומשוחח עמו. הפגישה עם האסיר נערכה בחדר המשפחות. השיחה התנהלה אחד מול השני באמצעות טלפון שנמצא במקום וביניהם חצצה זכוכית (שם, עמ' 29), והיו גם מצלמות בחדר. במהלך השיחה היה העד רושם את בקשות האסיר. לדבריו, ביקר במספר רב של בתי כלא; הוא היה מבקר אסירים ביטחוניים. מאחר שמדובר באסירים ביטחוניים יש צורך בתיאום מראש (שם, עמ' 30). הוא היה מבקר אסירים מארגונים שונים, כמו פת"ח, ג'יהאד, חמאס, החזית העממית והחזית הדמוקרטית.

העד הוסיף כי בשעה שהנאשם היה מוסר לו שמות אסירים אותם יש לבקר, לא היה ידוע לו השיוך הארגוני של אותם אסירים והדבר היה מתברר במסגרת הביקור. לעתים היה יודע מהו השיוך הארגוני לפי האגף ממנו הובא האסיר (שם, עמ' 32). לדברי העד, הנהלת הכלא הייתה מחליטה היכן על האסיר לשהות (שם, עמ' 33).

53. **חלקה של הנאשמת בניהול משרד אלקודס** - כאשר הנאשם נעצר (ככל הנראה בעניין אחר), העד קיבל הנחיות מהנאשמת. לדבריו, היה מעביר מידע שקיבל מהאסירים לנאשמת ומקבל את שכרו ממנה במזומן. הוא היה נותן חשבוניות (שם, עמ' 34). בפגישות היה כותב את מה שהאסיר מבקש ממנו למסור והיה מראה לאסיר דרך הזכוכית את

מה שהמשפחה כתבה לו (שם, עמ' 35). את שכרו היה מקבל לפי ביקור, ובממוצע היה מקבל סכום של 10,000 ₪ לחודש (שם, עמ' 35). הוא היה מבקר בחודש בין 15-20 אסירים בממוצע, כך שמשך השנתיים בהן עבד עם המשרד ערך כ-400 ביקורים (שם, עמ' 36). בעת שהפסיק לעבוד עם המשרד, במשך כשלושה חודשים עבד עם מרכז אלאמל, עמותה לזכויות אדם שעסקה בזכויות אסירים ובבעיותיהם הרפואיות (שם, עמ' 37). ההפסקה נבעה מוויכוח שהיה לו עם הנאשמת, בין היתר על גובה התשלום או טענה שהעלתה כנגדו לפיה ביצע ביקורים מאחורי גבה. כאשר הנאשם השתחרר מהכלא, הוא פנה לעד וביקש ממנו לחדש את הקשר. באותו זמן או בסמוך לכך, העד אף נעצר על כך שהכניס טלפון סלולארי לכלא, דבר שנבע לדבריו מתוך טעות (שם, עמ' 39-40).

בעדותו מיום 12.1.5, הופנה העד להודעתו מיום 16.3.14 בשעה 09:16, שם התייחס בין היתר לתפקידה של הנאשמת במשרד. לדבריו, כאשר הנאשמת "עשתה טובה" לנאשם, תפקידה היה ביצוע ביקורים של המשפחות לאסירים. עורכי הדין שעבדו עם המשרד שאלו אותה לגבי הנחיות שונות ולגבי שכר הטרחה. הנאשמת הייתה מדווחת לעד על בעיות עם אסיר מסוים או מבקשת לבקר אסיר מסוים. העד מאשר את דבריו בהודעה במשטרה, לפיהם אחרי שהנאשם נכנס לכלא המשיכה הנאשמת לנהל את המשרד, שלחה אליו במייל או הודיעה לו בשיחת טלפון את מי מהאסירים לבקר; הייתה מעבירה לו משימה, והוא הבין שכאשר מגיע אליו מייל מהמשרד הוא הגיע מהנאשמת (12.1.15, עמ' 108). בהמשך הוא אישר דברים אלה כאמור לעיל, למרות ניסיונו לחזור בו מעדות זו, אולם ללא הצלחה (שם, עמ' 109).

54. **תוכן האגרות וחוקיותן** - העד נשאל על תוכן האגרות שהעביר לאסירים וטען כי מדובר בחיסיון עו"ד-לקוח, ולכן אינו יכול להשיב (שם, עמ' 43). הוא הוסיף והעיד כי היו מכתבים שעסקו למשל בשביתות רעב, אך טען כי לא העביר מכתבים כאלה לאסירים כיוון שסבר שהדבר אינו חוקי (שם, עמ' 44). הוא התלונן על כך בפני הנאשמים והיה מודיע לנאשמים אילו מכתבים לא העביר (שם, עמ' 45). כאשר התקבל לעבודה, הוסבר לו על ידי הנאשם שמדובר בעריכת ביקורים לאסירים, על אופן התשלום וכן נחתם חוזה בינו לבין המשרד (שם, עמ' 46).

55. באמצע שנת 2013 גילה שיש אגרות שלגביהן סבר שאינן חוקיות והבהיר כי אם היה נתפס על ידי שב"ס שהוא מעביר מסר על שביתת רעב, היה מושעה מעריכת ביקורים במשך 6 חודשים (שם, עמ' 50), וכי הדבר עלול להביא לשימוע בבית המשפט המחוזי. הוא ידע שקיימות סנקציות על דברים אלה. בפועל לא ייצג את האסירים בהליכים משפטיים (שם, עמ' 51). במשרד אלקודס זו הפעם הראשונה שביצע עבודה מסוג זה והוא לא בירר את נהלי השב"ס, כיוון שלא ידע שקיימים נהלי שב"ס. הנאשם הסביר לו שמותר להעביר אגרות לאסירים (שם, עמ' 52).

56. העד טען, כי הנאשמת החליפה את הנאשם בעת שזה היה בכלא, אך לא הייתה ממש בעלת המשרד. הוא הבין ממנה שהיא "עושה טובה" לנאשם (עמ' 54). כאשר נשאל מדוע לא ציין זאת בעדותו או בעימות מול הנאשמת, טען כי בחקירות שכח דברים רבים (שם, עמ' 55). עוד טען כי ביקר אסירים וזאת מטעמים הומניטריים, כאלה שלא ראו את משפחתם זמן רב. לדבריו ישנם אסירים רבים כאלה, ולכן ערך כ-15-20 ביקורים בחודש, וזו אינה כמות גדולה (שם, עמ' 59-60). העד הבהיר שהיו מצבים בהם האסיר ביקש ממנו להעביר מסר, שבעיניו נראה כלא חוקי ולכן, למרות שהיה רושם את דברי האסיר, לא מסר את הכתוב למשרד (שם, עמ' 61). כדוגמא נתן את הנושא של שביתות הרעב, או אגרת שעסקה בסכומי הקנטינה שמקבל כל אחד מהרשות הפלסטינית (שם, עמ' 62).

57. **נהלי שב"ס** - כאשר העד הופנה לנהלי השב"ס העוסקים בהעברת אגרות על ידי מבקר לאסיר, טען כי זו הייתה הפעם הראשונה שהוא ראה נהלים אלה (שם, עמ' 65), אם כי הבין שהנהלים מתייחסים למבקר ולא לעו"ד המבקר אסיר, וסבר כי עו"ד רשאי להעביר אגרות לאסירים (שם, עמ' 65). העד הוסיף, כי היה רשאי כעו"ד, כך לפי דעתו, להעביר מכתב מהאסיר לעורך הדין המייצג את האסיר (שם, עמ' 66), וכך הדברים מתיישבים עם נוהל שב"ס לפיו מותר לאסיר למסור לעו"ד מסר בכתב, רק בעניין ייצוגי.

העד תיאר את הבידוק שעבר עם הגעתו לכלא. בדרך כלל מדובר בתשאול, בידוק אם יש חפצים מתכתיים ובדיקת התיק שהוא נושא. רק פעם אחת קראו מסמך שהיה לו בתיק (שם, עמ' 71-72). הוא הבהיר כי לא עבר חיפוש או בדיקה כאשר הוא יצא מהביקורים בכלא. בהמשך הבהיר, כי האסיר היה חותם על יפוי הכוח והסוהר היה מביא את יפוי הכוח החתום (שם, עמ' 78).

58. **תוכן האגרות** - העד השיב באופן כללי ולפי דבריו האגרות שנכתבו על ידי האסירים היו מיועדות למשפחות האסירים (שם, עמ' 80-81), עסקו בדרישות שלום למשפחות, לימודים ומצב רפואי. העד הוסיף כי היה מעביר את האגרות תמיד למשרד אך היה גם מתקשר למשפחת האסיר להודיע אם האסיר זקוק לבגדים, למשל, או צרכים אחרים (שם, עמ' 86). לדברי העד, היו מקרים בהם אמר לאסיר שדברים מסוימים שהכתיב לו הוא אינו יכול להעביר, אם כי פרט זה לא מסר בהודעותיו במשטרה, כמו למשל בנושא שביתת הרעב (שם, עמ' 88). העד הבהיר, כי את כספו קיבל מהנאשמים. הוא לא ידע מהו מקור הכסף. יתכן שהנאשם אמר לו שממרכז אלאמל, אך בעדותו לא זכר זאת בוודאות (עמ' 90-91). העד אישר, כי האגרות שנתפסו אצלו והמסמכים התקבלו מהנאשמים, חרף דברי הנאשמת בחקירתה לפיהם המסמכים מזויפים (שם, עמ' 93-94). העד חזר על דבריו כי הנאשמת אכן אמרה לו שהיא עשתה טובה לאחיה הנאשם. הוא נזכר בכך לאחר חקירותיו במשטרה (העד עבר שבע חקירות) (שם, עמ' 95).

59. **מיהו עבאס אל סייד** - העד הסביר כי את אבו עבדאללה ביקר פעמים רבות (עמ' 97). ראוי להבהיר כבר עתה, כי מכלל העדויות שהובאו לפניי, עולה באופן חד משמעי כי אבו עבדאללה הוא עבאס אלסייד, שהיה מכונה גם כאבו עבדאללה כדבר שבשגרה, ועל כן אגרות שהתייחסו לאבו עבדאללה המשמעות הייתה כי מדובר בעבאס אל סייד, וזאת חרף ניסיונות העדים או חלקם להכחיש עניין זה. עוד ראוי להדגיש, כי עבאס אל סייד נבחר על ידי אסירי החמאס בכלא לשמש להם כמנהיג והוא עמד בראש הגוף המבצע כפי שיפורט בהמשך, עד שהוחלף בבחירות על ידי מוחמד ערמאן.

בהמשך אישר העד כי על זהותו של עבאס אלסייד ניתן ללמוד מהחדשות. לדבריו, מדובר באסיר ביטחוני שלא ראה את משפחתו שש שנים (שם, עמ' 97). העד יודע שהוא נשפט ל-36 מאסרי עולם. הוא ביקר אצלו בהתאם למה שהתבקש על ידי המשרד (שם, עמ' 100). לעד הוצג נתון כי תוך חודש ביקרו אצלו ארבע פעמים (שם, עמ' 101-102).

60. **העברת אגרות ארגוניות** - העד מאשר שנערך חיפוש במחשב ובביתו ובחקירתו הוצגו לו מסמכים שנתפסו אצלו, שהם תיאום של ביקורי אסירים. מסמכים אלה נשלחו אליו על ידי הנאשמת (שם, עמ' 111-113; ראה: ת/15). בהמשך מאשר העד, כי מסמכים שלגביהם סבר שאין להעבירם, היה שומר אצלו במחשב (עמ' 114-115). לעתים היה

מוריד מסמכים אלה מהמייל ושומר אותם במחשב ולעתים היה מוחק את הקובץ. העד ממשיך וטוען, כי גם אם המסמכים שמורים על המחשב, הוא לא העבירם לאסירים (שם, עמ' 116).

בהמשך הוצג לעד מסמך שהועבר לאבו עבדאללה (עבאס אלסייד, כאמור), המדבר על תיאום שביתת רעב (עמ' 116). העד מאשר כי בחקירתו במשטרה הסביר שיתכן שאבו עבדאללה הוא האסיר עבאס אלסייד (עמ' 117-118).

העד נחקר בחקירתו במשטרת ישראל לגבי מוצג ת/23. מדובר באגרת הנוגעת לשביתות רעב. האגרת עסקה באסיר בשם דיראר אבו סייס. לדבריו, הוא קיבל את האגרת מהמשרד והיה אמור להעבירה לאבו עבדאללה, שזה אולי עבאס אלסייד. העד הודה, כי בחקירתו במשטרה אכן אישר שאבו עבדאללה הוא עבאס אלסייד. הוא הבהיר, כי מאחר שהאגרת עסקה בשביתות רעב, הוא לא העביר אותה לאסיר (עמ' 139).

באשר למגבלות הנוגעות להעברת אגרות, הוא סמך על הידע שלו כמו גם על הנאשם, שלא יסבך אותו בדברים שאינם חוקיים (עמ' 234).

61. העד אישר, כי כאשר היה מבקר אסירים בכלא, הם דיברו איתו על שביתות רעב והוא גם קיבל מהם אגרות על כך. בהודעתו במשטרה מסר, כי היה מעביר אגרות אלה למשרד. בעדותו בבית המשפט טען, כי לא כך אמר בחקירתו והדברים בהודעה אינם נכונים (שם, עמ' 121). העד המשיך וטען, כי בחקירתו במשטרה הבהיר שאגרות מסוג זה לא העביר למשרד (שם, עמ' 122). העד הודה כי דיבר עם האסירים וביקר אותם גם כאשר היו מאושפזים בבתי חולים עקב שביתת רעב (שם, עמ' 122). מדובר היה באסירים שהחליטו על דעת עצמם לשבות רעב, והוא היה מדבר איתם שיחדלו מכך כי הם עומדים למות (עמ' 123). העד הודה כי אכן העביר מכתבים מאותם אסירים שהיו מאושפזים בבית חולים למשרד, וכי במכתבים פרטו האסירים כי הם סובלים עקב שביתת הרעב (עמ' 123).

62. העד אישר, כי הנאשם לא הסביר לו מהו "הגבול האדום" בנושא העברת האגרות, אך הוא הדגיש בפני הנאשם שלא יעביר אגרות שאינן חוקיות (עמ' 124). עוד הוסיף כי בעת חתימת חוזה ההעסקה עם המשרד, היה ברור לצדדים שהוא לא יבצע משהו שאינו חוקי (עמ' 124). לטענתו, כך גם מסר בחקירתו במשטרה, וביקש מהנאשמים שהכל יהיה חוקי. העד אישר, כי בחקירתו במשטרה הבהיר שמבחינתו העברת אגרות בנושא שביתות רעב, זה מעשה שאינו חוקי, ועל כן לא העביר אגרות אלה למשרד (עמ' 127-128). עוד הבהיר, כי השתמש במונח "לא חוקי" לגבי אגרות אלה כי זהו המונח בו השתמש החוקר. מבחינתו, הוא בעיקר חשש מכך שרשויות שב"ס יפסיקו את ביקוריו למשך שישה חודשים (עמ' 128). בהמשך אמר העד, כי הודה שהעביר מאסירים בודדים אגרות הנוגעות לשביתות רעב, אך אין מדובר בשביתות ארגוניות (עמ' 129). עוד הודה כי העביר אגרות אסירים המדברות על סכומי כסף שונים עבור קנטינה (עמ' 130). למשל, הוא העביר אגרות לגבי סכומי קנטינה גם על סך של 1,300 ₪, אולם הכחיש כי העביר אגרות שעסקו בסכומי כסף גבוהים (עמ' 131). העד הבהיר, כי על פי ההסכם שחתם עם המשרד, הוא היה אמור לבצע ביקורי אסירים וכן שירותי ייצוג משפטי, שאותם מעולם לא ביצע. לטענתו, הוא ביצע עבור אסירים פעולות משפטיות שונות במישור האזרחי, כגון עזרה בענייני כספים, הריסת מבנה, בניית מבנה, וכדומה (עמ' 135-136).

63. העד הבהיר כי היה מסנן אגרות שונות ולא היה מעביר אגרות שאינן חוקיות בעיניו, אך לא אמר זאת לנאשמים (עמ' 140). בהמשך הופנה העד להודעתו במשטרה, בה ציין כי היו לו ויכוחים עם הנאשמת על כך שלא העביר חלק מהאגרות (עמ' 140). העד הודה, כי לפני שחתם על הודעותיו החוקר אפשר לו לקרוא את ההודעות הכתובות ולאחר מכן חתם (עמ' 141).

בהמשך עדותו העיד העד, כי אינו זוכר אם אמר לנאשמים שאת חלק מהאגרות לא העביר כיוון שאינן חוקיות, וכי חלק מהאגרות השאיר אצלו במחשב, למרות שלא העביר אותן, זאת לצורכי מעקב ולצורכי עבודתו (עמ' 142). לדבריו, אכן היה לו ויכוח עם הנאשמת בנוגע לאגרות שלא העביר, ועל כן עזב את עבודתו במשרד. העד הסביר, כי למרות שראה שהוא מקבל מהמשרד אגרות לא חוקיות אותן לא העביר, הוא המשיך לעבוד עם המשרד כי זו הייתה פרנסתו וגם הובטח לו על ידי הנאשם כי בהמשך ייצג אסירים בבית המשפט בענייני עתירות וכי תהיה הרבה עבודה בהמשך, ולכן לא רצה לעזוב את המשרד, מה גם שבאותה תקופה לא מצא מקום עבודה אחר (עמ' 168). העד אישר, כי אם סבר שאגרת מסוימת אינה חוקית, לא העביר אותה. הנאשם מעולם לא כפה עליו להעביר אגרות שאינן חוקיות, לדעתו של העד (שם, עמ' 232). הוא עצמו היה זהיר מאוד כעורך דין, ועל כן לא העביר אגרות שאינן חוקיות (עמ' 233).

64. **מטרת הביקורים** - העד נחקר על הביקורים הרבים שערך לאסירים שונים, למשל לגבי האסיר דיראר אבו סיי, כאשר במקביל לביקורים שלו ביקרו את האסיר הזה גם בני משפחה אפילו באותו היום שבו הוא ערך ביקור לאסיר זה, וכך גם עורכי דין נוספים ועורכי הדין שייצגו אותו בהליכים בבית המשפט. לדבריו, הצורך בביקוריו אצל האסיר נבע משיחות שניהל עם בני משפחת האסיר, כאשר המטרה הייתה להציג דרישות שלום ומכתבים מהם ותמונות. בהמשך הסביר, כי את האסיר בסאם אבו עקר ביקר הרבה עקב בעיה משפטית שהייתה לו, אולם לא יכול לפרטה עקב חיסיון עו"ד-לקוח (עמ' 160). יחד עם זאת, העד אישר כי אין בידו מסמך שיכול להצביע על כך שהוא ייצג אסיר כלשהו בהליך משפטי (עמ' 161). לגבי הביקורים הרבים שערך אצל עבאס אלסייד, העיד כי כך התבקש לעשות על ידי המשרד, בפרט לאחר שאשתו של האסיר לא ראתה אותו שש שנים (עמ' 164-165). באותם ביקורים גם מסר לאסיר דרישות שלום מביתו של האסיר. העד אישר כי ביקר אסיר זה על פני תקופה של שנתיים, בערך ארבע פעמים בחודש בממוצע (עמ' 166), אולם הכל היה בעניינים אישיים (עמ' 167). העד אישר בהמשך, כי בחקירתו טען כי אינו יודע מיהו עבאס אלסייד, ולאחר מכן טען כי לא ביקר אותו מזה שלושה חודשים (עמ' 167).

65. **אגרות ארגוניות שהוצגו לעד** - בחקירתו במשטרה הוצג לעד מסמך שסומן כ-א/6 וכן בספרה 1. מדובר במסמך שנכתב ביום 9.3.13 על ידי אדם בשם אבו שריף והוא מיועד לאבו עבדאללה. העד אישר שוב, כי אבו עבדאללה הוא עבאס אלסייד. אותה אגרת (שהופקה ממחשבו של העד) עוסקת בתכנון שביתות רעב, ביצוע שביתות הרעב בעבר בבתי כלא שונים, חידוש שביתות רעב בבתי כלא שונים. עוד נאמר באגרת ששולם סך של כ-180,000 ₪ עבור הכנת ספרים (ככל הנראה חומר כתוב לצורך ארגון השביתה), אולם בסופו של דבר הפרויקט נעצר. כמו כן, מדובר בבחירות שנעשות בתנועת החמאס, בחירת אדם שיהיה ראש המשרד הפוליטי של תנועת החמאס, וכן הקשר בין החמאס לרשות הפלסטינאית. מדובר באגרת ארוכה העוסקת בעניינים הקשורים בתנועת החמאס. העד נשאל אם מדובר בעניינים ארגוניים של תנועת החמאס, ובתחילה השיב כי אינו יודע. העד אישר כי קיבל אגרת זו מהמשרד אולם לא העבירה לעבאס אלסייד (עמ' 169). העד אישר כי לא מחק אגרת זו למרות טענתו כי היה מוחק אגרות שלא העביר [הערה: מדובר באגרת שנערכה שנה לפני שנתפסה על גבי מחשבו של העד]. לא היה בפי העד הסבר מדוע שמר

דווקא אגרת זו על גבי המחשב (עמ' 170). העד חזר ואישר כי כל אגרת שקיבל מהמשרד, היה קורא לעומק, לדבריו, ומעביר רק אגרות שהיו מבני משפחה (עמ' 171).

לעד הוצגה אגרת שסומנה בעת חקירתו במשטרה כ-אב/3. האיגרת נכתבה ביום 6.3.13 על ידי עבאס אלסייד בכלא "הדרים", והעד מאשר זאת (עמ' 171). עוד אישר את תוכן האיגרת, המופנית לאנשי החמאס בכלא "עופר" והצעה כי ינתן להם שירות של ביקור עורך דין, וכיצד לתקשר איתו. האסירים התבקשו להבהיר את בקשותיהם בעניין זה, לכמה ביקורים הם זקוקים ואילו אסירים יש לבקר. באותה אגרת נרשם מיהו איש הקשר, והוא מכונה "האח יאסר" וכן נמסר מספר המכשיר הסלולארי. העד טען כי אינו יודע למי נשלח המכתב, אולם במשטרה טען כי לא העביר את האגרת הזו שנשלחה על ידי עבאס אלסייד. העד אמר בחקירתו במשטרה, כי הוא קיבל את האגרת מהמשרד אך לא העביר אותה. האיגרת סומנת ת/25. בעדותו הבהיר העד, כי אינו יודע אם אכן עבאס אלסייד הוא זה שכתב את האיגרת; הוא אכן קיבל את האגרת מהמשרד, ובאגרת נכתב כי היא נערכה על ידי עבאס אלסייד (עמ' 173). לדברי העד, הוא לא העביר את האיגרת משום שהיה זהיר מאוד וכן מדובר באגרת שאינה שייכת לאסיר מסוים ולא עוסקת במצבו, ועל כן לא העביר אותה (עמ' 174).

בהמשך הוצגה לעד איגרת שסומנה בחקירתו במשטרה כ-אב/2. מדובר במכתב המופנה אל עבאס אלסייד מיום 10.3.13. אגרת זו נתפסה במחשב וסומנה כת/26. העד מאשר כי במשטרה אמר שקיבל את האיגרת מהנאשמת, אולם לא העביר אותה לעבאס אלסייד (עמ' 175).

העד נחקר לגבי 14 מסמכים שהוצגו לפניו בחקירתו במשטרה וסומנו א-יד. העד אישר בחקירתו במשטרה, כי המסמכים שהוא כתב בכתב ידו בעת שביקר בבתי הכלא הם מסמכים שהוכתבו לו מפי אסירים אותם ביקר. עוד טען בחקירתו במשטרה, כי אין בהם מסרים לא חוקיים. בהמשך החקירה הוצג לעד תוכן האגרות, מהם עלה כביכול שאינן עוסקות בעניינים אישיים של אסירים (עמ' 176). העד טען בעדותו בבית המשפט, כי למרות שאישר בחקירתו במשטרה שמדובר בכתב ידו, עתה אינו משוכנע כי אכן מדובר בכתב ידו (עמ' 177). לאחר מכן הוסיף וטען כי לאחר שהוא מעיין במסמכים, אין זה כתב ידו, וכי בחקירה במשטרה אמר שמדובר באגרות שהוא כתב משום שלא אפשרו לו לעיין בהן (עמ' 178). העד הוסיף וטען, כי אם אישר שמדובר בכתב ידו, היה זה לאחר שנחקר חקירות ארוכות וממושכות והיה עייף (עמ' 178). עוד טען, כי הוא מופתע מכך שבחקירתו במשטרה אישר שאכן מדובר בכתב ידו (עמ' 179). אחת האגרות עוסקת באסירה מונא קעדאן. העד אישר כי ביקר אותה בבית הסוהר. לאחר התפתלויות שונות של העד אישר בסופו של דבר כי העביר מכתב מאת אסירה זו למשרד (עמ' 180-179), ובנשימה אחת טען כי אין מדובר בכתב ידו בנוגע לאגרת מהאסירה מונא קעדאן שהוצגה לו בבית המשפט. כאן המקום לציין ולהדגיש, כי דברי העד לפיהם חתם על הודעותיו במשטרה מבלי ששם ליבו לפרטים שונים הכתובים בהן, וכאילו הדברים לא באו מפיו, אינם מקובלים עלי. הוא אישר כי קרא את הודעותיו וחתם עליהן. לא נטען כי הופעל לחץ שאינו מידתי. על העד שהוא עו"ד במקצועו, היה להימנע מלחתום על הודעות אלה, אילו סבר שאינן אמת. מכאן שהסברים אלה נדחים.

עוד הוצגה לעד אגרת החתומה על ידי האסיר תאבת מרדאווי מיום 3.3.14. העד הופנה לכך שבחקירתו במשטרה אמר שהיה מדובר בריב בין שתי אסירות, ומונא קעדאן כתבה אגרת בה הסבירה לתאבת מרדאווי את נסיבות הריב. העד אישר, כי אכן אגרת כזו נכתבה על ידו (עמ' 180). עוד אישר העד, כי בחקירתו במשטרה אמר לחוקר שאכן

עולה מכך שהעביר אגרות בין אסירים (עמ' 181). העד הודה, כי ביקר אצל תאבת מרדאווי מספר רב של פעמים ומדובר בהעברה של דרישות שלום, וכלל לא ברור לו שהדבר אסור והוא לא מודע לכך שהדבר אסור על פי נהלי שב"ס (עמ' 181).

66. **האזנות סתר שהוצגו לעד** - בחקירה נוספת במשטרה הוצגה לעד שיחה בה תחילה לא זיהה את הדוברים. העד אישר, כי אחד הדוברים השתמש במספר טלפון נייד הזהה למספר הטלפון של העד (עמ' 183). כאשר החוקר שאל את העד האם התקשר באותה שיחה אל הנאשם, ביקש העד להפסיק את החקירה ולהתייעץ עם עו"ד. לאחר התייעצות עם עורך הדין, אישר העד כי אכן הדובר השני הוא הנאשם (עמ' 184). בהמשך הופנה העד לשיחה מיום 2.3.14, שמספרה 1762, ובה הנאשם התקשר אל העד ודיבר איתו על תשלומי שכר עבור הביקורים שהנאשם אמור לשלם לעד בגינם (עמ' 184). העד הבהיר כי את שכר הטרחה היה קובע הנאשם (עמ' 185). עוד אישר העד, כי באותה שיחה הנאשם התייעץ איתו בנוגע לגובה שכר הטרחה ביחס לכל ביקור (עמ' 186). באותה שיחה מוזכר עורך דין בשם אשרף שרצה לעבוד עם המשרד והיה אמור לדבר עם הנאשם. מדובר בחברו של העד (עמ' 187); השיחה סומנה (ת/28).

67. **כספים ששולמו לעד** - בעדותו מיום 19.1.15 אישר העד, כי היה מקבל את הכספים עבור ביקורי האסירים משני הנאשמים (עמ' 198). כמו כן אישר כי ההסכם נחתם בין המשרד על ידי הנאשם ובינו כעורך דין. העד הבהיר, כי אמר לנאשם שהוא עובד במשרד של אביו והוא חותם בשם המשרד, אולם מעמדו במשרד של אביו הוא כשל שכיר (שם, עמ' 199). לעומת זאת אישר העד, כי מול ארגון אלאמל עבד ללא הסכם (שם, עמ' 201). העד אישר, כי בכל תקופת עבודתו עם המשרד, במשך כשנתיים, לא ייצג אסיר בהליכים משפטיים כלשהם (שם, עמ' 204). באשר למקור המימון הסביר, כי שיער מהו מקור המימון, אולם הוא אינו יודע בוודאות מהיכן הגיעו הכספים (עמ' 234).

68. **הודאות העד בחקירתו במשטרת ישראל** - בסוף חקירתו ולאור הסתירות הרבות שהתגלו בתשובות העד אל מול גרסאותיו בנקודות עיקריות בדבריו בהודעות שמסר במשטרת ישראל, ביקש בא כוח המאשימה להגיש את כל ההודעות שמסר העד, לרבות התמלילים של אותן הודעות, במסגרת האמור בסעיף 10א לפקודת הראיות, ובית המשפט נעתר לבקשה זו (עמ' 205-206).

69. **מהות עבודת העד כעולה מעדותו** - בחקירתו הנגדית אישר העד כי הוא בעל רישיון עריכת דין מאמצע שנת 2005. הוא בעל רישיון עריכת דין מישראל וכן מהרשות הפלסטינית. הוא החל לעבוד במשרד הנאשם בתחילת שנת 2012 והיו עורכי דין נוספים במשרד שערכו ביקורי אסירים. עוד העיד, כי מטעם מועדון האסיר ומטעם הרשות הפלסטינית ישנם עורכי דין רבים המבצעים ביקורי אסירים, ואין מדובר בעבודה נדירה. העד אישר כי היה מבקר גם אסירים שנשפטו לתקופות מאסר וגם כאלה שהיו עצורים והמתינו לסיום המשפט. עוד אישר, כי היו מצבים בהם הוא ביקר אסיר מסוים מטעם המשרד, ועורך דין אחר הגיע לבקר את אותו אסיר מטעם גורם אחר. מדובר היה בדרך כלל באסירים שהוגדרו על ידי העד כ"נתונים במצב מיוחד". העד הבהיר, כי מדובר בכאלה שהיו נתונים במשמורת באגף שמור או בהפרדה, כמו דיראר אבו ססי או עבאס אלסייד. היו עמותות רבות שביצעו ביקורי אסירים באמצעות עורכי דין. לצורך ביקור האסירים, היה עליו לקבל אישור משב"ס ולתאם את הביקורים. מדובר בהליך שאינו פשוט ולא אחת הערימו שב"ס קשיים. לעתים היה צורך להמתין זמן רב, אפילו עד שעה וחצי עד שאסיר היה מובא על ידי הסוהרים כדי

להיפגש עמו. העד הסביר כי כאשר היה נכנס לבית הסוהר, היה עובר בדיקה באמצעות מכשיר, ואם היה המכשיר משמיע צפצוף, היה עובר בדיקה במכשיר ידני. חפציו, כולל המעיל, היו עוברים שיקוף, הוא היה מוריד נעליים, היו בודקים את התיק, ונאסר עליו להכניס בעת הביקור תיק יד כלשהו, והיה עליו לשאת את חפציו בידו. התיק היה נשאר למשמורת בכניסה בנקודת הביקורת. הבדיקה ארכה בדרך כלל כעשר דקות. לעתים היה מגיע בזמן ספירת אסירים, ואז היה הביקור מתעכב. את דרישות השלום של האסירים היה מוסר למשרד ולעתים היה פונה לעורכי הדין שטיפלו באסירים באופן משפטי, ומוסר להם תלונות של האסירים בעניינים אלה. לדבריו, אם היה מבקר שלושה או ארבעה אסירים, היה מגיע לבית הכלא בבוקר ויוצא לפעמים בשעות הצהריים או בשעות אחר הצהריים. מדובר בביקורים מתישים האורכים זמן רב.

באשר לביקורים של שובתי רעב, היה צורך באישור מיוחד, והעד הבהיר כי הוא היה אחד מעורכי הדין שקיבל אישור לביקורים אלה. היחס לשובתי הרעב מצד שב"ס היה קשה מאוד. האישור היה ניתן על ידי מפקד המחוז ולעתים, למרות קבלת אישור כזה, רשויות בית הכלא היו מונעות את הביקור. העד הבהיר שהיה ידוע שכל השיחות בינו לבין האסיר, שנעשו דרך מכשיר טלפון, מפקחות על ידי אנשי שב"ס המאזינים לשיחות, וכי בחדר בו היה פוגש את האסירים היו שתי מצלמות, במקום עמדו אנשי שב"ס שרובם היו דוברי ערבית. העד הבהיר, כי האסירים היו סומכים עליהם ומאמינים בהם, ועל כן היו מוסרים דרכם דרישת שלום למשפחה ומשתפים אותם בעניינים אישיים. עוד הבהיר, כי ערך ביקורים רבים לאסירים שמשפחותיהם נמצאות למשל ברצועת עזה, ועל כן אינם יכולים להיפגש עם משפחתם, אלא במקרים נדירים. בדרך כלל ביקורי המשפחות אורכים כ-45 דקות ונעשים אחת לשבועיים. לאסירים הביטחוניים אין חופשות. כאשר אסיר שולח מכתב לבני משפחתו באמצעות הדואר, המכתב מגיע אחרי שישה חודשים. באשר לקנטינה טען העד, כי האסירים הביטחוניים מעדיפים לקנות אוכל מהקנטינה ולא לאכול את האוכל המבושל בבית הכלא מאחר שאינו ערב לחיכם. באשר לסכומי כסף שכל אסיר מקבל מהרשות הפלסטינאית הבהיר העד, כי הדבר מוסדר בחוק ברשות וכל אסיר נהנה מתשלום עבור ביגוד והנעלה ולמשפחה יש משכורת חודשית. האסיר זקוק למימון רב כי הוא קונה מזון רב ובגדים. באופן כללי נאסר על עורכי הדין להכניס ביגוד לאסירים. העד הגדיר את עבודתו מול האסירים כעבודה הומניטרית. העד הבהיר, כי פעמים רבות היו האסירים מועברים בין בתי הכלא והדבר הפריע לעבודתו והיה מבלבל. לעד ידוע שיש ברצועת עזה תחנת רדיו המשדרת לאסירים באופן מיוחד. עוד ידוע לעד כי האסירים בבית הסוהר מסווגים על פי שיוך לתנועה מסוימת, כמו חמאס או ג'יהאד, וכל אסיר אמור להיות מסווג על פי שיוך ארגוני. העד טען כי בעבודה של ביקור אסירים יש תחומים "אפורים" רבים, כאשר לעתים לא ניתן לדעת מה מותר ומה אסור. העד טען כי הוא מעולם לא אמר לאסיר לשבות רעב וכך גם לא אמר לאסיר שיש הוראה להמשיך לשבות רעב. העד הבהיר כי כאשר אמר בהודעותיו שמדובר באגרת לא חוקית, התכוון שהיא לא חוקית על פי הוראות שב"ס בלבד, וכי כל חקירתו במשטרת ישראל הייתה ביחס לאגרות האם הן חוקיות על פי הוראות שב"ס, ולכן התכוון בחקירתו. לעתים רשויות שב"ס היו סוגרים אגפים שונים בבתי הכלא ומנעו ביקורים לפרקי זמן מסוימים. לכל אגף היה דובר מטעם האסירים וכל הפניות של האסירים לשב"ס נעשו באמצעות אותו דובר. הייתה הידברות רבה בין האסירים לבין השב"ס בנושאים שונים, כגון: העברת אסיר מכלא לכלא, ועל כן כל אסיר היה מחויב להיות משוּיך לארגון מסוים. עוד סיפר כי בביקור שערך אצל עבאס אלסייד הגיעו אנשי שב"ס, ככל הנראה מהמודיעין, ושוחחו עם עבאס אלסייד. היו מקרים שבהם העבירו אסיר מכלא לכלא כי הבינו שהוא קשור לשביתת רעב מסוימת. היו מקרים בהם השב"ס נעזר במידע שנצבר עקב קשר בין האסירים, וזאת כדי לבצע עניינים שונים להשגת מטרות השב"ס. כאשר היו שביתות רעב מנע השב"ס ביקורים של עורכי דין, וזאת כדי להעניש את האסירים. היו מענישים את האסירים בשיטות שונות, מונעים מהם זכויות שונות ומפרידים ביניהם. השב"ס גם השתמש באמצעים שונים ומשפילים כדי למנוע שביתות רעב. היה ידוע שגם מופעלת אלימות כלפי האסירים ולעתים אלימות קשה. גם ההגעה לבית המשפט מלווה בתנאים קשים של העברה שעות רבות ללא שינה,

וכדומה.

בחקירתו של העד על ידי באת כוח הנאשמת חזר העד והדגיש, כי היה מודאג בנוגע לחוקיות האגרות, כל זאת בקשר ליחסים שלו עם שב"ס, מתוך חשש שיפסיקו את ביקוריו. כל אסיר אותו ביקר חתם על יפוי כוח לטובת העד. לעתים גם היה מיעץ לאסירים מבחינה משפטית, לוקח מהם עתירות להגשה והיה מיעץ להם לעניין הדין החל. כאשר נחקר נאמר לו כי הוא חשוד בעניינים ביטחוניים והוא היה בטוח שחושדים בו שהיה מעורב בפיגוע או בעניין טרוריסטי, דבר שלא היה. באשר להודעותיו במשטרת ישראל, עתה הוא מבין כי לא כל דבר שאמר נרשם בהודעות ולעתים קיימות סתירות בין ההודעות לבין התמליל. כאשר היה לחץ בשב"ס, היו מונעים ממנו מלתאם ביקורים עם אסירים. לעתים היה מגיע לביקור שתואם והביקור לא היה מתקיים בשל עומס בבית הסוהר, בו היו עורכי דין רבים שהגיעו לבקר. הוא היה מקבל משב"ס את פרטי האסירים אותם הוא אמר היה לבקר, לרבות מספרי תעודת הזהות של האסירים. הבקשה לראות אסיר הייתה נעשית על פי מספר תעודת הזהות, ולא על פי השיוך הארגוני. היו אסירים רבים אותם ביקר שלא זכו לביקורי משפחות סדירים ולא ראו את משפחותיהם במשך זמן רב. המשפחות היו מוסרות באמצעות דרישת שלום לאסירים. העד אישר כי התחיל לעבוד בתחילת שנת 2012 במשרד והסיכום בדבר תנאי העבודה במשרד היה עם הנאשם. כאשר הנאשם נעצר באמצע שנת 2012 החלה הנאשמת לתת לעד הנחיות. הנאשמת אמרה לעד כי היא עושה זאת כ"טובה" לנאשם (עמ' 252). הנאשמת הייתה שולחת לעד פקסים עם המסמכים הדרושים לביקורים (עמ' 253). לדברי העד, הנאשמת מעולם לא ביקשה ממנו להעביר אגרות לא חוקיות ולא היה לה ויכוח עמה בעניין זה (עמ' 254). לאחר שהפסיק לעבוד למשך תקופה מסוימת עם המשרד ועבד עם ארגון אל-אמל, הוא חזר לעבוד במשרד, וזאת באמצעות הנאשם.

הערות לסיכום עדותו של עו"ד אבו סנינה

70. מעדותו עלה באופן חד משמעי, כי ערך ביקורים אצל אסירים שהשתייכו לארגון החמאס, לפחות בעבר, ביניהם ראש הארגון בכלא.

71. נתפסו בחזקתו אגרות "ארגוניות" העוסקות בנושאים של ארגון החמאס, לרבות ארגון שביתות רעב, העברת כספים, פתרון סכסוך בין אסירים, הקמת תחנה לשידורי רדיו לאסירים, ועוד.

72. האגרות נמסרו לו על ידי משרד הנאשם ולאחר מכן על ידי הנאשמת שעה שהנאשם היה במאסר ולא יכול היה לנהל את המשרד.

73. יש להעדיף באופן מובהק את גרסאותיו בהודעות שמסר במשטרה, על פני ניסיונות ההתחמקות שלו במהלך עדותו בבית המשפט. לא מצאתי סיבה כלשהי לקבוע, כי ההודעות נמסרו שלא כדין. הודעות אלה הוגשו והתקבלו כראיה בהתאם להוראות סעיף 10א' לפקודת הראיות לאחר שעדותו של העד בבית המשפט עמדה בסתירה לתוכן הודאותיו בנקודות עיקריות.

74. יש לדחות את גרסתו, לפיה אגרות "בלתי חוקיות", כלשונו, הוא לא העביר. מעדותו, וכך גם מיתר העדויות

עולה, כי האגרות הועברה בשיטה של "שרשרת", כלומר נשלחה אגרת בנושא מסוים, בין אם למשרד ממקור חוץ, ובין אם מטעם אסיר אחר למשרד, האגרת הועברה למסירה לעו"ד אבו סנינה לאסיר אחר, ואותו אסיר במקרים רבים מסר תשובה כמענה לאגרת. לפיכך, אם עו"ד אבו סנינה לא היה ממלא את תפקידו, הדבר היה מתגלה מייד. זאת ועוד, כפי שיפורט בהמשך, האסיר עבאס אל סיד היה מודע לאגרות שאמורות להגיע בנושאים שונים, והיה מודע לתשובות שמסר. לא יתכן כי אגרות אלו לא הועברו ואם כך היה, הרי הדברים עלו.

75. עו"ד אבו סנינה היה אמור לבדוק ולדעת כי נאסר על עורכי דין להעביר אגרות לאסירים שהן בעלי מסרים שאינם קשורים לייצוג המשפטי. האגרות שהעביר עו"ד אבו סנינה אינן קשורות לייצוג המשפטי, ככל שהן עסקו בנושאים ארגוניים.

76. עו"ד אבו סנינה היה מודע לכך, כמו גם יתר עורכי הדין, כי שעה שהם עוזבים את בית הכלא, לא מבוצע עליהם חיפוש, כך שיכלו להעביר אגרות מהאסירים באופן חופשי.

77. העד ידע היטב, כי לעיתים מדובר באגרות "שאינן חוקיות", כך כלשונו. חרף זאת, הוא פעל בשם המשרד ובשם אסירי החמאס והעביר אגרות ארגוניות שנמסרו לו מהמשרד ואל המשרד.

78. לאור האמור בהודעותיו של עו"ד אבו סנינה, לאור עדותו בבית המשפט, האגרות שנתפסו והוצגו לו והשיחות שהושמעו לו, עולה כי המשרד היה חלק מארגון סדיר ומסודר של העברת אגרות ומסרים ארגוניים מגורמי חוץ למנהיגות החמאס ולאסירי החמאס בכלא, במסווה של ביקורי עורכי דין, והעברת מסרים אלה בין האסירים לבין עצמם, כמו גם העברת מסרים אלה מהאסירים למשרד.

79. כבר עתה ניתן להבין, כי מדובר בפעולות ארגוניות הקשורות לפעילות אסירי החמאס בתוככי בתי הכלא, לרבות ביצוע בפועל של פעילות זו, מימון הפעילות וכדומה, בפרט לאור תוכן האגרות, כמות האגרות, עורכי האגרות ומקבליהן.

העד עומר סקאפי

80. **העסקת העד במשרד אלקודס** - בעדותו מיום 28.1.15 עלה, כי העד הוא עורך דין מאז אוגוסט 2011 והוא חיפש עבודה במזרח ירושלים בסוף ינואר 2014 בעמותות העוסקות במשפטים, והתקבל לעבודה במשרד אלקודס. תחילה עסק שם בביקורי אסירים ומאוחר יותר היה אמור לייצג אסירים בהארכות מעצר ובוועדות שליש. הפגישה הייתה במשרד של עו"ד נדים גרייב. לאחר שקיבל את רישיון עריכת הדין עבד בחברה בענייני שירות התעסוקה. העד אישר כי לא נחתם חוזה בינו לבין המשרד של הנאשם וזאת משום שהיה בתקופת ניסיון והוא ביקש לחתום על חוזה רק לאחר שייצג את האסירים בוועדות ובהארכות מעצר. בבית המשפט אישר כי בחקירתו במשטרה אמר שלא חתם על חוזה משום שהיה בתקופת ניסיון. לדבריו, סוכם עמו שהוא יקבל שכר הנע בין 600-650 ₪ עבור כל ביקור בדרום, ובעד כל ביקור בצפון יקבל סכום הנע בין 450-500 ₪, לפי מיקום בתי הכלא בארץ. העד אישר שעבד במשך כחודש במשרד עד למעצרים שבוצעו בפרשה. כמו כן אישר כי בפרק זמן זה הספיק לבצע כ-13 ביקורים ובכל ביקור הספיק בין אסיר אחד עד שלושה. הוא היה מקבל את שמות האסירים ומספרי תעודת הזהות שלהם מהנאשם והיה מתאם את הביקור. היה

מזדהה כעו"ד סקאפי מטעם משרד אלקודס. לא היה מגע פיזי בינו לבין האסירים, כאשר בעת הביקור הפריד ביניהם חלון והם היו מדברים באמצעות מכשיר הטלפון שבחדר הביקורים. היה שואל למצב האסירים, בודק את מצבם הבריאותי ומברר האם יש להם בעיות או אם הם צריכים משהו מהמשפחה. לרוב העביר לאסירים תוכן מכתבים מבני משפחותיהם והיה רושם את בקשות האסירים למשפחותיהם, אם היו. לדבריו, לא היה קורא לעומק את המכתבים שהגיעו מהנשים והילדים של האסירים. כאשר נשאל האם ביקר אסיר בשם דיראר אבו סייסי השיב שכן. כשנשאל מה העיד ביחס לאסיר זה בחקירתו במשטרה, השיב כי הוא אינו זוכר את דבריו בחקירה, אך ידע לומר כי לא היה עורך הדין היחיד שביקר את האסיר אבו סייסי וכי היה לו עורך דין נוסף שייצג אותו במשפטו. עורך הדין של אבו סייסי ביקש ממנו שיבקר את האסיר בשל מצוקה רפואית בה היה נתון ובגינה היה נתון בהפרדה. העד אישר כי לא בדק את נהלי השב"ס לפני שהחל לבקר אסירים. לדבריו, לא נראה לו מוזר שיש לאסיר אבו סייסי עורך דין נוסף המטפל בענייני משפטו כיוון שידע שיש עורכי דין רבים המבקרים אסירים וזה נראה לו נורמלי.

בחקירתו הנגדית של העד על ידי עו"ד פומרנץ מיום 24.3.15 העיד כי הוא עו"ד משנת 2011 והחל לעבוד במשרדו של הנאשם בסוף ינואר 2014 ועבד שם עד למרץ 2014. במהלך העבודה לא היה לו קשר עם הנאשמת. הנאשם היה מנהל המשרד והקשר שלו עם המשרד היה מולו. לדבריו הוא לא היה בקשר עם משפחות האסירים לפני או אחרי הביקורים.

81. **אגרות אירגוניות** - באשר לאגרת שסומנה אב/24.3.2014 (ת/37) ממוחמד ערמאן לנאשם אישר העד כי זו נכתבה בכתב ידו. העד הסביר את הדברים שנכתבו, ובין היתר את המילים "**אחי מדחת, אני לא יבש**" כביטוי שנאמר בצחוק וכי הוא צריך ממנו טובה שיתקשר להוריו ושישלחו לו מה שצריך. העד הסביר כי לאחר שמוחמד ערמאן האסיר שאל אותו מי אחראי במשרד, כתב לנאשם את האיגרת וביקש שיתקשר להוריו שאמורים להגיע לביקור כדי להודיע להם מה הוא צריך.

העד נחקר שלוש פעמים במשטרה. לשאלה האם בעת ביקוריו התבקש להעביר מסרים בין האסירים בכלא, היינו כי האגרות היו ממוענות לאסירים אחרים בבתי הכלא, השיב שלפי זכרונו ביקשו ממנו להעביר דרישות שלום בין האסירים.

בחקירתו השנייה במשטרה הוצגו לפני העד מספר אגרות, שחת מהן נכתבה ביום 4.3.2014 מאסיר בכלא עופר בשם ג'וואד ג'עפרי המופנית לאבו עבדאללה, לאחר שהעד אישר כי הוא ביקר אותו במועד זה. העד מסר כי הוא לא היחיד שביקר בכלא עופר באותו יום, אלא ביקרו שם עורכי דין נוספים. לעד הוצג מסמך המעיד על ביקורים שערך מיום 1.1.14 ועד ליום 20.3.14, ולפיהם ביום 4.3.14 ביקר את האסיר מוחמד ערמאן בכלא "הדרים" (ת/38). העד טען כי אינו יודע מיהו אבו עבדאללה. לאחר שהאיגרת הוקראה לעד הוא נשאל האם אין זה ברור כי לא מדובר במכתב למשפחת האסיר, אלא מכתב המיועד לאבו עבדאללה, והשיב כי אינו יודע. העד הוסיף ואמר כי לא הוא כתב את האיגרת. בעניין זה הגיש ב"כ המאשימה חוות דעת מז"פ לפיה מדובר בכתב ידו של העד (סומנה ת/39). העד נשאל האם לא ברור כי האיגרת אינה מיועדת למשפחה אלא היא מיועדת להעברת מסרים, זאת בעיקר לאחר שנמצאה על גבי מחשבו של הנאשם, השיב העד כי אינו יודע. העד הוסיף כי אינו זוכר שכתב דברים כאלה.

82. העד נשאל האם בהנחה שכתב את האיגרת היה מעביר אותה, השיב שלא, וזאת משום שהיה כותב רק

למשפחות. העד נשאל האם היה קורא את תוכן המכתבים אותם היה מעביר מהמשרד לאסירים והשיב שלפעמים היה עושה כן. העד הופנה לדברים שאמר בחקירתו השנייה שם נשאל האם ידע מה כתוב באגרות שהכניס לכלא, והשיב שם כי לא קרא אותן. העד הבהיר כי היה מדפדף באגרות ולא היה קורא. לדבריו, הוא לא ידע מיהם האסירים אותם הוא מבקר וכי ראה אותם רק פעם אחת בביקור משום שהיה חדש. הוא טען כי במשך חודש עבד ולא ידע מיהם האסירים שביקר והוסיף כי לא עניין אותו מיהם, וכי ביקר אותם מטעם הומניטריים.

83. העד נשאל האם בהנחה אסיר מסוים משתייך לתנועת החמאס, זה בסדר מבחינתו להעביר מכתב ממנו החוצה, והשיב בחיוב. לדבריו, אלמלא היה הדבר חוקי לא היו מאפשרים לו לבקר את האסיר. כאשר נשאל מה היו עושים במהלך הביקורים, השיב כי הכל מוקלט וידוע מה הם עושים במהלך הביקור. העד הסביר כי לדעתו כל השיחות מוקלטות. העד הסביר כי אין הבדל בין אסיר בטחוני השייך לארגון החמאס לבין אסיר השייך לג'יהאד, לפתח או לחזית העממית. לגבי העברת האגרות טען העד, כי זה בסדר להעביר אותן למשפחות ואין בכך כל דבר אסור. כאשר לאגרת שהעביר העד לאסיר ג'עברי, אותו ביקר ביום 4.3.14 בכלא עופר, טען העד כי אין מדובר בכתב ידו על גבי האיגרת. בהמשך טען כי אינו זוכר אם הוא זה שכתב את הדברים והוסיף כי כתב אגרות רבות.

העד נשאל ביחס לאגרת שנתפסה על גבי המחשב של נדים גרייב. האיגרת הייתה מיועדת לאבו עבדאללה שהיה לדבריו העד פופולרי. האיגרת נגעה להשתתפות בשביתה וביחס לדרישות הפוליטיות הקשורה לשחרור אסירים, וכי הם ממשיכים לשבות רעב משום שאינם צפויים להשתחרר. העד השיב כי אמר בחקירה שאינו זוכר כי כתב דברים כאלה. העד הוסיף כי אינו זוכר שהוציא אגרות מהאסירים המדברות על תכנון שביתות רעב.

84. **חוקיות העברת האגרות** - לגבי נהלי השב"ס טען העד, כי כאשר החל בביקורי האסירים לא קרא אותם ובהמשך לא קרא את הנהלים המתייחסים לאיסור העברת אגרות או מכתב מהאסיר החוצה. לאחר מכן הבהיר כי אולי קרא ולא הבין את הנקרא.

כאשר נשאל העד האם אמר לו הנאשם דבר מה ביחס למכתבים, השיב כי הנאשם הסביר לו שהם מעבירים למשפחות. כאשר הציג לו ב"כ המאשימה אגרות שהן לא עבור המשפחות, השיב העד כי האגרות אינן שייכות לו. הוא אישר כי הנאשם שילם לו סכום של כ-2,000 ₪ והוא אינו יודע מהו מקור הכסף. העד נשאל אם הכיר את הנאשם ואת הנאשמת לפני שהחל לעבוד במשרד והשיב בשלילה. עוד העיד כי לא ידע אם הם עובדים עם החמאס או הג'יהאד.

לשאלה האם קיבל מהנאשם מכתבים או מסרים בעייתיים לכאורה או בעלי אופי פוליטי או בטחוני העשוי לפגוע בבטחון המדינה - השיב בשלילה. עוד שלל כי העביר מסרים כאמור לנאשם. לדבריו, הקשר היחיד שלו עם האסירים נעשה על רקע הומניטרי, והוא עמד עמם בקשר כדי לשמוע האם הם סובלים, האם יש להם בעיות ודאג לקשר שלהם עם משפחותיהם. לשאלה האם היה נתון ללחץ בחקירות, השיב בחיוב והוסיף כי תמיד יש לחץ בחקירות. הוא טען כי היו דברים שכמעט ביקשו שיאמר שהנאשם עובד עם החמאס, או כך לפחות הבין מאופן השאלות. העד לא זכר אם היו לו שיחות מקדימות בינו לבין החוקר בטרם חקירתו שהוקלטה. לדבריו, שלושה אנשים חקרו אותו, לעתים חוקר אחד ולעתים שניים. הוא אישר כי נאמר לו בזמן החקירה על ידי החוקר אלמליח כי יוכל לעזור לו וכי הדברים מוקלטים בחקירה. הוא הוסיף כי החוקר אמר לו שחבל שילך למעצר ואם ידבר עם הפרקליט המצב יהיה שונה. עוד הוסיף בהקשר זה כי הוא זוכר שהציעו את אותו הדבר לנדים גרייב ונאמר לו שהוא התחרט שלא הסכים כיוון שהוא יושב

במעצר. לדברי העד, גם לאחר שחקירתו הסתיימה הציעו לו זאת. העד העיד כי הרגיש שמציעים לסייע לו בתנאי שיאמר כי הנאשם עובד עם החמאס, ועוד כי הוא נמצא במצב הכי קל מכל עורכי הדין האחרים כיוון שעבד במשך תקופה קצרה. הובטח לו כי אם יאמר כך הוא ישוחרר עוד באותו יום לבית. העד הוסיף כי בתחילה עבד בייצוג האסירים בהארכות מעצר ובוועדות שליש ולאחר מכן החל ביקורי אסירים.

בחקירתו החוזרת העיד העד, כי האגרות היחידות שהעביר היו מכתבים לאסירים מהמשפחות ומהמשפחות לאסירים. הוא הכחיש כי האיגרת שהועברה מאיסלאם ג'רר לאסיר בשם מוחסן אותו ביקר וזו דיברה על כספי קנטינה שלו.

85. **התנהלות ביקורי עורכי הדין אצל האסירים הבטחוניים** - העד נשאל מה היה תוכן המכתבים שהעביר ממשפחות האסירים אל האסירים והשיב, כי המשפחות שאלו על מצבם, דיברו על בעיות בתוך המשפחה ודברים חברתיים. כאשר נשאל כיצד התנהלו הביקורים, העיד כי היה מקבל שמות האסירים מהנאשם, היה פונה אל השב"ס כדי לתאם ביקור ושולח בקשה. במידה שהשב"ס היה מאשר את הביקור הוא היה מגיע לביקור בכלא, הוא היה מזדהה כעו"ד סקאפי מטעם משרד אלקודס. בביקור לא היה מגע בינו לבין האסיר והם היו מדברים באמצעות טלפון שבחדר. אם לאסיר הגיעו מכתבים מהמשפחה, הוא היה מקריא לו את תוכן המכתב והאסיר היה מכתב לו מכתב למשפחה. הוא הוסיף כי הוא היה מגיע עם יפוי כוח וכתב את מטרת ביקור האסיר. הוא העיד כי בעת הביקור היה הסוהר רחוק, אך לעתים היה קרוב. לדעת העד רוב הסוהרים דרוזים דוברי השפה הערבית ולכן הם הבינו את הדברים שהחליף עם האסירים. לדבריו חדר הביקורים קטן יחסית, וגודלו כשני מטרים על שני מטרים, כך שכאשר מדברים והסוהר עומד קרוב, סביר שהוא שומע את הדברים שנאמרים.

כאשר נשאל העד אם ידע לאיזה ארגון משתייך כל אסיר, השיב כי את כל האסירים ביקר פעם אחת ולא עבד הרבה זמן במשרד הנאשם, ולכן לא הכיר את כל האסירים ולא ידע לאיזה ארגון הם שייכים. הוא הוסיף בהקשר זה כי לצורך הביקור לא היה צריך לדעת את השיוך הארגוני של האסיר, וכי אין הבדל בין ביקור אסיר המשויך לחמאס לבין ביקור אסיר המשויך לג'יהאד. הוא הוסיף כי הוא היה שולח בקשה והיו מאשרים. העד אישר כי היו הרבה עורכי דין שעובדים בתחום, וכי יש במזרח ירושלים עמותות רבות הנותנות שירות הומניטרי לאסירים והם מבקרים ודואגים לאסירים והם קיימו ביקורי אסירים.

בחקירתו הנגדית של העד על ידי עו"ד חלאילה אישר כי היה שולח בקשה לשב"ס עם רשימת שמות האסירים ותעודות הזהות שלהם. הוא הוסיף כי בשב"ס היו שואלים לסיבת הביקור והוא היה רושם כי הוא מבקר כדי לבדוק מהו מצבם הבריאותי של האסירים, זאת על גבי טופס הבקשה לביקור. העד העיד כי הסוהרים מעולם לא שאלו אותו אילו מסמכים הוא מציג לאסיר. הוא הוסיף כי בחדר הביקור יש מצלמות ויש שלט שעליו נרשם כי השיחות מוקלטות, והוסיף בהקשר זה כי ישנם סוהרים המבינים את השפה הערבית ויכולים לשמוע את תוכן השיחות. העד חזר והעיד כי אף אחד לא קרא לו מעולם ואמר לו כי תוכן הדברים שהוא מעביר לאסירים בעייתי או לא חוקי. כמו כן העיד כי נהלי השב"ס לא נרשמו בחדר הביקור או בחדר ההמתנה ביחס לשיחות מול אסירים.

סיכום עדותו של עו"ד עומאר סקפאי

86. גם עד זה, כמו העד עו"ד אבו סנינה, ניסה להרחיק עצמו מנושא העברת אגרות ארגוניות. הוא סירב להודות כי מדובר בכתב ידו על גבי אגרות התשובה של אסירים שנתפסו אצלו או ברשותו למרות שברור כי מדובר בכתב ידו.
87. מהראיות עולה, כי גם עד זה פעל באמצעות המשרד, קיבל הוראות והנחיות מהמשרד, קיבל אגרות ארגוניות להעברה, ביקר אסירי חמאס וקיבל תשובות גם בנושאים ארגוניים.
88. מעדותו עלה עוד, כי בחר להתעלם מתוכן האגרות או מהנחיות השב"ס, ותמורת תשלום כספי העביר אגרות כאמור.
89. עדותו משתלבת במארג העדויות ומלמדת על "שיטת העבודה" באשר להעברת מסרים ארגוניים. אין ספק שהעד העביר אכרות ארגוניות לאסירים מהמשרד וחזרה ובין האסירים.

עדות נדים גרייב

90. אופן העסקה ואופי העבודה עבור משרד אלקודס - בעדותו מיום 24.3.15 העיד כי הוא עו"ד שהועסק במשרדו של הנאשם שם עבד כשלושה חודשים בשנת 2011, ולאחר הפסקה חזר לעבוד במשרד בתחילת ינואר 2014. ההפסקה נבעה מכך שהנאשם נכנס לכלא. הוא הכיר את הנאשם מעיסאווייה, מקום בו שניהם גרים. הנאשם הציע לו לעבוד אצלו בביקור אסירים ביטחוניים והוא הסכים. לדבריו, הגיש מספר עתירות מנהליות ויותר מכך לא ייצג את האסירים אותם ביקר. העד טען כי לא היה חוזה בכתב בינו לבין המשרד, ואם עו"ד אבו סנינה טוען אחרת, הדבר אינו נכון (עמ' 233).

העד הודה, כי על גבי המחשב שלו הייתה טיוטה של הסכם עם המשרד שלא הייתה חתומה (ת/42; עמ' 234). באשר לאופן העבודה, הוא היה מקבל רשימת ביקורים ומתאם באמצעות הפקס את הביקורים עם השב"ס. כשהיה מגיע לביקור, היה יושב עם האסיר בחדר הביקורים כאשר זכוכית מפרידה ביניהם (עמ' 234). השיחה הייתה נעשית באמצעות טלפון שהיה במקום. את האגרות היה קורא לאסיר באמצעות הטלפון והאסיר היה נותן לו תגובה. את התגובה הוא היה רושם. את הרישום לא היה מדפיס, אבל היה מוסר אותו לנאשם. הנאשם לא ביקש ממנו להדפיס את התגובה. את המכתבים לאסירים היה מקבל מהנאשם (עמ' 235).

91. מהות האגרות והעברתן - באשר לאופי של המכתבים, הוא היה מעיין בהם, לעיתים ממש קורא ולעיתים לא. הוא היה קורא את המכתב לאסיר באופן אוטומטי. אם היה רואה שיש במכתב דברים שפוגעים בביטחון המדינה, לא היה מעביר את תוכנו לאסיר (עמ' 236). הוא היה מחליט מהו תוכן שאין להעבירו, כמו תוכן שאינו חוקי. לטענת העד, הוא לא היה מכניס את האגרות למחשב שלו (עמ' 237), אבל הנאשם היה משתמש במחשב שלו. נאשם היה מגיע למשרדו ומבקש ממנו טובה להשתמש במחשב. הוא היה מוסר לנאשם את המחשב הנייד שלו. המשרד שלו נמצא בעיסאווייה, בתחילת הכפר, והנאשם גר בסוף הכפר. במשרד יש לו שלושה מחשבים, אבל הנאשם היה משתמש במחשב הנייד, שהוא המחשב האישי של העד (עמ' 238).

92. **כישורי העד ומקצועו** - לעד הוצג מסמך נושא לוגו "גרייב-עיסאווי עורכי דין" (עמ' 238). העד טען שאינו מכיר את המסמך. הוצג לעד כי נשלחו בקשות רבות הנושאות את הלוגו הנ"ל, אולם העד טען כי אינו יודע על כך (עמ' 239). לטענתו, הוא לא יצר את הלוגו הזה והוא לא השתמש במסמך הנושא את הלוגו הזה כדי לתאם ביקורי אסירים (עמ' 239). בתקופה שהנאשם היה בכלא, העד לא עבד עם הנאשם במשרד.

לעד היה משרד עורכי דין במשך 9 שנים בו הוא עסק בתחומים שונים, פליליים ואזרחיים. הוא עבד עם הנאשם עקב חוסר עבודה במשרדו ורצה הכנסה נוספת (עמ' 240). הנאשמת מעולם לא עבדה במשרדו (עמ' 241). העד נשאל אם זה נכון שהנאשמים השתמשו במסמך עם הלוגו הנ"ל כדי לתאם ביקורי אסירים, וכדי לקבל מועדים נוספים לביקורי אסירים, ואף חתימתו מופיעה על בקשות אלה, ולטענתו הוא אינו יודע מכך, וחתימתו זויפה (עמ' 241). העד הוסיף, כי הציגו לו מסמך כזה הנושא תאריך בו לא עבד עם המשרד, ולמרות זאת השתמשו בשמו (עמ' 241). העד משער כי הדבר נעשה כדי להשיג ביקורים אצל אסירים עבור המשרד (עמ' 242).

93. **אגרות ארגוניות בטיפול העד** - העד מאשר, כי הביקור האחרון שביצע היה ביום 4.3.14, בכלא "עופר", ובמסגרת זו ביקר אסירים שובתי רעב. באותו ביקור הוא קיבל מאותם אסירים מכתב המיועד לתקשורת. במכתב פרטו האסירים מתי החלו בשביתה, מה הם מבקשים כדי לסיים אותה ומהו מצבם הרפואי. הוא אינו זוכר אם המכתב היה מיועד למשפחות או לא, אך אישר כי העביר את המכתב לנאשם (עמ' 242). לטענתו, לאחר ביקור זה הפסיק לעבוד עם המשרד כי היה עומס עבודה במשרדו (עמ' 243).

העד מאשר, כי ביום 2.3.14 ביקר בכלא "הדרים". בחקירתו הוצג לו מסמך בן 12 עמודים (סומן ה, 2.3.14). העד אישר כי הוא קיבל את המכתב מהאסירים בביקור זה ומדובר באגרות שהוא כתב מפי האסירים (עמ' 243). העד טען כי בעת חקירתו במשטרה אישר כי הפסיק לעבוד עם המשרד, כי ראה שהוא מקבל אגרות מהאסירים שאינן עבור המשפחה, אך יחד עם זאת אמר לנאשם שהוא מפסיק לעבוד עם המשרד עקב עומס עבודה במשרדו. הוא לא אמר לנאשם שהוא מפסיק לעבוד מאחר שאופי האגרות השתנה, אך בפועל הוא רצה להפסיק לעבוד בשל אופי האגרות מכלא "הדרים" (עמ' 244). העד הבהיר, כי למרות זאת ערך את הביקור ביום 4.3.14 כיוון שהביקור תוכנן מראש, ועל כן היה חייב לבקר את האסירים. יחד עם זאת, חשש שיש משהו בלתי תקין באגרות האחרונות (עמ' 245). העד מאשר כי אמר את אותם הדברים בחקירתו במשטרה (עמ' 246), וכן הבהיר כי בכל הביקורים שערך היה מדובר בדרישות שלום מהמשפחות ומהאסירים אליהן, אך כאשר ראה את המכתבים שקיבל מכלא "הדרים" הבין שהכיוון השתנה, ובעיניו זה משהו אחר כאשר מדובר באגרות על הכוונה לשבות רעב (עמ' 246).

העד חזר והבהיר, כי הסביר לנאשם שיש בעיה ולכן אינו רוצה לעבוד יותר בהעברת האגרות, וכן אמר לנאשם שיש אצלו עומס עבודה ולכן הוא מפסיק לעבוד. העד אמר זאת לאחר שעומת עם קטעים מחקירותיו במשטרה (עמ' 248). לדברי העד, הוא לא שאל את הנאשם מעולם למי הוא מעביר את האגרות, ואף אם זה בניגוד לחוק, הדבר לא עניין אותו (עמ' 249).

לעד הוצגה איגרת והוא אישר כי היא כתובה בכתב ידו. האיגרת היא ממועתסם רדאד, שהוא אסיר ביטחוני. האיגרת יועדה למרדאווי ולעבאס אלסייד ולכל האחים. העד מאשר כי מדובר באסירים שאליהם מוענה האיגרת (עמ' 249).

251-250). העד נחקר לגבי תוכן האיגרת האם הוא חוקי, והוא השיב לחוקר שאת עניין זה יש להשאיר להחלטת בית המשפט (עמ' 251).

94. **אגרות בטיפול העד על פי האזנות סתר** - כמו כן, הופנה העד לשיחות מוקלטות שעליהן נחקר מהן עלה כי העד אמור למלא דוח כלשהו. העד מסר כי מדובר בדוח על ביקורים שבוצעו בפועל. העד אישר כי היה אצל אסיר בשם אבו אל-טביך כדי להגיש עתירה (עמ' 255). עוד אישר העד, כי 12 מסמכים שהוצגו לו וסומנו ת/43, הם המסמכים שנתפסו אצלו, וכי ת/44 היא האיגרת שנתפסה אצלו מהאסיר מועתסם רדאד (עמ' 256).

העד אישר, כי שיחה שסומנה 1433 מיום 27.2.14 נערכה בינו לבין הנאשם. בשיחה זו מדברים השניים על 35 מכתבים לאסירים. מדובר ב-8-9 אסירים שהיה צריך לבקר. העד אינו שולל כי בחקירתו במשטרה אמר שמכתבים אלה היו מיועדים אך ורק ל-4 אסירים, ויתכן שלכל אסיר יועדו 8-9 מכתבים (עמ' 257). העד אישר כי מדובר גם באגרות לאסיר תאבת מרדאווי ואישר כי העביר אגרת מאסיר זה אל הנאשם (עמ' 258).

לעד הוצגה שיחה נוספת מיום 1.3.14 בינו לבין הנאשם. מדובר בשיחה זו על החשבון עבור הביקורים (ת/48).

כן הוצגה לעד שיחה נוספת מיום 27.2.14 בינו לבין הנאשם, בה מדובר על מחיר הביקורים ועל כך שמבקשים לדבר עם אבו סנינה. כמו כן, מדובר על כך שהעד יגיד שהוא מבצע את הביקורים עבור 400 ₪ והוא אמור להגיד זאת לאבו סנינה, מאחר שאבו סנינה לא הסכים לבצע ביקורים עבור 400 ₪ (עמ' 266).

שיחה נוספת מיום 26.2.14 בין העד לבין הנאשם, נוגעת לביקורי אסירים בכלא "שטה". באותה שיחה מבקש הנאשם מהעד להעביר אליו את שמות האסירים אותם יש לבקר, כדי שעו"ד ספאדי יבצע את הביקורים במקומו (ת/50).

שיחה נוספת (ת/51) בין העד לבין הנאשם, נוגעת לתיאום ביקורי אסירים, כך שהעד יערוך אותם ביקורים במקום עו"ד אבו סנינה. לטענת העד, קיימות שיחות דומות בין הנאשם לבין עורכי הדין האחרים שעבדו במשרד (עמ' 268).

בשיחה נוספת שהוצגה לעד, מיום 19.2.14, בינו לבין הנאשם, אמר הנאשם כי שלח למייל של העד מכתב שקשור לעבדאללה אל סייד. העד טוען שאינו זוכר במי מדובר. בהמשך מוזכרים באותה שיחה שמות מועסם עזאז, מועתז עבאדה ואבו אל טביך (עמ' 268). מדובר בכך ששני האסירים הנ"ל מועברים לבית החולים של אבו אל טביך (ת/52). בהמשך הוצגו לעד שמות של אסירים אותם הרבה לבקר (עמ' 269).

95. **זיהוי קולו של הנאשם על ידי העד בהאזנות סתר** - כאשר אמר שהדובר בשיחות שהוצגו לו הוא הנאשם, הוא עשה כן כי זיהה את קולו של הנאשם וכן את קולו שלו (עמ' 278). העד הוסיף ואמר, כי זיהה את קולו של הנאשם גם על סמך תוכן השיחה. העד אישר, כי לא השמיעו לו את כל השיחות אלא חלקים קטנים. לדבריו, התמלילים אינם

משקפים באופן מלא את תוכן השיחות, זאת אמר לאחר ששמע את השיחות (עמ' 279).

96. **התנהלות הביקורים וחוקיות האגרות** - העד אישר כי בזמן הביקור הסוהרים עמדו ליד האסיר והיו משגיחים על הביקור. היו שלטים שהשיחות מוקלטות וכי יש האזנה לשיחות. הסוהר היה עומד במרחק של מטר אחד מהאסיר, ממש "עומד לו על הראש" (עמ' 280). הסוהרים היו דוברי השפה הערבית והליווי בדרך כלל לאסיר היה על ידי סוהר דובר ערבית (עמ' 281). הדברים נעשו כדי להאזין לתוכן השיחות. העד מאשר כי לא היו שלטים בבית הסוהר שהבהירו אילו אגרות מותר להעביר לאסיר ואילו אגרות מותר לקבל מהאסיר (עמ' 281). העד אישר כי איש מטעם השב"ס לא זימן אותו לשיחה, לא הסביר לו מה מותר ומה אסור ולא התרה בו כי הוא עובר על החוק (עמ' 282). העד אישר כי הייתה לו תחושה לא טובה לגבי האגרות שדיברו על שביתת רעב, זאת לאור תוכן המסמך. מדובר בשביתת רעב שכבר התקיימה והוא לא הרגיש בנוח עם זה, אך לא חשב שיש בכך משהו לא חוקי (עמ' 282). לדברי העד, הוא ניסה לבדוק בנוהלי שב"ס אם יש התייחסות לכך אך לא מצא דבר בנוגע לכך (עמ' 283).

97. לגבי המסמכים שקיבל ביום 2.4.14, העד אישר כי שלח אותם לנאשם. העד אינו זוכר בוודאות אם בדק מסמכים אלה. העד מאשר כי רק לאחר שנעצר ביום 19.3.14, ונחקר ביום 24.3.14, אז נודע לו כי נעצרו עורכי דין נוספים, החל להרהר בכך שאולי עשה מעשים שאינם בסדר (עמ' 284-285). לדברי העד, הוא מעולם לא שמע על ההשתייכות הארגונית של אותם אסירים. העד אישר כי מעולם לא נשאל על ידי השב"ס מדוע הוא מבקר בבת אחת מספר אסירים (עמ' 286).

98. **תשלום שכרו של העד** - העד הופנה לכך שביקר במשך שלוש שנים את האסיר מוחמד אבו טביך 45 פעמים, כלומר כפעם בחודש (עמ' 290). העד אישר כי הוא אינו מכיר את עו"ד ניהאל פרא, והוא אף אינו מכיר את ארגון אלאמל. הוא ערך ביקורים רבים דרך משפחות האסירים ולא דרך המשרד והוא היה זה שקבע אז את שכר הטרחה. הוא היה מדבר עם האסיר על שכר הטרחה שלו. אין לו מושג כיצד נקבע השיוך הארגוני של האסירים בכלא (עמ' 293).

99. **בדיקת חוקיות העברת אגרות** - בחקירתו החוזרת טען העד, הוא בדק בנוהלי השב"ס וכן בוועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין בנוגע לחוקיות האגרות. הוא לא מצא דבר בנוגע לאגרות באתר האינטרנט של השב"ס, גם לא בנוגע לאסירים ביטחוניים, זאת למרות שהופנה על ידי בא כוח המאשימה למידע שמצוי באתר השב"ס (עמ' 296-297). כפי שניזכר בהמשך מדובר בטענה חסרת בסיס לחלוטין.

הערות לסיכום עדותו של עו"ד נדים גרייב

100. עדותו של עו"ד גרייב משתלבת במערך העדויות ומלמדת גם היא על אופן העברת המסרים הארגוניים. העד הודה כי העביר אגרות בין האסירים הנוגעות לשביתות רעב, עולה כי לא בדק כראוי את נהלי השב"ס ולכן סבר שמעשיו מותרים על פי חוק.

101. העד הודה כי האגרות היו מגיעות מהמשרד והתשובות היו נמסרות למשרד.

102. העד הבהיר כי היה מקבל את שכרו מהמשרד.

103. גם במקרה זה, והנימוקים שפורטו, אין מקום לקבל את דברי העד כי ערך מיון, שלאחריו אגרות שנראות לו כפוגעות בבטחון המדינה לא הועברו על ידו. נהפוך הוא, לדברי העד עצמו, הוא מעולם לא התעניין מהו מקור האגרות.

104. קשה לקבל תשובה כאמור לעיל, כאשר ברור שמדובר באגרות העוסקות בנושאים ארגוניים של אסירי החמאס בכלא. עו"ד גרייב ידע, כמו יתר עורכי הדין שפעלו בשליחות המשרד, מהו טיבן של האגרות, באילו אסירים מדובר, ומהי מטרת משלוח האגרות הארגוניות מחוץ לבתי הכלא, באמצעות המשרד, ולראיה טען כי ביקש לעזוב את העבודה לאור אופי האגרות.

העד אושרי ברטל

105. בחקירתו הראשית מיום 1.4.15 אישר העד כי הוא איש משטרה, קצין חקירות במפלג בתפקידים מיוחדים, שימש כחוקר ולאחר מכן קצין חקירות. רפ"ק יגאל אלמליח שימש כמפקדו בעת החקירה. העד חקר את הנאשמים ואת עורכי הדין שעבדו במשרדם. לעד הוצגה חקירה של הנאשמת, במהלכה הטיח בפניה את ההאשמות המיוחסות לה. העד מבהיר כי אחיה של הנאשמת, סאמר, שבת רעב. מדובר באסיר בטחוני מאוד ידוע במגזר הפלסטיני אשר שוחרר בעסקת שליט. מדובר במי שביצע פיגועים. בעקבות מבצע "שובו בנים" הוא הוחזר למעצר פעם נוספת. ההודעה העוסקת בחקירת הנאשמת הוגשה וסומנה ת/54. בהודעה השנייה של הנאשמת (ת/55) הוטחו בפניה עובדות נוספות וכן הוצגו לפניה חומרי חקירה שונים, לרבות תמונות שהוצאו מתוך תיקייה הנמצאת במשטרת ישראל ומתייחסת לאסירי חמאס. בחקירה זו הוצגה לנאשמת תמונה והיא אישרה כי זוהי תמונה שלה. תמונה זו נתפסה על ידי משטרת ישראל במסגרת חקירה של איש חמאס (עמ' 311).

106. **מזכר מספרי הטלפון שערך העד** - העד אישר מסמך שערך, בו פרט את מספרי הטלפונים ושיוכם לאנשים שונים הקשורים בחקירה, לרבות הנאשמים, כפי שנתונים אלה עלו מחומרי החקירה (בא כוח הנאשם התנגד להגשת מסמך זה וטען כי יש לזמן את בעלי מספר הטלפון כדי שיאשרו את המידע; עמ' 312). העד הבהיר כי ערך את הרשימה על פי מספר מקורות: מקור אחד, הם מכשירים סלולריים שנתפסו אצל נחקרים או עדים; המקור השני הוא כאשר היה זיהוי קולי של שיחה וידוע מספר הטלפון ממנו נערכת השיחה; והשלישי, כאשר בוצעו חדירות למכשירים סלולריים. אינני רואה מקום לקבל התנגדות זו, שכן מדובר במסמך טכני לחלוטין, שנשמך על חומרי החקירה, כגון האזנות סתר, הודעות וכדומה, וממילא אין בו כדי להוות ראיה ממשית לצורך השיקולים העומדים בסיס הכרעת דין זו, אלא הוא מהווה מעין מפתח באשר למספרי הטלפון כפי שעלו מחומר החקירה. לא נמצאו סתירות בין האמור במסמך זה לראיות שהוגשו. העד הבהיר בהמשך, כי חלק מהמידע לגבי שיוך מספרי טלפון לאנשי חמאס היה מצוי בידי משטרת ישראל והוא נאגר ממקורות שונים (עמ' 315). בהמשך הפנה העד לתמונות שונות של אנשי חמאס ואסירים שביצעו פיגועים לדבריו, אשר הוצגו לנאשמת בעת חקירתה. מדובר בהודעה נוספת של הנאשמת (ת/57). העד מאשר כי כל החקירות הוקלטו ותועדו. הנאשמת ביקשה לדעת זאת בזמן החקירה, אולם הוא סבר שאין מקום למסור לה מידע זה (עמ' 317).

107. **פעולות חקירה שביצע העד** - העד העיד על כך שעיימת את הנאשם עם שיחות אחרות, כמו שיחה על ביקורי

אסירים (ת/59), עם שיחות בעניינים ארגוניים (ת/60). העד אישר כי הנאשם לא זיהה לפניו את קולו ותשובתו הייתה "תשאל את השב"כ". החקירה סומנה ת/61. העד הגיש את ההכרזה לפיה מרכז אל נור הוא בלתי חוקי (ת/62).

העד ערך מסמך לפיו תחקר את הפלאפון של הנאשמת והוציא משם מספרי טלפון, וקשר מספרים אלה עם חומרי חקירה שהיו בתיק החקירה (ת/63). באותו מסמך קיימות הפניות לחומרי חקירה שערך העד. העד מפנה לעובדה כי בפלאפון של הנאשמת נמצאו מספרי הטלפון של מרכז אל נור. כמו כן, הוצא פלט שיחות הקושר שיחות אלה למרכז אל נור (ת/64-ת/65).

108. **זיהוי קולות** - באשר לזיהוי קולות, העד לא זכר אם הייתה פנייה לטכנאי העוסק בכך, אך חלק מהעדים זיהו את קולם (עמ' 328). העד הבהיר, כי זיהוי הדוברים נעשה על פי הזיהוי שמסרו העדים (עמ' 330). באשר למסמכים שנתפסו, הבהיר העד כי כל מה שנתפס נמצא בתיק החקירה (עמ' 331). באשר לדוברים בשיחות, העד הבהיר, כי ניסו להצליב מידע ממקורות שונים בתיק החקירה כדי להבין מיהם הדוברים בשיחות ועל סמך זאת הגיע למסקנות במסמך שהוגש (עמ' 332). העד נשאל, האם יש בידו חוות דעת לגבי איכוני מכשירי הפלאפון ומעדותו עלה כי אין חוות דעת כזו (עמ' 337). מעדותו עלה, כי הדוברים זוהו על פי שמותיהם, כפי שהזדהו בשיחות, וכאשר היה מדובר באסיר, מקום ביצוע השיחה נקבע על פי המקום בו שהה האסיר באותה תקופה (עמ' 337-338).

109. **ניסיונו המקצועי של העד** - העד הבהיר כי גם במסגרת שירותו הצבאי עמד בראש מדור ביחידה העוסקת בנושא של עמותות החמאס ביהודה ושומרון, וכך גם במילואים, והוא עדיין משרת בפועל במילואים בתחום זה (עמ' 334). העד הבהיר עוד, כי יש לו ניסיון רב ומידע הנוגע לעמותות החמאס והוא בעל תואר אקדמי בתחום זה (עמ' 335).

העד גונדר משנה ד"ר יובל ביטון

ישיבה מיום 2.4.15

110. **רקע לעדות** - העד משמש כראש מחלקת מחקר והערכה בשב"ס. העד ערך חוות דעת שהוגשה לתיק בית המשפט וסומנה כמוצג ת/68, אליה צורפו נהלי השב"ס אליהם התייחס העד בחוות דעתו, ואלה סומנו כת/68-א-ד. בחוות הדעת התייחס לפקודות נציב שב"ס בדבר כללים ביחס לאסירים בטחוניים, הקובעות כי אסירים בטחוניים יוחזקו בנפרד מאסירים פליליים, וכי יש להקפיד על איזון בין האוכלוסיות של האסירים הבטחוניים בבתי הסוהר ובאגפים בתוך בתי הסוהר. לדבריו, האסירים הבטחוניים שומרים על זהותם הארגונית גם בתוך הכלא ומנהלים מסגרת ארגונית נוקשה והיררכית בתוך הכלא. במסגרת ההוראות של השב"ס קיים איסור עקרוני החל על אסירים בטחוניים להעביר ביניהם מסרים בכל צורה שהיא בין בתי הסוהר, בין בעל פה, בין בכתב ובין באמצעי תקשורת אחרים. על פי נהלי השב"ס, תפקיד עורכי הדין המגיעים לבקר אסירים, לרבות אסירים בטחוניים, הוא מתן שירות מקצועי ומשפטי. קיים איסור חד משמעי לעורכי הדין להעביר מסרים בין הנהגות האסירים בבתי הכלא השונים. בהקשר זה הפנה העד לפקודה בה נכתב במפורש כי עורך דין יורשה לבקר את האסיר רק לצורך טיפול בענייניו המשפטיים, ובמקרה שהביקור מנוצל לצרכים אחרים הוא מופסק ומוגשת על כך תלונה. על פי פקודות השב"ס, לנציב השב"ס יש סמכות למנוע כניסת עורך דין במידה שהוא סבור שהדבר מסכן בטחון האדם, בטחון הציבור, בטחון המדינה, בטחון בית הסוהר או פגיעה ממשית

במשמעת בית הסוהר, העלולה להביא לשיבוש חמור בסדרי בית הסוהר וניהולו, או כל פגישה שתאפשר העברת מידע בין אסירים, בינם או לגורמים מחוץ לבית הסוהר, וקיים חשש שהעברת המידע כאמור קשורה בכיוון פעילותו של ארגון טרור או שנעשית בהכוונתו. יובהר ויודגש, כי הנאשמים לא חלקו על קיומן של פקודות השב"ס כפי שהוגשו על ידי העד, ועל תוקפן המחייב. מעמדן של הנחיות הנציב כדבר חקיקה מחייב, שהפרתו יכולה להיחשב כעבירה פלילית, נקבעה במספר פסקי דין כמפורט להלן.

תוקפן המשפטי של פקודות נציבות שירות בתי הסוהר

111. חוות דעתו של גונדר משנה ביטון התייחסה למספר דברי חקיקה והוראות נציבות בתי הסוהר (מוצגים ת/68א-ד).

112. ברע"פ 1955/09 יונס נ' **שירות בתי הסוהר** (פורסם ביום 7.10.10; להלן: "**פס"ד יונס**"), דן בית המשפט העליון בין היתר בתוקפן של הוראות הנציבות, זאת בהקשר לתנאי מאסרם של "אסירים בטחוניים", לרבות הביקורים להם הם זכאים, זכויות האסירים, תנאי מאסרם ותוקפן של ההנחיות המנהליות.

113. בית המשפט העליון הפנה בפס"ד יונס לפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש), התשל"ב-1971 (להלן: "**הפקודה**") ובמסגרת זו נקבעו תנאי מאסרם של כל האסירים בבתי הכלא, לרבות אסיר שפוט (סעיף 47(ב) לפקודה). במסגרת תקנה 19 תקנות בתי הסוהר, התשל"ח-1978 (להלן: "**תקנות בתי הסוהר**") נקבעה הסמכות למנהל בית הכלא לשלול טובות הנאה מאסיר. עוד נקבע, כי על פי סמכות נציב שירות בתי הסוהר, הנובעת מהאמור בסעיף 80א(ב) לפקודה, נקבעו על ידו הוראות מיוחדות הנוגעות לאסירים בטחוניים. מדובר ב"**כללים ביחס לאסירים בטחוניים**", שמטרתן לקבוע כללים מיוחדים לאסירים בטחוניים. בין היתר עוסקים הכללים בנהלים מיוחדים לגבי ביקורים אצל אסירים בטחוניים, הקשר עם העולם החיצון ועוד (ראה פסקאות 5-11 לפסק הדין).

114. באשר לקשרים שיש לאסיר עם העולם החיצון, מבחין בית המשפט בפסק דין יונס בשלושה סוגים שונים (מלבד ביקורי משפחות) כדלקמן:

א. פגישה עם עו"ד לשם קבלת שירות מקצועי - לפי סעיף 45 לפקודה;

ב. קבלת ומשלוח דברי דואר באמצעות הנהלת בית הכלא - לפי סעיף 47 לפקודה;

ג. כניסת כוהני דת לבקר אסירים - לפי סעיף 49 לפקודה.

ד. ביקור ידידים, ניתן להתיר זאת בתנאים מסוימים - לפי סעיפים 47 ו-48 לפקודה.

115. על פי הוראות הפקודה (סימן ו), ניתן למנוע מהאסיר דברי דואר או שליחתם אם הוברר שהדבר עלול לפגוע בבטחון המדינה, בטחון הציבור, בבטחון או במשמעת בתי הכלא, או בהליכי חקירה או משפט (סעיף 47 לפקודה). כך נקבעו הוראות בפקודה בדבר מניעת מפגש עם עו"ד מסוים מטעמים דומים (סעיף 45 לפקודה).

116. בתקנות 24 ו-33 לתקנות בתי הסוהר נקבעו הוראות בדבר קשרי האסירים עם העולם החיצון.

117. סיכום האמור לעיל מלמד, כי המחוקק גילה דעתו באופן מפורש באשר לאופי קשרי האסירים הבטחוניים עם העולם החיצון, על המגבלות החלות על קשרים אלה, על הסיכון העלול להיות בעצם האפשרות להעברת דברי דואר באמצעות הנהלת הכלא, ועל כך שניתן לשלול כניסת דברי דואר מסוימים. כמו כן הובהר כי מפגש עם עורכי דין מותר אך ורק בעניינים מקצועיים.

118. ברור, כי מפגש עם עו"ד שלא למטרה זו, היינו למטרת קשר מקצועי הנוגע לעריכת דין ומתן שירות משפטי, עומד בניגוד לפקודה ולתקנות שירות בתי הסוהר.

119. חשוב להביא בנוסף את דברי בית המשפט בפסק דין **יונס**, בכל הנוגע ליחס שבין הפקודה ותקנות שירות בתי הסוהר לבין חוקי היסוד. בתי המשפט קבעו באופן מפורש כי הפקודה נחקקה קודם לחקיקת חוקי היסוד ויש לפרש את "הדין הישן" בהשראת רוחו של חוק היסוד, אולם אין באמור בחוק היסוד כדי להביא לבטלות הדין הישן (סעיף 52).

120. באשר למעמד הוראות נציב שב"ס, קבע בית המשפט העליון כי מדובר בהנחיות מנהליות שניתנות מכוח סמכויות הנציב כפי שנקבעו בסעיף 80 לפקודה, סמכות נפרדת מסמכות השר להתקין תקנות. בית המשפט העליון עורך בפסק דין **יונס** דיון ממצה באשר למעמד הנחיות אלה ובשאלה האם מדובר בהנחיות בעלות מעמד זהה לתקנות, או שמא מדובר בהנחיות מנהליות של נציב שב"ס מכוח סמכותו שבפקודה ומגיע למסקנה כי מדובר בהנחיות בעלות מעמד זהה לתקנות.

121. בפס"ד יונס דן בית המשפט בחוקיות הגבלת הביקורים אצל אסירים בטחוניים, כפי שנקבעו בכללים שנקבעו על ידי נציב שב"ס במסגרת הפקודה שהוציא הנוגעת לאסירים בטחוניים, על רקע חוקי היסוד.

122. בית המשפט הגיע למסקנה, כי **"הגם שלאסירים זכות לקשר עם העולם שמחוץ לבית הכלא, אין משמעות הדבר כי מוקנית להם זכות לביקורים. בחנתי את הסדר הביקורים הקבוע בפקודת האסירים הבטחוניים, כשנקודת המוצא היא כי ביקורים מהווים טובת הנאה. מסקנתי היא כי הפגיעה בזכות האסירים הבטחוניים לקשר עם העולם שמחוץ לבית הכלא כתוצאה מצמצום מעגל המבקרים את אסירים אלה הינה פגיעה מידתית וסבירה, וזאת בין היתר על רקע הוראת החריג לכלל בדבר צמצום מעגל המבקרים"** (פסקה 76).

123. ראוי להזכיר, כי בית המשפט הביא בחשבון במסגרת שיקוליו את העובדה, כי ביחס לאסירים בטחוניים **"אין לשכוח כי הקבוצה עליה חל אותו הסדר גורף הינה קבוצת אסירים שכל אחד מהפרטים הנכללים בה הורשע בביצוע עבירות קשות, שהרקע לביצוען הוא לרוב אידאולוגי ושנעשו במטרה לפגוע בבטחון המדינה. אין המדובר בקבוצת אסירים שלגביה קיימת חזקת חפות, אלא באסירים לגביהם קיימת חזקת מסוכנות"** (פסקה 74).

124. העולה מהאמור הנו, כי להנחיות או פקודות הנציב מעמד שווה ערך או מעמד דומה לאלו של התקנות. סמכותו של הנציב לקבוע נהלים מעוגנת בפקודה. הזכויות הניתנות לאסירים בטחוניים, בכל הנוגע לקשר עם העולם החיצון, הן בגדר "טובות הנאה" שאותן ניתן לשלול. משלוח וקבלת דברי דואר נעשים דרך הנהלת הכלא, וניתן לשלול זכות זו אם מתגלה חשש לפגיעה בבטחון המדינה, הציבור, הסדר הציבורי וכדומה, כפי שפורט לעיל. ביקור עורכי דין אצל אסירים הוגדר לצורך מטרה ברורה, היינו עניינים מקצועיים. ברור מלשון הפקודה, כי מסירת דרישת שלום מהמשפחה, למשל, או טיפול בנושאים הומניטריים אינם עניינים מקצועיים בהם עוסקים עורכי דין, ולשם כך קיימות בפני האסיר דרכי התקשרות אחרות, כגון קשר עם המשפחה וקשר עם שלטונות הכלא.

125. במסגרת חוות הדעת הסביר העד, כי הפקודות באו להתגבר על חשש כי לעורכי הדין המבקרים אסירים בטחוניים תפקיד החורג ממתן ייעוץ וליווי משפטי, וכי ביקורים אלה משמשים כפלטפורמה להעברת מסרים מהאסירים ואליהם. העברת המסרים מתבצעת באופן שיטתי בין הנהגות האסירים בבתי הסוהר השונים, בינם לבין החוץ ובינם לבין התקשורת.

126. ידוע לשב"ס כי תכני המסרים המועברים על ידי עורכי הדין נעים על ספקטרום רחב, החל מהעברת מסרים תמימה למשפחות, דרך תיאום צעדי מחאה ושבתות רעב, וכלה במסרים חמורים של פגיעה בסגל, הכוונת פעילות חבלנית עוינת אל מול גורמי טרור בחוץ. לכן סבור העד כי העברת המסרים האמורים אסורה.

127. בפקודה נוספת של נהלי השב"ס אליה הפנה העד נאמר, כי עורך דין המגיע לבקר אסיר בטחוני מחויב בהצגת תעודה תקפה המעידה על חברות בלשכת עורכי הדין של ישראל, הצגת יפוי כוח חתום על ידי האסיר והצגת תעודה מזהה. כדי לתאם ביקור, על עורך הדין לפנות לקצין האסירים בכלא באמצעות פקס, והוא מודיע על מועד הביקור.

128. **התנהלות שב"ס מול האסירים הביטחוניים** - לדברי העד בחוות דעתו, בעתות של צעדי מחאה ושבתות רעב התנהלות השב"ס מול האסירים נעשית באופן ישיר בין נציגי השב"ס לבין הנהגות האסירים בצורה של שיחות גלויות. על כן השב"ס אינו זקוק לשירותים של עורכי הדין לצורך ריכוז תלונות האסירים, שכן האסירים מציפים תלונות אלה בעצמם (מתיישב עם ראיות שנשמעו כי אכן בשבתות רעב התקיימו שיחות בין עבאס אל סייד לנציגי השב"ס).

בנושא השיוך הארגוני, הסביר העד כי כאשר אסיר מתקבל לבית הסוהר, הוא משויך לארגון על פי כתב האישום שבגינו נשלח למאסר (עמ' 366). במידה שאסיר מעדיף להיות עם אסירי חמאס, אין לכך מניעה ותמיד יש מקום (עמ' 367). העד הבהיר כי קיימים סוגי אגפים לפי שיוך ארגוני, כמו פת"ח, חמאס (עמ' 370). לגבי משפחת עיסאווי, ידוע לעד כי הם משתייכים לחזית העממית (עמ' 371).

באשר לזכויות האסירים הבטחוניים, עלה מדברי העד כי אסיר פלילי יכול לדבר בטלפון ציבורי הנמצא באגף בכלא, ואסיר בטחוני מנוע מכך. אסיר בטחוני זכאי לביקור משפחה פעם בשבועיים, ואילו אסיר פלילי זכאי ליותר מכך (עמ' 378). קיימים מעט אסירים בטחוניים שהם מנועי ביקורי משפחות וכאשר זה קורה, מאפשרים לאסיר להתקשר למשפחתו, אולם בדרך כלל האסירים אינם מבקשים זאת כי הם משתמשים בטלפון הסלולריים שיש להם. גם אסירים

מעזה מקבלים ביקורי משפחות. כיום ישנם כ-500 אסירים בטחוניים מעזה. אסירים אלה לא קיבלו ביקורי משפחות בין השנים 2007-2012 (עמ' 379). אחרי שביתת הרעב בשנת 2012 הם החלו לקבל ביקורי משפחות מעזה. קיימים מצבים מיוחדים, שסוגרים את המעברים ואז אין ביקורי משפחות מעזה, כמו למשל בעת מבצע "צוק איתן" (עמ' 380). אסיר הנמצא בהפרדה בדרך כלל אינו מקבל ביקורי משפחות.

129. **עמדת שב"ס ביחס לשביתות רעב** - לדעת העד, לשביתות רעב של אסירים בטחוניים עלולה להיות השלכה מרחיקת לכת בתוך בית הסוהר ומחוצה לו. בתוך בית הסוהר שביתת הרעב מביאה לשיבוש החיים התקינים, וזו הזדמנות לארגון מסוים להעלות את קרנו בקרב האסירים ולחזק את מעמדו בחוץ. לדעת העד, לשביתת רעב ממושכת עלולה להיות השפעה רבה על הרחוב הפלסטיני, ולהוות איום על השקט ועל היציבות, ולעתים הדבר מביא להפגנות הזדהות ברחוב הפלסטיני. יש לקבוע כי מתוקף תפקידו, העד מומחה לענייני האסירים, ולענייני אסירים ביטחוניים בפרט, לחוות דעתו בהקשר זה, משקל ראיתי רב.

לדברי העד, שביתות הרעב נתפשות בידי השב"ס ככלי מאוד מסוכן, שכן הן פוגעות בסדר וגורמות להפרות סדר, גורמות לצורך לטפל באסירים בפן הרפואי, לעתים גורמות להפרות סדר ברחוב הפלסטיני. לעתים קורה שאסיר נפטר עקב שביתת רעב ושוב הדבר גורם להפרות סדר, למשל בשביתת הרעב שהחמאס ארגן בשנת 2012, הדבר גרם לאירועים בגדה המערבית (עמ' 310). גם כאן מדובר על קביעות עובדתיות שמבוססות על ניסיונו המקצועי של העד, קביעות אותן יש לקבל.

ביחס לשביתות הרעב והסיכון הטמון בהן, העד התייחס לפגיעה של שביתות הרעב בסדר היום ופוגעות בשגרת הכלא מבחינת השב"ס, וכאשר ישנם מסרים בנוגע לשביתות הרעב, אלה כוללים מידע כיצד להתארגן, מתי להתחיל אותה, באיזו צורה תתנהל, מה יהיו צעדי המחאה כולל הפרות סדר ותקיפת אנשי סגל. כמו כן, תינתנה הוראות לגבי הצתות, באילו תאים, מי אחראי ומי נותן ההוראות, ומי נושא ונותן ובאיזו תדירות ובאילו מדרגים. כן יועבר מסר לגבי מטרת השביתה ואיזה כלא תיערך ומי ישתתף בשביתה. לדברי העד, חלק מהמסרים הנ"ל מועברים על ידי עורכי הדין ובנוסף הם או מבקרים אחרים מבריחים פלאפונים לתוך הכלא, ובתוך כך הם אלה העוברים עבירה. העד טען, כי כאשר לאסירים המעבירים מידע לגבי שביתות רעב הרי לא ניתן לפתוח בהליכים פליליים כאלה או אחרים כנגדם על בסיס המידע המודיעיני, שכן לא ניתן לשפוט אותם על כך לפי החוק, ואולם מי שדואג להתארגנות, ובמקרה זה עורכי הדין, הם אלה שעוברים את העבירה (עמ' 399-400).

130. **נהלי שב"ס ביחס לביקורי עורכי דין אצל אסירים בטחוניים** - העד הפנה לפקודה נוספת בשב"ס, העוסקת בביקורי עורכי דין אצל אסירים בטחוניים וקובעת כי בעת הביקור יהיו נוכחים אך ורק האסיר ועורך דינו, וכי הסידורים אמורים להבטיח את סודיות הפגישה וחילופי הדברים בין עורך הדין לבין האסיר או העצור. נאסר על כך שסוהר יהיה בטווח שמיעה. יחד עם זאת, מותר להציב סוהר בטווח ראייה, כך שניתן יהיה לבצע גישה מיידית אליהם. עוד נקבע כי הפגישה תיערך כאשר בין האסיר לבין עורך הדין מחיצה, אולם למפקד הכלא סמכות להורות אחרת. בפקודה אחרת נאמר, כי עורך דין המבקר את האסיר יעשה כן רק לצורך הטיפול בענייניו המשפטיים. לכן סבור העד כי העברת מסרים בצורות שונות, לרבות הקראה מדף נייר, או הצמדת נייר בו כתוב המסר לזכוכית המפרידה, אינה נחשבת "עניין משפטי", ועל כן אסורה בתכלית האיסור. יחד עם זאת, חל איסור כאמור על שב"ס וסוהריו להקשיב לתוכן השיחה או לבדוק את

המסמכים המוצגים על ידי עורך הדין לאסיר. עמדה זו של העד מקובלת עליי. עיון כאמור בפקודות מלמד, כי שב"ס נקט בדרך בה מחד ביקש שלא לפגוע בחיסיון שבין עורכי הדין ללקוח, ומנגד הטיל פיקוח עד כמה שניתן. שב"ס נתן אמונו בעורכי הדין, כדי שלא יפרו את הוראות השב"ס ולא ינצלו את החיסיון האמור למטרות בלתי כשרות, תוך הפרת הפקודות.

באשר ל"חסינות" שב"ס מעניק לנעשה בין האסיר לבין המבקר, העד הבהיר כי במשך שמונה שנים הוא קצין מודיעין ומעולם לא קיבל מידע מסוהר על דברים שנאמרו בין עורך דין לבין אסיר אין תיעוד בשב"ס באשר לזהות הסוהרים שהיו בחדר הביקורים בזמן נתון. אחראי המשמרת מחלק את הסוהרים והיו גם מקרים שבהם סוהר נלקח באמצע הביקור לתפקיד אחר. יתכן שאחרי המשמרת רושם אם סוהר מסוים היה בחדר הביקורים (עמ' 348). העד הציע לבא כוח הנאשם לזמן את קצין המשמרת או קצין אג"מ של בית הסוהר כדי לוודא איתו נתונים אלה (עמ' 349).

131. **ניסיונו של העד ותפקידו** - בדיון מיום 2.4.15 הבהיר העד כי כיום הוא משמש ראש מחלקת מחקר והערכה בחטיבת המודיעין בשב"ס. מזה 8 שנים הוא במחלקת המודיעין בשב"ס ובתפקיד הנוכחי במשך שנתיים. לפני כן היה ראש ענף פח"ע, כאשר ענף זה אחראי על המודיעין שמתקבל לגבי אסירים ביטחוניים. לפני כן היה העד קמ"ן כלא קציעות. לפני כן היה במשך 12 שנים רופא שיניים. במסגרת התפקיד הנוכחי הבהיר העד כי הוא אחראי על האסירים הביטחוניים, ארגוני פשיעה וזרים. העד הבהיר כי לגבי האסירים הביטחוניים הוא כיום אחראי גם על ענף הפח"ע, כאשר כל המודיעין שמתגבש בנוגע לאסירים ביטחוניים מגיע לענף זה. באשר לאופי ביקורי האסירים ומעורבות הסוהרים בביקור הבהיר העד, כי גם בפועל, על פי הנחיות, אסור לסוהר להאזין לשיחה בין עורך הדין לבין האסיר. הסוהר עומד במרחק שאינו מאפשר לו להאזין, לא מבקשים מהסוהרים דיווחים על השיחות וגם לא מקבלים דיווחים כאלה, זאת מאחר שמוטל חיסיון על השיחה שבין עורך הדין לבין הלקוח, שהוא האסיר. העד הבהיר, כי על פי הנחיות השב"ס, אסור לסוהר לראות מסמכים שמביא עמו עורך הדין, אך יחד עם זאת עורך הדין מראה מסמכים אלה לאסיר (עמ' 308). לטעמי, במצב דברים זה קיימת חשיבות רבה למידת האמון שניתן ליתן לעורכי דין המקיימים מפגשים עם אסירים ביטחוניים, תוך תקווה שאלה לא יפגעו באמון שניתן בהם. באשר לקשר בין השב"ס לאסירים הביטחוניים הבהיר העד, כי יש מגע ודיאלוג ישיר עם האסירים הביטחוניים ברבדים שונים כאשר מבחינת שב"ס מדובר במפקד האגף, סוהר באגף, קצין המודיעין, מפקד בית הסוהר, או סגנו. כמו כן, קיים קשר עם גורמים מחטיבת המודיעין. במסגרת זו מקיימים שיחות עם אסירים ביטחוניים בכל הרמות שלהם, כלומר גם אסירים רגילים וגם נציגי ארגונים ומנהיגים. במגעים אלה מעלים האסירים טענות שונות ואין צורך במתווכים (עמ' 309), כאמור לדברים אלה ביסוס ביתר הראיות שנשמעו.

132. **המבנה הארגוני של האסירים הביטחוניים** - באשר למבנה הארגוני של האסירים, האסירים שומרים על שיוך ארגוני כפי שהיה בטרם נכנסו לבית הסוהר. קיים מבנה ארגוני ברור והיררכי. ארגוני הטרור ממשיכים לנהל את חיי האסירים גם בכלא. לכל ארגון תפישת עולם ומנהיגים שנבחרים על ידו. האסירים בוחרים את המנהיגים שלהם מעת לעת. לא קיימת הנהגה ארצית של אסירים בבתי הסוהר. באופן עקרוני, אסיר לא יכול לעשות ככל העולה על רוחו, והתנהגותו מוכתבת על ידי הנהגת הארגון אליו הוא שייך. הארגון מכתוב לאסיר מה יעשה בזמנו הפנוי, באיזה חדר ישהה, מה ילמד ומה יעשה בשעות הפנאי, וכן יכתוב לאסיר צעדי מחאה. בחירת המנהיגים היא חשאית והדבר לא נעשה באישור שב"ס. שב"ס אינו מכיר בארגונים או בהנהגות הארגונים. שב"ס מכיר בעובדה שהדברים קיימים. הדמות היחידה ששב"ס מכיר בה הוא דובר האסירים, שהוא נציג שמאשר על ידי השב"ס וכל היתר היא התארגנות פנימית של האסירים. לא אחת שב"ס דואג לפירוק תשתיות ארגוניות בתוך בתי הכלא ושיבוש מהלכים שהאסירים הביטחוניים

לגבי השיוך הארגוני של אסירים, השב"ס הוא הקובע את השיוך של האסיר, זאת על פי כתב האישום המוגש כנגדו, כמו גם על פי הצהרה של האסיר עצמו. העד הבהיר כי במידה שאסיר שוין בטעות לארגון מסוים שאינו חבר בו, ניתן לשנות זאת. העד הבהיר בהמשך עדותו, כי אף אם סווג האסיר בארגון שאינו נמנה עליו, הדבר ניתן לשינוי במסגרת סוגיות משפטיות הקשורות לשיקום אסירים בטחוניים בישראל. הוא הוסיף כי אסירים יכולים לבקש העברה מארגון אחד לארגון אחר בתוך הכלא וזאת על פי בקשתם של האסירים. עוד הוסיף בהקשר זה כי אסיר בטחוני המבקש להסיר השתייכות מארגון נוטל סיכון וחשף לפגיעה על ידי אסירים בטחוניים אחרים שכן הוא פועל בניגוד להם, שכן יש היררכיה ברורה ומשטר נוקשה (עמ' 394). לדברי העד, אין שיבוץ של אסיר לארגון כלשהו בניגוד לרצונו. האסירים בוחרים את הדובר שאליו מועברות הבקשות, השב"ס בוחן אותן ומאשר או דוחה בהתאם. הדובר אינו חייב להיות איש הנהגה או קשור לבחירות להנהגה, אלא הוא זה שנבחר להיות נציג הקבוצה.

133. **הנהגת האסירים בכלא והצורך בפגישות עם עורכי דין** - בהמשך הסביר העד כי אינו יכול להפריד את בין האסירים המשתייכים לאותו ארגון לתאים נפרדים, ובכל מקרה, אף אם כך ינהג, הרי הם ימצאו דרך לנהל את הארגון בדרכים חשאיות. ואולם לדבריו הוא יכול לשבש בדרכים מודיעיניות, מבצעיות ואופרטיביות את התשתית שלהם ולנתק אותם, לפצל ביניהם, ואף אם יפצל את ההנהגה מהארגון עצמו, תתהווה הנהגה חדשה למחרת. הוא הוסיף כי מנהיג החמאס הארצי בכלא היום הוא עבאס אל סיד ומנהיג הג'יהאד האיסלמי הארצי הוא עמאר זיוד (עמ' 401). לדבריו, עבאס אל סיד נמצא היום באגף שמור שאינו יכול לתקשר עם האסירים האחרים ולהשפיע עליהם באופן ישיר, ולפיכך נזקק לעורך דין לצורך העברת המסרים. העד הוסיף בהקשר זה כי עם עבאס אל סיד נמצאים כ-20 מתוך 1,500 אסירי החמאס, ולפיכך, ההשפעה שלו מאוד מוגבלת. הוא אינו יכול לדבר בפלאפון ולפיכך נזקק לעורך דין, כאמור. הוא הוסיף כי אסירים כמו עבאס אל סיד מניידים על פי הערכות של מה נכון לעשות, זאת על פי שיקולים שונים והאסיר אינו יודע זאת מראש (עמ' 402-403).

העד מכיר את ראשי הארגונים מתוקף תפקידו והבהיר כי הבחירות לכל ארגון נעשות בנפרד. לכל ארגון מבנה מיוחד של הנהגה התואם את המבנה בחוץ. כך, למשל, לחמאס יש מנהיג שהוא עבאס אל סיד. בנוסף, קיימת הנהגה המונה 15 מנהיגים ברמה הארצית והיא ההנהגה העליונה. הנהגה זו נבחרת מתוך 51 אסירים שנקראת ה"אשורה הכללית". לדברי העד, שב"ס אינו נזקק להנהגה של האסירים בכלא, שכן הדבר מקשה על שב"ס לפעול מול האסירים ומול כל אסיר באופן פרטני, שכן יש להכיר את המעטפת של הארגון המכתיבה לו כיצד לפעול. גם לאמירות אלו נמצאו תימוכין בראיות שנשמעו ולמעשה אין חולק על קביעות עובדתיות באשר לקשרים בין השב"ס לבין האסירים הבטחוניים, העד אישר כי יש לו קשר עם האסירים הבטחוניים. אסיר בטחוני יכול להעלות תלונות דרך דובר שמייצג את האסירים. האסירים אינם מעבירים תלונות ישירות לגורמי השב"ס אלא רק דרך הדובר (עמ' 381). ישנם אסירים שמבקשים מפגשים ישירים עם גורמי שב"ס אולם הדבר אינו מקובל כי יש דובר לכל ארגון (עמ' 382). האסירים הבטחוניים רוכשים קנטינה באופן מרוכז. יש להם קנטינה שלהם באגף. האסיר עושה את הקניות בקנטינה דרך הארגון. העד הבהיר כי לארגונים במסגרת הכלא יש ועדות שונות ונציגים האחראיים על כך ומחזיקים את תיקי הוועדות האלה, כמו חינוך, תרבות, כספים ואף מודיעין ובטחון. במסגרת ועדת החינוך למשל, קובעים מה ילמדו האסירים בכלא, אילו ספרים יקראו ובזמן שהם עוברים שיעורים איזה חומר יועבר להם. יש בכלא סוג של מוסדות חמאס, בתי ספר של חמאס, ואילו אנשי הרשות הפלסטינית דואגים שהאסירים שלהם יקבלו חינוך על בסיס הפת"ח. הדבר דומה למה שמלמדים אנשים

במסגדים (עמ' 384). אלה של העד, שנסמכו על ניסיונו האישי.

134. **נהלי ביצוע הביקורים** - בחקירתו הנגדית על ידי עו"ד חלאילה אישר העד כי הוא משמש כסגנו של תת גונדר אילן בורדה, העומד בראש אגף המודיעין (עמ' 313). עוד אישר כי הוא מבקר באגפים הביטחוניים בשב"ס. לעתים הוא מבקר בתאים או בקנטינה, במשרדי קצין המודיעין בכלא, משרדי הקב"ן ומפקד האגף. בחלק מבתי הכלא ישנם חדרים מיוחדים למפגש בין אסיר לעורך דין. העד מכיר חדרים אלה. ישנם בתי סוהר בהם לא ראה את חדרי עורכי הדין, כמו "גלבו" או "שטה", וכך גם בכלא "הדרים" (עמ' 314).

135. בהמשך אישר העד כי ראה חדרי המפגש בין עורכי דין לאסירים בכלא "קציעות" ובכלא "אשל". בבתי כלא בהם לא ראה את חדרי המפגש, הדבר כך משום ש"זה לא מעניין אותו". הוא מסתפק בחדרים שראה ב"קציעות" וב"אשל" (עמ' 316). לדבריו, תנאי החיים ואופן החזקת חיי האסירים הם דברים מאד חשובים, וכן ניתנת תשומת לב לחדרי המפגש בין עורכי הדין לבין האסירים, שיוכל להיות ביניהם קשר מבלי שהבטחון והבטיחות ייפגעו. אין תלונות של אסירים שחדרי המפגש אינם מאפשרים קשר בינם לבין עורכי הדין (עמ' 318).

העד נחקר באשר לחדרי הביקורים ומסר כי אלה כוללים בדרך כלל שלוש-ארבע עמדות, כאשר יש הפרדה על ידי מחיצות, וכן מחיצת זכוכית המפרידה בין עורך הדין לאסיר (עמ' 342). המידע שיש לו בהקשר זה הוא מהותי שכן העד היה קמ"ן כלא קציעות עד שנת 2011. בכלא קציעות הוחלפו חדרי הביקור לחדרים חדשים. העד העריך כי גודל חדרי הביקור הוא כ-4-5 חמישה מטרים אורך ו-3 מטרים רוחב (השרטוט סומן נ/4). לדבריו, העד, הסוהר עומד מחוץ לחדר. לדבריו, אין סוהר המפקח על עורכי הדין. העד שרטט היכן עומד הסוהר (עמ' 344). העד הבהיר, כי בדרך כלל לא יושבים מספר עורכי דין יחד באותו חדר, אלא עורך דין אחד שמגיע לבקר מספר אסירים (עמ' 345). כאשר יש מספר חדרי מפגש גדולים, מפרידים בין עורכי הדין (עמ' 346). מרבית הסוהרים אינם דוברי ערבית והם אינם יכולים להבין מה נאמר בין עורך הדין לבין האסירים. על הסוהר נאסר להקשיב לדברים הנאמרים בין עורך הדין לבין האסיר, ואסור לסוהר להעביר מידע למודיעין של שב"ס, אף אם שמע את הדברים (עמ' 347).

הפיקוח על המפגשים עם עורכי הדין - העד אישר, כי לא מאזינים לשיחות שבין עורכי הדין לבין האסירים, ואולם הוא מקבל חומר מודיעיני ממקורות אנושיים לגבי המתרחש בשיחות אלה. העד הבהיר כי הוא אינו מאזין לשיחות, והדגיש כי יש לאסירים דרכים להעביר מסרים ביניהם, כמו למשל באמצעות עורכי הדין שכן זוהי הדרך הבטוחה ביותר להעברת מידע (עמ' 404-405). בהקשר לכך הוסיף ביחס לסוהרים, כי אף אם מדובר בחדרי ביקור קטנים, הרי שעל הסוהרים חל איסור להקשיב לתוכן השיחות בין האסירים לבין עורכי הדין, ובכל מקרה לא התקבלו במשך שמונה שנים תלונות של אסירים על כך שאינם חשים בנוח לשוחח עם עורכי הדין שלהם בחדרי הביקור, והדבר מדבר בעד עצמו (עמ' 408). העד הוסיף, כי רק במקרים קונקרטיים בהם קיים מידע מודיעיני המתייחס לעורך דין שחרג מסמכותו וניצל את הביקור למטרה שלא לשמה הוא מגיע, הוא יוכל למנוע את הביקור (עמ' 410). העד זכר שעו"ד אבו סנינה היה מנוע כניסה לכלא אם כי לא בהקשר של הפרשה הנוכחית, זאת לאחר שנתפס עם פלאפון בעת ביקור. העד זכר כי גם עו"ד ספאדי היה מנוע כניסה לכלא אולם אף הוא לא נגע לפרשייה זו. ואולם העד לא זכר אם עו"ד גרייב ועו"ד אסקאפי היו מנועי כניסה (עמ' 412-413).

136. בנוגע לתיאום הביקור, על עורך הדין לפנות בבקשה מוקדמת כדי לפגוש אסיר. עורך הדין מקבל אישור מקצין האסירים ואמור להציג יפוי כוח (עמ' 319). אין צורך לחתום על יפוי כוח חדש בכל ביקור. מספיק שהאסיר חותם על יפוי כוח לעורך דין פעם אחת (עמ' 320).

137. לעניין הביקורים הפנה העד לסעיף 8 לפקודות השב"ס. העד הבהיר כי גם עורכי הדין של אסירים פליליים מתאמים ביקורים מראש (עמ' 321). העד גם הפנה לעובדה, כי לאסיר בטחוני שאינו שפוט מספר רב של ביקורים, לעומת אסיר פלילי שפוט (עמ' 322). העד הפנה למקרים של אסיר בטחוני השפוט ל-29 מאסרי עולם, ולמרות שהדין שלו הסתיים לפני 10 שנים, יש עשרות פגישות של עורכי דין במשך חודשיים-שלושה. לנתון זה הסכים בא כוח הנאשם. כאשר לעתים 5-10 עורכי דין שונים מבקרים אותו אסיר (עמ' 323). אומר מייד, כי יש לתמוה מדוע יש צורך בביקורים כה רבים על ידי עורכי דין שונים לאסיר שעניינו המשפטי הסתיים והוא נשפט למספר רב של מאסרי עולם.

138. העד אישר, כי ההנחיה שלפיה עו"ד חייב לתאם ביקור מראש של אסיר בטחוני אינה קשורה לענייני מודיעין (עמ' 324). עוד אישר כי ישנם מקרים בהם עו"ד דין אחד רואה 10-15 אסירים באותו היום, ושב"ס אינו מונע זאת (עמ' 325). הוא העיד על כך שלעתים מגיעים לאסיר מסוים עורכי דין מטעם ארגונים שונים וגם קורה שהאסיר כלל לא יודע מדוע עורך הדין בא לבקר אותו (עמ' 326). מצאתי מקום להעיר, כי העובדה שעורך דין אחד מבקר מספר רב של אסירים באותו היום יכולה ללמד על העובדה כי אין מדובר בייצוג משפטי.

בעניין כמות הביקורים הבהיר העד, כי הוא לא בוחן את הסבירות של כמות הביקורים שמבצע עורך דין או כמות הביקורים שמקבל אסיר, גם הוא שפוט, כי מדובר בזכות לגיטימית ואינו יכול להתערב בכך (עמ' 361). העד הבהיר, כי ברור שעורך דין שמבקר אסיר או אסירים עשרות ביקורים אינו עוסק בייצוג משפטי של אותם אסירים, אך אין בידו כלי משפטי למנוע ביקורים אלה (עמ' 362). אם מצטבר חומר מודיעיני, בדרך כלל פועלים בעניין זה (עמ' 363).

139. לדברי העד, בכל כלא אחראי על הביקורים שאמור להזין את הביקור למחשב. אם הפגישה התקיימה, נכתב במחשב מיהו האסיר אותו ביקרו ומיהו עורך הדין. העד הסביר כי אינו עוסק באישור ביקורי עורכי דין ולא עסק בכך (עמ' 327).

140. העד הבהיר, כי בעבר עסק בסוגיה הנוגעת לעורכי דין לגביהם קיים מידע שאינם מייצגים את האסיר, אלא עוסקים בדברים הפוגעים בבטחון המדינה ובשב"ס. למשל, כאשר ערך בדיקה וראה אסיר ששפוט ל-20 מאסרי עולם, והתקיימו עשרות פגישות עם עורכי דין, עורך דין מסוים שפגש בו היו לו מאות פגישות עם אסירים אחרים רבים, הדברים נבדקו מבחינה מודיעינית. התקבל מידע מודיעיני לגבי עורך דין שאינו עושה תפקידו בביקור לאסיר אלא פוגע בבטחון המדינה. הבדיקות נעשות כל הזמן, בעיקר בשנים האחרונות. הוא אישית החל לבדוק את הדברים מאז שהוא ראש ענף פח"ע, כלומר משנת 2011 (עמ' 328).

הדברים נבדקו כך גם על ידי קודמו, (את שמו מסר בחקירה בבית המשפט) (עמ' 329). קודמו היה בתפקיד במשך 7 שנים וגם בשנים אלה הדברים נבדקו סוגיית עורכי הדין המשמשים להעברת מסרים להתארגנויות שהייתה

ידועה אז, ולמעשה ידועה שנים רבות לשב"ס (עמ' 329). העד הבהיר, כי בעיני השב"ס, מפגש בין אסיר לבין עורך דין המייצג אותו הוא דבר לגיטימי (עמ' 330).

141. בקשה מטעם שב"ס למנוע כניסת עורך דין אינה נעשית כדבר שבשגרה ויש צורך בתשתית מאוד חזקה ומוצקה לגבי העובדות שעורך הדין חורג מתפקידו ומבצע דברים אסורים. העד אישית סבור כי יש למנוע מפגשים עם עורך דין במצבים אלה, מי שקובע באופן סופי בעניין הוא נציב השב"ס. המלצת העד בעניין זה מוגשת לנציב השב"ס (עמ' 332).

העד הבהיר כי קיימים מקרים בהם המליץ לא לאשר לעורכי הדין ביקורים. מדובר בין 8-10 מקרים כאשר עורכי הדין לא פעלו על פי החוק, כלומר עסקו בתיאום צעדי מחאה, בשביתות, בהפרות סדר, בהעברת כספים ובעניינים שאינם קשורים בייצוג אסיר, כאשר אותם עניינים פגעו בבטחון השב"ס, בבטחון המתקנים ובבטחון מדינת ישראל. העד ציין כי באותם מקרים בהם החליט שב"ס להשעות את אותם ביקורים של עורכי דין לתקופות של 3-6 חודשים ולמנוע מהם ביקורים אצל אסירים בטחוניים, בית המשפט אישר החלטות אלה. מדובר במקרים שהיו ב-4 השנים האחרונות בהם טיפל העד באופן אישי (עמ' 333).

142. **אסיר המעביר אגרות בניגוד לחוק והנהלים** - אסיר שמעביר אגרת שלא כחוק מטופל באופן משמעותי על ידי ענישה בתוך בית הסוהר, על פי כלים חוקיים העומדים לרשות השב"ס. בעניין זה פועלים על בסיס מודיעין ומקורות המידע לא נחשפים בפני האסירים (עמ' 335). כאשר מונעים כניסה של עורך דין בעניין זה לא פועלים מול האסיר (עמ' 336). כאשר לפרשייה נשוא כתב האישום, היא לא נחשפה על ידי השב"ס אלא באמצעים אחרים, שאינם קשורים למודיעין של השב"ס. הפרשייה נחקרה על ידי השב"כ, והשב"כ לא שיתף את מודיעין שב"ס בחקירה זו. המידע בנוגע לנאשמים נאסף במקרה זה על ידי השב"כ (עמ' 336). במקרה זה תפקידו של העד היה לערוך דוח הנוגע לכמויות הביקורים של עורכי הדין אצל האסירים השונים, וזו חוות דעתו. מדובר בחוות דעת גלויות שהעד מתבקש לערוך מדי פעם. חוות הדעת הנוכחית נערכה על ידו על פי דרישה שבאה אחרי שהפרשייה הפכה לגלויה (עמ' 337).

143. **זהות האסירים הביטחוניים "שזכו" לביקורי עורכי הדין** - העד התייחס לאסירים המופיעים בחוות הדעת שהכין, והבהיר כי 90% מהאסירים המוזכרים בחוות דעתו הם כהגדרתו "אסירי עולם כבדים" השייכים להנהגת החמאס, הג'יהאד האסלאמי, כולם שפוטים למאסר עולם. העד הבהיר כי הוא מכיר כל אסיר המופיע ברשימה והוא יודע אילו עבירות ביצע ומדוע הוא נשפט למאסר עולם אחד ויותר. העד הוסיף, כי לפני שערך את חוות הדעת בדק שוב מיהם האסירים, הביקורים שנערכו לכל אחד מהם והמכתבים שהועברו (עמ' 341). ראוי להדגיש, כי מדובר בעד "מהשטח" המכיר באופן אישי כל אחד מהאסירים שהוזכרו בחוות דעתו, בקיא בעבירות בגין נשפטו והורשעו, בהיותם אסירים בטחוניים, בשייכום הארגוני ובעובדה כי הם ממשיכים בפעילות במסגרת זו בתוך בתי הכלא.

144. **החזקת טלפונים סלולאריים על ידי האסירים הבטחוניים** - העד נחקר באשר למקורות המידע שלו לגבי האסירים וציין, כי הוא מכיר את עבאס אל סיד שהוא המנהיג של החמאס בכלא וגם את מועתסם סמארה. לעבאס אל סיד אין טלפון כיום והוא נמצא באגף בכלא שבו קיימים מכשירים המשבשים את שידורי הטלפונים. העד אישר כי עבאס אל סיד מעביר מידע באמצעות מועתסם סמארה המחזיק טלפון נייד. עבאס אל סיד נמצא בכלא הדרים, שם יש אגף אחד לאסירים בטחוניים שבו נמצא ציוד אלקטרוני שמשבש שידורי טלפון (עמ' 350). באשר לתקשורת שנעשית בין

אסירים שונים הוסיף העד וציין כי בכלא נפחא ובכלא אשל יש טלפונים ניידים ואסירים הבטחוניים משתמשים בהם, למרות שהשב"ס משתדל שלא יהיו להם טלפונים. כך גם בכלא קציעות (עמ' 351). בסך הכל ישנם 18 אגפים של אסירים בטחוניים במספר בתי כלא. בכלא הדריים קיים אגף אחד ויותר קל לפקח עליו ולחסום שם את השידורים. האסירים מצליחים להבריח טלפונים סלולריים במספר שיטות. עבאס אל סיד שוהה בכלא הדריים לפחות בשלוש שנים האחרונות (עמ' 352). מועתם סמארה מכווין ארגוני טרור באמצעות טלפון סלולרי. יש לו קשר עם גורמי חוץ ששייכים לחמאס. עבאס אל סיד מעביר הוראות גם בדרכים אחרות (עמ' 355). עבאס אל סיד יכול להעביר הוראות גם דרך עו"ד ולאחר מכן מועתם מעביר את ההוראות דרך הטלפון. מדובר בדרך ברורה מאוד. הדברים נעשים לצורך הכוונת פעילות ארגון חמאס (עמ' 355).

145. לעניין הברחת הטלפונים הסלולריים לאסירים הבהיר העד שזו מסוכנת כי האסירים משתמשים בהם להכוונת פעילות ארגונית, תיאום צעדי מחאה, הכוונת פעילות חבלנית עוינת, דבר הפוגע בבטחון מתקן המאסר ובבטחון המדינה. האסירים גם משתמשים בטלפונים לצורך תיאום העברת כספים לעורכי הדין, העברת כספים מרצועת עזה לגדה המערבית, העברת כספים למשפחות אסירים, העברת כספים לקנטינה ושיחות עם עורכי דין (עמ' 357). מדובר בתופעה נפוצה של שימוש בטלפונים סלולריים וקיים מידע מודיעיני מוצק על הימצאות עשרות מכשירים סלולריים בקרב אסירים בטחוניים. בכל אגף יש לפחות מכשיר אחד, ולעתים יותר (עמ' 359).

העד המכונה "אידי"

146. ניסיונו המקצועי של העד - "אידי" הוא איש השב"כ שהעיד כמומחה לענייני מודיעין, העוסק בניתוח תמונות והערכות מודיעין מזה 13 שנים. בשנתיים וחצי האחרונות הוא עוסק בניתוח המודיעין הקשור לאסירי החמאס. "אידי" ערך חוות דעת שהוגשה מטעם המאשימה וסומנה כ-ת/69א. כפי העולה מחוות הדעת וכן מעדותו, מומחיותו של העד נרכשה מתוך ניסיון רב השנים בניתוח תמונות מודיעין תוך התבססות על מספר מקורות, הן מודיעיניים והן מקורות גלויים, כגון הודעות נאשמים ונחקרים וחומרי חקירה גלויים, פרסומים בתקשורת, דברים שנאמרים על ידי נוגעים בדבר בתקשורת. באשר לחומרי המודיעין, אידי לא יכול היה לפרטם, כך שחלק ניכר מהחומרים עליהם הסתמך במסקנותיו נותר חסוי ולא ניתן היה לנאשמים ולבית המשפט לבחון חומרים אלה.

המסמך שהוגש החתום על ידי העד נושא כותרת "חוות דעת מומחה". העד מציין באותו מסמך כי התבקש לערוך חוות דעת מקצועית בשאלה "סיוע עורכי הדין להנהגת חמאס בבתי הכלא בישראל והסיכון הנובע מסיוע זה".

147. כפי שיפורט בהמשך, ראוי לקבוע כי "אידי" התמחה בשנים האחרונות בנושאים הקשורים באסירי החמאס הכלואים בבתי הכלא בישראל. "אידי" הפגין ידע רב בנושאים אלה, ובפרט בכל הכרוך לאופן בו מועבר מידע בין אסירים אלה לבין עצמם, בין האסירים לבין משפחותיהם ובין האסירים לבין גורמי חוץ שונים, לרבות אנשי החמאס ומנהיגי תנועת החמאס. העד הבהיר כי דבריו נסמכים על חומרי החקירה, חומרי מודיעין ועל ניסיונו רב השנים.

מעמדו של העד "אידי" - עד מומחה לענייני מודיעין

148. טענות רבות העלו באי כוח הנאשמים בהקשר לקבילות חוות דעתו ועדותו של "אידי". עיקר טענותיהם היו כדלקמן:

א. "אידי" הסתמך על חומר מודיעיני חסוי ועל כן לא ניתן לקבל את חוות דעתו, ולמצער - לייחס לה משקל אפסי.

ב. "אידי" אינו בקיא בתחום המודיעיני הנוגע לארגוני הטרור.

ג. "אידי" סירב לפרט אילו קורסים או איזו הכשרה עבר.

ד. "אידי" אינו דובר את השפה הערבית.

ה. "אידי" נעזר בשני אנשים נוספים לצורך הכנת חלקים מחוות העדת. הוא סירב לפרט מיהם אותם אנשים ואילו חלקים מחוות הדעת, או באילו תחומים הוא נעזר בהם.

ו. "אידי" הסתמך על חומר חקירה גלוי שעה שמדובר ברובו בהודעות שנמסרו למשטרת ישראל. לא ניתן לדעת באילו נסיבות ניתנו הודעות אלו, מהו משקלן, האם נבחנו על ידי בית המשפט, וכדומה.

149. לפיכך טענו באי כוח הנאשמים, כי אין לקבל את חוות דעתו של "אידי" כראיה, ולחילופין, לייחס לאמור בה משקל אפסי.

150. באשר למעמדו של מומחה לענייני מודיעין, נקבע לא אחת כי ניתן לקבל עדות זו, גם אם נסמכת על חומר מודיעיני חסוי, ובתנאים מסוימים ניתן לקבל את חוות הדעת כראיה.

151. ראוי כי בפני בית המשפט יעמדו למבחן מספר עניינים הקשורים בעורך חוות הדעת, כגון כושרו המקצועי, אמינותו, תפקידו, מעמדו בקהילת המודיעין, פרטי השכלתו, נושאי התמחותו, משך שירותו, ניסיונו במחקר המודיעיני (ראה: ע"פ 621/88 פ"ל ואח' נ' מדינת ישראל (סעיף 6 לפסק הדין); פורסם ביום 21.6.93):

"אין אני מקבל טענות אלו ולהלן עיקרי טעמי:

א. המבנה של ארגון מחבלים, חלוקת התפקידים בין אנשיו ותכלית פעילותו - כל אלה הם ענין ללימוד ולהתמחות מקצועית; וניתן, על-כן, להוכיח פרטים אלה בעדותו של 'מומחה' כחריג לכללים הפוסלים עדות סברה ועדות מפי השמועה.

ב. עדות מומחה, איש מודיעין, אינה מאבדת את משקלה רק בשל כך שמוטל חסיון על מקורות המידע שלו; שכשרו המקצועי ואמינותו של המומחה ניתנים להצגה ולבחינה גם ללא חשיפתם של מקורות אלו. אפי תפקידו של המומחה, מעמדו בקהילת המודיעין, פרטי השכלתו ונושאי התמחותו, משך שירותו וניסיונו במחקר מודיעיני וכיוצ"ב גורמים המובאים בחשבון בעת הערכת עדותו כמומחה - כל אלה היו חשופים לחקירה. וזאת גם זאת: באי-כוח המערערים לא עשו ניסיון כלשהו לבחון את טיב ורמת מומחיותם של העדים בדרך של עימות עם ספרות מקצועית או כל חומר פרסומי אחר בנושאים שעליהם העידו, ואף לא

העידו מטעמם מומחים לסתור; וכן נמנעו מלבקש הסרת החיסיון, ולו רק באופן חלקי אם אמנם סברו כי החיסיון חוסם בפניהם קיומה של חקירה נגדית עניינית".

152. עוד ראוי להפנות לדברי בית המשפט העליון הדן בסוגיה זו של חומר מודיעיני חסוי, ובחן את מעמדו של מומחה לענייני מודיעין, קבילות חוות דעתו, משקלה, שעה שחוות הדעת מבוססת על חומר חסוי. בית המשפט הדגיש, כי לא יתכן מצב לפיו שעה שחוות כזו תתבסס בחלקה על חומר מודיעיני חסוי לא ניתן יהיה לקבלה כראיה, כי אז לעולם לא ניתן יהיה לקבל כראיה חוות דעתו של מומחה לענייני מודיעין, כאשר מטבע הדברים חוות הדעת מתבססת בחלקה על חומר מודיעיני חסוי. באותו עניין מסכם בית המשפט העליון (כב' השופט ד' ביניש כתוארה אז) את דבריו בבש"פ 11493/03 **מחאג'נה ואח' נ' מדינת ישראל** (פורסם ביום 30.12.04), כדלקמן:

"השאלה שתעמוד, אפוא, בפני בית המשפט גם בעניינם של המבקשים אינה שאלה של קבילות אלא שאלה של משקל. בבואו לשקול כל אחת מהעדויות וחוות הדעת שבאו בפניו יהיה על בית המשפט הדן בעניינם של המבקשים להעריך כל אחת מן העדויות כשהיא לעצמה. במסגרת הערכה זו ישקול בית המשפט מה כוחו המשכנע של החומר הגלוי עליו הסתמך המומחה וכמו ביחס לכל עד אחר יבחן את אמינותו ורצינותה של עדותו. במסגרת ההערכה שיעריך בית המשפט את עדויות המומחים יהא עליו, כמובן, לתת את הדעת גם לטענת הסניגורים כי נמנע מהם לחקור את המומחים על המידע החסוי ששימש אותם בהערכותיהם המקצועיות. שיקול הדעת לבחון את כוחה הראייתי של העדות שנמסרה תוך האילוץ האמור, מצוי כולו בידי הערכאה הדיונית והעדר גילוי של חומר חסוי הוא נתון נוסף הנמצא בפני אותה ערכאה בבואה להכריע את הדין על פי התרשמותה מהראיות".

153. בענייננו, "אידי" נחשף לחקירה נגדית מעמיקה. הוא הבהיר היטב לטעמי, כי הוא עד מומחה לענייני מודיעין, עוסק בניתוח חומר חסוי וגלוי, מצליב את המידע שנאסף ממקורות שונים, מנתח ומגיע למסקנות.

154. העובדה כי אינו דובר את השפה הערבית אינה משפיעה על מקצועיותו. הוא נעזר בתרגום כפי שעשו חוקרי משטרת ישראל לא אחת.

155. "אידי" עוסק בארגוני הטרור מזה כשנתיים וחצי, נחשף לחומר רב הנוגע לפעילותם. דבריו משתלבים היטב בחומר הראיות שהובא לפניו ותואמים את חוות דעתו של גונדר משנה יובל ביטון, שהידע שברשותו מכוח תפקידו הוא רב, מקצועי, איכותי ואמין.

156. סבורני, אפוא, כי בזהירות המתחייבת יש לקבל את חוות דעתו של "אידי" כראיה לאמור בה, יחד עם עדותו של גונדר משנה ביטון.

157. עוד אומר, כי חלק ניכר מהמסקנות אליהן הגיע "אידי" בחוות דעתו עולות מחומר הראיות, וניתן היה להגיע

למסקנות אלו על סמך חומר הראיות הרב שהובא לפניי, כולל עדותו של גונדר משנה ביטון.

158. סופו של דבר, חוות דעתו של "אידי" מתקבלת כראיה לאמיתות תוכנה בהסתייגויות שיפורטו להלן.

תוכן חוות דעתו של העד

159. חוות דעתו של העד מחולקת למספר נושאים, כפי שיובאו להלן. במסגרת הרקע לחוות הדעת מפרט העד את העובדה שקיימים בתי כלא בישראל בהם נמצאים אסירים בטחוניים, לרבות אסירי חמאס, וכי על פי הידוע הנהגת החמאס בכלא נתפשת כמקור סמכות, הן על ידי האסירים הבטחוניים בתנועת החמאס והן על ידי תנועת החמאס מחוץ לכלא, כאשר הנהגת החמאס בכלא היא חלק מהנהגת החמאס מחוץ לכלא, וכי קיים קשר רציף בין גורמי ההנהגה בזירות השונות ועם הפעילים בשטח. לדעת העד, במהלך השנים האחרונות ניתן להצביע על הגברת המאמץ מצד אסירים בטחוניים לקדם פיגועים כנגד ישראל, לרבות חטיפה ופיגועי מיקוח. האסירים מצליחים לקיים פעילות זו באמצעות אמצעי תקשורת שונים, כגון: קרובי משפחה, אסירים על סף שחרור, עורכי דין וטלפונים סלולריים מוברחים. עורכי הדין מקיימים קשר מקצועי עם האסירים הבטחוניים וכאשר מסתייעים בעורכי הדין כדי לקדם פעילות של טרור תוך ניצול הפלטפורמה של מפגשי עורכי דין.

160. העד מתייחס לשני מדדים הנוגעים לביקורי עורכי דין כדי להעריך את היקף התופעה, שהם אגרות שנתפסו ומספר המפגשים שקיימו עורכי הדין עם אסירים בטחוניים. העד מצביע על כמות הביקורים שהיו למנהיג החמאס עבאס אלסייד בין התאריכים 17.5.12 ועד 11.3.14, כאשר ביום 17.5.12 עבאס אלסייד יצא מהפרדה. עורכי הדין שנעצרו לאחרונה ביקרו אותו פעמים רבות באותה תקופה. עו"ד אבו סנינה ביקר אותו 48 פעמים; עו"ד ספדי 25 פעמים; ועו"ד מוחמד עבד ואשתו ביקרו אותו 17 פעמים. העד הבהיר, כי מחומרי החקירה עלה שסיוע עורכי דין לאסירים היה במסגרת ניצול לרעה של המפגשים בין האסירים לבין עורכי הדין, לרבות עורכי דין בעלי תעודת זהות כחולה שנטלו חלק בכך.

161. בהמשך חוות הדעת התייחס העד לדמויות הפעילות בהנהגת החמאס העליונה בכלא, כאשר ציין כי הדברים מבוססים על מידע גלוי וחסוי. העד פרט כיצד נבחרת הנהגת החמאס וכי היא אחראית על התוויית אופן התנהלות כלל אסירי החמאס בכלא, לרבות ענייני דיומא והתנהלות מול השב"ס. באשר לפעילות הנהגת החמאס בכלא, הפנה העד להודעות שמסר אסיר החמאס מוחמד ערמאן, שהוא פעיל צבאי הכלוא משנת 2002. מדובר במי שביצע פיגועים רבים וגרם לרצח 36 ישראלים ולפציעה של 191 נוספים. ערמאן נחקר בשנת 2010 והיה חבר בארגון החמאס בכלא במשך ארבע שנים. העד הפנה בחוות דעתו לדמויות המרכזיות הנמנות על הנהגת החמאס ומייחס לכל אחת מהן את הפעילות שבגינה נשפטו ונאסרו. יוער, כי מדובר בדמויות מוכרות ומעבר לכך מדובר בדמויות ששמן עולה בחלק מהאגרות שנתפסו במסגרת החקירה בתיק זה, כאשר בחלק מהמקרים שמם הוזכר באגרות, ובחלק מהמקרים מדובר באגרות הממוענות לאותם גורמים, או נשלחו על ידי אותם גורמים. בין היתר הזכיר העד בחוות דעתו בין מנהיגי החמאס בכלא, את עבאס אל סייד, מחמוד עיסא, אברהים חמאד, מועתסם סמארה, ג'מאל אלהור, מוחמד ערמאן, מוהנד שרם, מחמוד שרתח, סעיד מעאד ועוד. מצאתי לנכון לקבל דברים אלה של העד במישור העובדתי כראיה לאמיתות תכנים שכן הוכח לפניי שאלה מתבססים על ניסיונו הרב של העד והידע שצבר במשך השנים, מה עוד שעובדות אלה עלו גם מראיות נוספות שהובאו לפניי.

162. **בנוגע לקשר שבין מפקדת החמאס בחו"ל לבין האסירים** ציין העד, כי מפקדת חמאס בחו"ל רואה חשיבות רבה לטיפול באסירי חמאס, כולל מינוי מפקדים, טיפול בבעיות האסירים, ניהול קשר שוטף מולם ומתן סיוע כלכלי. ידוע, כי קיימים קשרי גומלין הדוקים בין החמאס בכלא לבין הנהגת החמאס מחוצה לו. מפקדת החמאס בחו"ל רואה בכלא כזרוע נוספת של מפקדת החמאס והאסירים הם בגדר פעילי חמאס, ועל כן למפקדת החמאס שמחוץ לכלא אינטרס מובהק בתמיכה וחזיון במפקדת החמאס בכלא ושימור הקשר עמה. דברים אלה יש לראות ברקע לחוות הדעת ולא כעובדות המובאות לשם קבלתן כראיה.

163. בהמשך חוות הדעת פרט העד **מיהם פעילי החמאס בחו"ל** הקשורים בענייני האסירים, כאשר מסר על חלקו של כל אחד מדמויות אלה בטיפול באסירים. נראה כי מדובר בהסתמכות על חומר גלוי בתקשורת, כאשר העד הזכיר את חאלד משעל, סאלח ערורי ומוסא דודין. הוא הדין בדברים אלה, אין לראות בהם כראיה ביחס לנאשמים. יוער, כי עולה גם מחומר הראיות שהובא לפני כי לתנועת החמאס משרד לענייני אסירים, והתנועה רואה באסירי החמאס כחלק בלתי נפרד מתנועת החמאס.

164. **באשר לדרכי התקשרות החמאס בכלא**, הזכיר העד מספר דרכים, תוך שהוא מציין כי לדבר חשיבות רבה לצורך ניהול וקשר תמידי בין הנהגת החמאס בכלא לבין הנהגת החמאס מחוצה לו. העד ציין את השימוש בעורכי הדין ומפנה בין היתר לעורכי הדין שנעצרו בפרשה זו ולחומר החקירה שנאגר, לשימוש בטלפונים סלולריים, דבר הידוע לכל, וביקורי המשפחות. העד הפנה למסרים שונים ואגרות שונות שנתפסו אצל עורכי הדין כדי לתמוך בטענה זו, ועל כן יש לקבל דברים אלה כראיה לתוכנם, שהרי האגרות הוצגו והוגשו כחלק מחומר הראיות.

165. בהמשך חוות הדעת פרט העד את **הסיוע של עורכי הדין לכלואים הבטחוניים**, והפנה לאגרות שנתפסו אצל עו"ד מוחמד עבד ולמסרים שהועברו באמצעות אגרות אלה למנהיגי החמאס בכלא או ממנהיגי החמאס בכלא אל גורמי החמאס מחוץ לכלא. מדובר באגרות בעלות גוון ארגוני. כמו כן הפנה העד לאגרות שנתפסו אצל הנאשמת, לרבות אגרת המופנית לערוץ תקשורת בחתימת אחד ממנהיגי החמאס העוסקת בנושא בחירות הנהגת החמאס בכלא, וכן בפעילות הקשורה לערוצי תקשורת גלויים של החמאס והעברת מסרים בהקשר זה בין בתי הכלא השונים. בהמשך הפנה העד למסמכים שנתפסו על גבי מחשבו של עו"ד מחמוד אבו סנינה העוסקים בעניינים ארגוניים, לרבות שביתת רעב, עריכת ספרים הקשורים לפעילות החמאס בתמורה לסכום של 180,000 ₪ והנוגעים לשביתת הרעב, נושא בחירות לראש הלשכה הפוליטית של התנועה והצבעת האסירים השונים בעניין זה, המלצה בדבר המועמדים ובחירתם להנהגת החמאס בכלא ודרישות למתן מידע בנושא פעילות ארגונית של הנהגת החמאס בכלא. לדעת העד, ניתן ללמוד מכך באופן ברור על דבר הקשר בין מפקדת החמאס בתוך הכלא לבין המפקדה בחוץ, ולהסיק מכך כי הנהגת החמאס בכלא מהווה זרוע משמעותית של הנהגת החמאס. כך ניתן ללמוד, כי מדובר בניהול ענייני אסירים בכלא וגיבוש עמדות של הנהגת התנועה בכלא. העד גם הפנה לאגרת נוספת שהופנתה מאדם המכונה "יאסר" לעבאס אל סייד, כאשר זו התייחסה לשבע אגרות שונות העוסקות כולן בעניינים ארגוניים של תנועת החמאס, הכוללות בין היתר רשימות הצבעה, אופן הצבעה, יצירת קשר עם מנהיגי חמאס אחרים או אסירי חמאס, מעבר של אסירי חמאס לבתי כלא אחרים וכן הוראות בדבר משלוח אגרות עם בקשות או הוראות שונות בין אסירי החמאס או מנהיגי החמאס בתוך בית הכלא. בנוסף כוללות האגרות הנחיות בדבר תשלום שכר טרחה לעורכי הדין והתחייבות לצרף דוח כספי בדבר ביקורי עורכי הדין לעיוני של עבאס אל סייד. לדעת העד, מדובר באגרות המעידות על קשר של הכלא לחמאס בחוץ, לרבות מעורבות הנהגת הכלא בהקצאת קולות לבחירתו של חאלד משעל, וכדומה. סבורני, כי יש לקבל דברים אלה הנסמכים על ראיות שהוגשו

במהלך הדיון, בצירוף למומחיותו של העד מכוח עיסוקו בנושא במשך שנים רבות.

166. העד הפנה גם **למעצרו של הנאשם** שאצלו נתפסו שני מחשבים. על גבי מחשבים אלה נתפסו אגרות שונות. העד הפנה לאגרת מאת מוחמד ערמאן בכלא "הדרים" אל אבו עבדאללה (כידוע, אבו עבדאללה הוא עבאס אל סיד). באותה אגרת עולה תקשורת ברורה בעניינים ארגוניים בין מוחמד ערמאן לבין עבאס אל סיד, לרבות התייחסות לעניינים ארגוניים בבתי הכלא האחרים. כמו כן מתייחסת האגרת לביקורים של המשרד אצל אסירים אחרים המעוניינים בכך. עוד מתייחסת האגרת "לרולדה" ובה נאמר כי עלתה שאלה בעניין זה, ומוחמד ערמאן השיב כי "אין כל בעיה בכך, כאשר פועלים על פי עקרון השתנות בחומרים, אליהם מוספים את הכוהל. החידוש הוא שמוסיפים זאת בשלב מאוחר. דבר שמחייב בדיקה...". בעניין זה סבור העד, כי האגרת עוסקת בין היתר בחומרים כימיים, כולל ערבוב כוהל והתחייבות לפעולה, וכי יתכן שמדובר בפעילות צבאית. גם כאן יש לקבל את דברי העד כראויה לאור הנימוקים שפורטו לעיל.

167. בהמשך התייחס העד **למקרים בהם נתפסו עורכי דין מברחים לכלא טלפונים סלולריים** והצביע על כך שמדובר בפעילות אסורה בהם נוטלים עורכי דין חלק כאשר ניתנת להם רשות לבקר אסירים בכלא.

168. העד התייחס לנושא נוסף בחוות דעתו, הוא **הכוונת הטרור אל מול השטח על ידי הנהגת החמאס בכלא**. העד קבע בחוות דעתו, כי קיים מידע חסוי לפיו מזוהה פעילות צבאית עדכנית של הנהגת החמאס הכלא הפועלת מול מפקדת החמאס בחו"ל, העוסקת בין היתר בפעילות צבאית ובפגיעה בבטחון המדינה. בין היתר מדובר בקידום פעולות חטיפה, בשילוב משוחררי עסקת שליט במפקדת החמאס, וכל זאת מגביר את המוטיבציה שתביא לשחרור נוסף של אסירי חמאס הנמצאים בכלא. סבורני, כי מאחר ודברים אלה לא נתמכו בראיות, אלא מבוססים על חומר חסוי שלא הובא לפני, לא ניתן לקבלם כראיה בהליך זה, מה גם שהם אינם קשורים לאגרות או למשרד אלקודס.

169. העד התייחס בחוות דעתו גם לנושא **מעורבות הכלואים הבטחוניים בפעילות טרור**. לדעת העד, ארגוני הטרור ממשיכים לתמוך באסירים הפעילים בכלא, דבר המעודד אותם להמשיך בפעילות טרור בתוך הכלא, וכך גם לאחר שחרורם. בעניין זה מביא העד דוגמאות שונות, לרבות חטיפת ורצח החייל תומר חזן, דבר שנעשה בשנת 2013 בהכוונת אסירים מהכלא, כאשר היוזמה לחטיפה הייתה של אסיר מהכלא והוא הכווין את הפיגוע מתוך הכלא. בחקירה עלה השימוש שנעשה בכלי תקשורת גלויים בעניין זה. מקרה נוסף אותו ציין העד הוא הכוונת פיגוע חטיפה מהכלא, בשנת 2012 על ידי אסירים בשם חוסאם עמאר, מוסא צופאן וחסן עמאר. מקרה נוסף אותו פרט העד בחוות דעתו הוא הכוונת פעילות צבאית על ידי ווליד עקאל בשנת 2010 מהכלא. גם כאן לא ניתן לקבל הערכות אלה של העד כראיה בהליך זה, לאור דברי לעיל.

170. העד התייחס בחוות דעתו גם **לציר המימון של הפעילות על ידי ארגון החמאס**. העד עסק במסגרת זו במספר ארגונים שהוקמו לצורך כך והוא מונה את ה"ווקפיה" לטיפול במשפחה הפלסטינית והלבנונית שהוקמה בשנת 2000 בלבנון, ארגון העוסק בהעברת הכספים מארגון החמאס בחוץ לארץ לאגודת אל נור ברצועה. העד הצביע גם על אגודת אל נור שהיא אגודה התומכת בפעילי חמאס ברצועת עזה וידועה בשמות נוספים כמו אגודת האסיר והיתום ואגודת הצדקה אל נור. אגודה זו הוקמה בשנת 1995 על ידי אחד מבכירי החמאס. היא אושרה על ידי הרשות

הפלטטניית ונועדא לממן את הוצאות אסירי החמאס בכלא בישראל ולסייע למשפחותיהם של האסירים. אגודה זו הוצאה אל מחוץ לחוק בישראל בשנת 2002. לדברי העד, במסגרת החקירות עלה כי פיראס פידי המכונה אבו צוהיב, ומחמוד רג'ב המכונה אבו אחמד הם פעילים באגודה זו. כמו הן הפנה העד לאדם בשם כמאל תוראג עווד המתואר כפעיל חמאס המתגורר כיום ברצועת עזה ועוסק בהעברת כספים לאסירים דרך אגודת אל נור, שוב נתונים שלא ניתן לקבלם כראיה בהליך זה מהטעמים שפורטו לעיל, מה גם שלא הוברר הקשר בין נתונים אלה לבין הנאשמים שלפני מלבד מעורבותו של עו"ד ראג'ב בהעברת כספים לגביהם נמסרו עדויות מפי עדים אחרים כי מדובר בכספי חמאס או כספי עמותת אלנור, ארגון השייך לחמאס.

171. **בסיכום חוות הדעת** קבע העד כי עולה מהדברים שהובאו במסגרתה שמבחינת מפקדת החמאס מחוץ לכלא, הנהגת החמאס בכלא היא זרוע נוספת של המפקדה והכלואים נחשבים פעילי חמאס הממשיכים את מאבקם בתוך הכלא, ועל כן מפקדת החמאס עושה כל שביכולתה לדאוג לפעילי החמאס גם בהיותם בכלא. עוד עולה מהחומרים שהוצגו בחוות הדעת, כי בשנים האחרונות ניתן להצביע על הסתייעות החמאס בעורכי דין ישראלים ופלטטניים כאחד, העוסקים בביצוע האמור לעיל. מדובר בהערכה של העד, אולם כאן הערכה זו נסמכת על ראיות שהוגשו שהן בעיקרן אגרות שנתפסו ושיחות טלפון. צירופן של הראיות עולה לתמונה אחת כוללת המביאה למסקנה שאכן יש לקבל את הערכות העד.

172. לחוות דעת זו צורפו הודעות כאמור שנאספו מחקירות שונות שהתנהלו במספר פרשיות הנוגעות לארגון החמאס, ואסירי חמאס בכלא, וכך גם לעורכי דין שלכאורה עברו על החוק וסייעו לפעילות החמאס והקשר שבין ארגון החמאס מחוץ לכלא לבין אסירי החמאס בתוך הכלא.

173. **ניסיונו המקצועי של העד ומומחיותו** - במסגרת החקירה הנגדית נבחנו כישוריו המקצועיים של העד, והחומרים ששימשו אותו לעריכת חוות הדעת. באשר להשכלתו של העד, הוא בעל תואר ראשון במנהל עסקים, בוגר קורסים למודיעין במסגרת שירות הבטחון הכללי ובעל 12 שנות ניסיון בעבודה אופרטיבית ומודיעינית בשירות הבטחון הכללי. העד לא היה מוכן לפרט בחקירתו מהם הקורסים אותם עבר, מטעמי חיסיון, וכן גם לא יכול היה לפרט במה מתבטא ניסיונו. מחקירתו עלה כי הוא סומך בין היתר על מסמכים שונים שנכתבו בערבית, אולם הוא אינו דובר השפה הערבית, ולמעשה המסמכים תורגמו עבורו על ידי מתרגמים מיומנים בשב"כ, כך גם עלה כאשר בשני נושאים בחוות דעתו נעזר בבירי סמכא אחרים, אם כי נמנע מלפרט מי הם ומהם כישוריהם. יחד עם זאת, סבורני כי מדובר בעניינים הנוגעים למשקל חוות הדעת. סופו של דבר, שוכנעתי כי מדובר בעד בעל ידע וניסיון רב בתחומי ביטחון, לרבות בנושאים הנוגעים לאסירים הביטחוניים לארגון החמאס.

לדברי העד כי במשך השנתיים האחרונות הגיש לביהמ"ש חוות דעת נוספות הקשורות לאסירים הביטחוניים. העד לא זכר בכמה תיקים הגיש חוות דעת אך העיד שעשה זאת במספר תיקים. לדבריו הוא למד מנהל עסקים והוא בעל תעודה של טכנאי אלקטרוניקה. לשאלה האם יש לו הסמכה ממכללה לבטחון העוסקת בבטחון, השיב העד בשלילה והוסיף כי הכשרתו המודיעינית היא בתוך הארגון וכללה, בין היתר, הכשרה שלו בתוך הארגון וקורסים רבים כמו גם הרבה ניסיון בניתוח מודיעין וכתובת תמונות מודיעין בתוך הארגון. לדבריו הוא סיים את הקורסים של הארגון, אך אינו יכול לפרט באשר אליהם. העד אישר הוא עוסק בניתוח מודיעין בשב"כ. העד חזר והעיד כי אינו יכול לפרט באילו

תחומים עסק ורק יכול היה לומר שניתוח המודיעין במהות שלו הוא אותו ניתוח, כלומר, ניסיון של 13 שנים בניתוח מודיעין, הוא עשייה רציפה של 13 שנים באותו תחום ושוב לא יכול היה לפרט באילו תחומים עסק. העד העיד כי בשנתיים וחצי האחרונות הוא עוסק בענייני האסירים כלומר כשנה וחצי לפני שכתב את חוות הדעת החל בעיסוק בתחום.

העד הוסיף כי במסגרת עבודתו הוא חשף למודיעין הקשור לאסירים המגיע ממספר מקורות, ומכלל המקורות האלה הוא עוסק בניתוח מודיעין. מעבר לכך לא יכול היה העד לפרט מה הוא עושה עם הידיעות שהוא מקבל. העד גם לא יכול היה לחשוף פרטים לגבי הקורסים שעשה בשנה וחצי טרם כתיבת חוות הדעת שהוגשה הנוגעים לניתוח המודיעין. עוד הוסיף, כי במספר תחומים מועט נעזר באנשים שזו תחום התמחותם כדי להרחיב את הידע, ומעבר לכך הרחיב במודיעין כדי להכיר את תחום. לטעמו, רק חלק קטן מהחומרים שהם פחות בתחום העיסוק שלו הוא קיבל באמצעות מומחיות של אנשים נוספים, ובכל מקרה מי שחתם על חוות הדעת הוא העד והוא הרחיב לאחר מכן במודיעין כדי להיות בקיא בו. העד הסביר כי נעזר בשני תחומים שהם פחות משמעותיים בחוות הדעת, וכי את מרבית חוות הדעת העוסקות בקשר של החמאס בכלא כמו גם הקשר של החמאס אל מחוץ לכלא והממשק ביניהם והסיכון הנובע מסיוע של עורכי דין בתיווך בממשק הזה, כולל החיזוק שמקבלים אסירי החמאס, הסיכון הבטחוני וכל הקשור להנעת פיגועים וכל הקשור להנהגת החמאס בכלא, את כל התחומים הללו הוא כתב. העד לא יכול היה לחשוף מה כתבו המומחים האחרים שכן הוא עלול חשף שיטות פעולה. העד שלל כי נעזר בגורמי השב"ס לצורך כתיבת חוות הדעת. הוא טען כי המומחיות שלו נובעת מניסיונו המקצועי והרב בתחום ניתוח המודיעין. העד הוסיף כי הוא קרא הרבה מאוד עדויות משטרתיות ועדויות נחקרים, בין היתר בתיק זה, והוא לא יכול לפרט מעבר בנוגע לתחום ניתוח המודיעין. העד חזר על כך שקרא עדויות רבות, לא דווקא עדות מוחמד ערמאן, אלא גם של אחרים כמו גם עניין בחומרים שבתיקים. מעבר לכך, כלל את כל החלקים שסבר שהם רלבנטיים והמעידים על סיוע עורכי דין להנהגת החמאס, וזהו חומר הבסיס בטרם כתיבת חוות דעתו ומסקנתו אליה הגיע. העד הוסיף כי הוא קיבל את כל הארגזים המכילים את החומרים הרלבנטיים לכתיבת חוות הדעת ועבר עליהם.

העד הוסיף כי בעת כתיבת חוות דעת הוא בוחן תיק עם ראיות, הוא קורא הרבה מאוד חומרים בתיקים של הרבה אנשים, זאת כדי לבסס מסקנה אמינה בסופו של דבר. לדבריו, יש לקחת בחשבון שכתיבת חוות דעת לעולם אינה מתבססת על מקור אחד או עדות אחת והוא קורא מכלל החומרים כדי לבסס מסקנה.

לגבי ההחלטה אילו חומרים לקרוא העיד כי כבעל ניסיון מקצועי רב בתחום וכמי שעדיין בעשרות תמונות וחומר מודיעיניים, בסופו של דבר הוא קורא את כל החומרים, מנתח אותם ולוקח מהם את הדברים הרלבנטיים, ואלה נכנסו לחוות דעתו.

לשאלה מה הכיל חומר החקירה אותו קיבל העד שב העד ואמר כי הוא חשף להרבה מאוד חומר רלבנטי ואינו יכול לפרט באשר לשיטות ביחס לאיך הוא מקבל את החומר, מה הוא מקבל, מה הוא קורא, אך העד סיכם כי הוא נחשף לחומר החקירה, קורא אותו ולבסוף מנתח אותו ומגיע למסקנה. העד הוסיף כי מדובר בחומרי חקירה רבים ולא רק אלה הנמצאים באותו תיק.

העד נשאל אם ביקר בבתי כלא בטחוניים ובאגפים הבטחוניים והשיב כי אינו יכול לפרט. העד השיב באופן דומה כאשר נשאל אם הוא יודע כיצד נראים האגפים ומהם התנאים בהם נמצאים העצורים.

לגבי הקשר שלו עם מר ביטון השיב העד כי אינו יכול לפרט. העד השיב כך גם לגבי השאלה אם נפגש אישית עם הנהגת החמאס בכלא, או עם חלקם, והאם שוחח או ראיין אותם, והסביר כי מדובר בשיטות עבודה. העד גם נמנע מלהשיב על השאלה האם לצורך כתיבת חוות הדעת לא ראוי לבדוק את העניין ברמת השטח. הוא הוסיף כי משקיע שעות עבודה רבות לצורך כתיבת חוות הדעת.

174. **מבנה ארגון החמאס** - לדברי העד, ארגון החמאס בעל ארבע זרועות. הראשונה יושבת בחוץ, השנייה ברצועה, השלישית באיו"ש והרביעית בכלא. החשיבות שנותנת הנהגת החמאס לאסירים בכלא היא עצומה. מדובר באנשים שביצעו פיגועים בחוץ ועתה הם אסירים וחשוב לחזק אותם מבחינה ארגונית, לתמוך בהם ולסייע להם כשהם כלואים. לדבריו, רבים מהאסירים שהיו כלואים בגין ביצוע פעולות טרור חזרו לבצע פעילות דומה לאחר ששחררו בשל התמיכה האמורה. גם העברת המסרים התמימים מחזקת את ציר הנהגת החמאס בחוץ לבין הנהגת החמאס בכלא ונותנת גב לאסירים הזקוקים לה בתקופה הקשה בה הם כלואים ולכן גם העברת מסרים תמימים מחזקת את ארגון החמאס ונותנת גב לאסירים. עוד הוסיף העד, כי הנהגת החמאס בכלא הוא גוף המכיל 15 אסירים שהם בכירי החמאס. אלה נבחרים אחת לשנתיים, ואלה נבחרים מתוך 51 והם מובילים את כל ההתנהלות בכלא. הנהגת החמאס התחלפה בשבועות האחרונים והעומד בראש החמאס היום הוא מוחמד ערמאן, אסיר העומד מאחורי פיגועים רבים, בין היתר בירושלים ובפי גלילות, והוא יצרן מטענים. מרבית הנהגת החמאס היום הם אנשים שנכלאו בתחילת האינתיפאדה השנייה בשנת 2002. ראש החמאס הקודם היה עבאס אלסייד, במוצאו מטול כרם. הוא אחראי לפיגוע במלון פארק. בכירים נוספים שהיו בהנהגה הקודמת הוא איברהים חמאס מרמאללה, שהיה יחד עם ערמאן, אשר אימן יצרני מטענים ושילח אותם לפיגועים. לדבריו, כל מי שנמצא בכלא כיום הם אנשים עם הרבה מאוד דם על הידיים.

175. **ביקורי משפחות אסירים בטחוניים, העברת אגרות ומסרים** - לגבי הטענה שהעלה הסגור כי משפחות האסירים אינן מעבירות מסרים, השיב העד כי בחוות דעתו בפרק העוסק בנושא הטרור, ביחס לרצח תומר חזן ז"ל, שבוצע על ידי נורדין עמאר, הועבר המסר לביצוע פיגוע חטיפה בדרך של ביקורי משפחות. הוא חזר על כך שהרצח תוכנן על ידי האסיר עמאר נורדין שנתן הנחיות לחטיפה למשפחתו בעת ביקורו של אחיו עבדאלסלאם.

176. בהקשר זה העיד העד כי לחוות הדעת לא נכנסה הדוגמא של אסיר שנתפס כאשר העביר אשגר, שהוא פתק ועליו הנחיות צבאיות אותו ניסה להעביר בעת ביקור אמו במסגרת ביקור משפחות. האשגר הכיל הנחיות להכנת מקום מסתור לחטיפה. במקרה זה נתפס האשגר על ידי השב"ס. העד חזר והעיד כי האסירים משתמשים באסירים העומדים להשתחרר להעברת מסרים בעל פה או בכתב, וכאשר הם משתחררים מעבירים את המסרים הללו.

177. בהמשך עדותו אישר העד כי ציר המסרים יכול להכיל מסרים פוגעניים מבחינה בטחונית, כולל הוראה לבצע פיגוע או להשתדל לבצע פיגוע חטיפה וכו'. הוא הוסיף כי צירי טרור אף הונעו באמצעות טלפונים סלולריים. לדבריו, יש שימוש נרחב בטלפונים סלולריים על ידי האסירים. לדברי העד מדובר בעשרות טלפונים הנמצאים בין כותלי הכלא והם נגישים לשימוש האסירים לטובת קשר עם המשפחות וגם לטובת הקשר מול הנהגת החמאס בחוץ וכן בין הנהגת

החמאס בכלא והנעת פיגועי טרור.

178. העד הוסיף כי ניתן לקרוא את הראיון עם מוסא דודין השר לענייני אסירים של החמאס שם אמר הוא כי מתנהלת תקשורת בין החמאס בחוץ לבין החמאס בכלא. העד לא יכול היה למסור פרטים מעבר לכך באשר לקשר בין החמאס בחוץ לבין החמאס בכלא בטווח הסלולרי שכן אין זה בתחום מומחיותו וכן הדבר קשור לחשיפת שיטות פעולה. כל שיכול היה לומר הוא כי קיים הקשר האמור.

179. לגבי התופעה של שימוש בעורכי דין לצורך העברת מידע, טען העד כי מזה כשנתיים וחצי הוא מתעסק בתחום ומכיר אותו עוד כשנה וחצי לפני כן. בהמשך הוסיף כי הוא מכיר את התופעה כ-4-5 שנים. העד טען כי בכל מקרה בו עורכי הדין פעלו להעברת מידע, נשקלים השיקולים הרלבנטיים לגופו כיצד נכון לטפל במקרה ומתקבל החלטה בנושא. בהמשך הסביר העד ביחס לטענה כאילו נעלם מעיני הרשויות כי אל סיד זכה ל-90 ביקורים כאמור לעיל, השיב העד כי כל מקרה נשקלים השיקולים הרלבנטיים. לשאלה האם נעשה ניסיון לעצור ביקורים אלה, השיב העד כי אינו יכול להעיד על טיפול נקודתי וחזר על דבריו לפיהם כל מקרה לגופו. הוא הוסיף בהקשר זה כי הנתונים מוכרים לשב"ס וכי אינו יכול להתייחס לדרכי הטיפול שלהם בכלל ומול השב"ס בפרט.

180. **התנהלות הנהגת החמאס בכלא** - בהמשך טען העד כי אפיון התנהלות של הנהגת החמאס בכלא נמצא בחומר הגלוי ומדובר בחלק מהודאותיהם בחקירה. לדבריו, השמות עצמם גלויים, אך אופן קבלת השמות הוא חסוי. העד חזר והסביר כי ההבנה כיצד מתנהלת הנהגת החמאס בכלא עלתה בחקירתו של מוחמד ערמאן ומדובר במקורות גלויים. ואולם, לגבי התנהלות הנהגת החמאס, חלק מהחומר גלוי וחלקו חסוי. העד הוסיף כי חלק מהחומר הגלוי אף הוצג בראיון של מוסא דודין במסגרתו דיבר על הנהגת החמאס בכלא. לטעמו, מוסא דודין הודה במסגרת הראיון הגלוי כי הנהגת החמאס הוא גוף המקשר בין אסירי החמאס לבין הנהגת החמאס מחוץ לכלא, והוסיף כי ישנם חומרים חסויים. עוד הוסיף כי לגבי סעיף 22 בחוות דעתו, הוא מונה מספר אלפי אסירי חמאס, כאשר אלה הם חברי הנהגת החמאס המוכרים שהיו נכון לשנה קודם וטען שוב כי השמות גלויים, אך המודיעין לגבי אופן השגתם חסוי.

181. **שביתות רעב** - המעשה של שביתת הרעב אינו חוקי ולמיטב ידיעתו אף תקנות השב"ס אוסרות על שביתת רעב בכלא, וזאת מבחינת הפן הבטחוני. לדבריו, אין לו עמדה במערכת היחסים של שביתות רעב לטובת שיפוט תנאים או עניין אחר, והתנהלות האסירים היא מול השב"ס. ואולם, כאיש השב"ס, נושא שביתות הרעב נוגע אליו בהיבט הבטחוני והסיכון הבטחוני הנובע מאותן פעולות. כך גם באשר לכספים שאסיר מקבל ממשפחתו לצורך קנטינה, העיד העד כי בכל הקשור לכספים הוא אינו מתעסק והוא פחות מתמצא בכך.

182. **אגרת "הרולדה"** - העד לא ידע לומר מהו התאריך על גבי האגרת, וכי זו נתפסה על גבי המחשב של הנאשם ומדברת על נושא של חומרים כימי. העד הוסיף כי הרקע של ערמאן הוא כיצורן מטענים שעבד עם חומרים שהם אצטון, מי אש וכו', ואולם העד הסביר כי בחקירתו הודה ערמאן שלמד לייצר מטענים מכל מיני סוגי חומרים כימיים, בין היתר אצטון, מי אש וסוגי חומרים המשמשים לייצור חומרי נפץ למתאבדים שיכלו להתפוצץ. לפיכך, לדעת העד, כאשר אדם כמו ערמאן יושב בכלא ונותן חוות דעת על "רולדה" ההנחה של העד כאיש שב"ס היא כי הוא מדבר על עקרון השתנות חומרים וכוהל וככל הנראה אין מדובר בעוגה אלא בייצור חומרים היכולים לשמש בסופו של דבר לחומרי נפץ. לדברי

העד מדובר בהערכה מודיעינית. לטעמי, דברים אלה נתמכים בחומר הראיות והם מבוססים ויש לקבלם כראיה.

העד מוחמד עבד

18.5.15 ישיבה מיום

183. העד עו"ד במקצועו. נעצר בגין העברת מסרים ואגרות בין אסירי החמאס בפרשייה אחרת. הוגש נגדו כתב אישום בגין עבירה של ביצוע שירות עבור התאחדות בלתי מותרת. לא מכיר את הנאשמים (עמ' 453). עד זה הובא להעיד כדי לתאר את אופן ניהול העברת האגרות על ידי עורכי הדין ותוכן האגרות. הוא היה רושם את המסרים מהאסירים בכתב יד. עבד מול משרדו של עו"ד פארס אבו חסן. משכם, עו"ד שייצג את האסירים בבתי הדין הצבאיים. יודע שעו"ד פארס אבו חסן היה מעביר את המסרים לעו"ד מחמוד רג'ב מעזה (עמ' 454).

184. **הקשר לרצועת עזה וקבלת כספים** - לעתים היה העד מדבר ישירות עם עו"ד רג'ב לגבי מצבם של האסירים. את שכר הטרחה היה מקבל מפארס אבו חסן. עבד מולו עד שנת 2013. מתחילת שנת 2013 מחמוד רג'ב שילם לעד באופן ישיר דרך שליחים. הדבר אירע מספר פעמים. לעתים פגש את השליחים בחברון, בתל אביב ובירושלים (עמ' 455). בירושלים פגש שליחים פעמיים. אינו יודע את זהותם. מפארס אבו חסן קיבל כסף במשרדו של אבו חסן, ובמקומות שונים. פעם אחת קיבל כסף בירדן כ-40,000 ₪ (עמ' 456). רוב האסירים שביקר באמצעות פארס אבו חסן השתייכו לחמאס, אבל היו גם מפלגים אחרים (עמ' 457).

185. העד הופנה להודעה שמסר במשטרה במסגרת חקירתו, שם אמר כי קיבל כספים מארגון החמאס עבור ייצוג אסירי החמאס. את שמות האסירים קיבל מפארס אבו חסן. סלאח ערורי ומוסא דודין משתייכים לארגון החמאס (עמ' 457). בתגובה טען, כי חתם על ההודעה כיוון שסבר שהכל הוקלט. במשפט המתנהל נגדו העלה טענה לפיה החוקרים השתילו אמרות בהודעתו. טוען שלא אמר דברים אלה בהודעתו (עמ' 458).

העד הופנה להודעה בה מסר שאת שכר הטרחה עבור האסירים שייצג קיבל מפארס אבו חסן או מחמוד רג'ב. באותה הודעה נאמר מפיו שהוא יודע שמדובר בכספי החמאס. טוען בעדותו כי אמרה זו היא השתלה של החוקר (עמ' 479). גם כאן עולה טענה מפי העד בדבר השתלות בהודעתו. כאמור, לא ראיתי בסיס לכך, וברור שכיום הוא מנסה לחמוק מדברים אלה שאמר במשטרה.

העד הבהיר בנושא שכר הטרחה כי קיבל כספים הן עבורו והן עבור פארס אבו חסן משליחים. היה מעביר את הכספים לפארס אבו חסן היה מציע למסור קבלה לשליחים (עמ' 479). היה מקבל כסף מפארס אבו חסן. היה מוציא לו קבלה (עמ' 480). עוד העיד כי נאמר לו ששכר טרחה עבור פארס יגיע למשרדה של הנאשמת והוא אמור לקחת משם את הכסף אך הוא סירב לכך (עמ' 462).

העד אישר שבהודעה אמר שהכסף שהיו מקבלים פארס ומחמד רג'ב היה מהחמאס, אבל זה רק ניחוש. הוא ידע שמוחמד רג'ב מקבל אתה כסף מאגודת אל-נור בעזה, אבל לגבי כך שמקור הכסף היה החמאס טען כי מדובר רק

בניחוש (עמ' 491). גם כאן מדובר בטענה שנאמרת בדיעבד. העד ידע בבירור כי עו"ד מוחמד רג'ב מקרל כספי חמאס באמצעות עמותת אלנור בעזה, ואין מקום לקבל את ניסיונו לחזור בו מעדות זו.

186. העד ייצג את סאלח ערורי, אך לא ידע מה היה תפקידו בחמאס. רק בעת ביקור שערך אצל אסיר אחר, ביום 10.2.14 אמר לו אותו אסיר שסלאח ערורי החליף את מוסא דודין כמחזיק בתיק אסירי החמאס (עמ' 460). הופנה להודעה שמסר לפיה ייצג את סאלח ערורי בשנת 2010. הוא איש חמאס. עוד אמר שהוא הפך להיות מחזיק תיקי האסירים בחמאס והוא מזרים כספים עבור ייצוג אסירי החמאס. הוא הזרים כספים דרך משרד פארס אבו חסן. העד טוען כי זה נכון, אך כל זאת נודע לו ביום 10.2.14 (עמ' 462).

187. העד העיד שמועצם סמארה עצור בכלא מגידו. כאשר נעצר היה שיך לחמאס (עמ' 462). מספר שהתלונן בפניו שלא קיבל כסף עבור הייצוג שלו, ואז הרגיע אותו ואמר לו שהדבר יסודר. מבהיר שהוא רושם את כל מה שהאסיר אומר לו כי הוא מייצג את האסיר מטעם עו"ד פארס אבו חסן (עמ' 463). לכן, גם רשם שטרם קיבל שכר טרחה כי זה עלה בשיחה עם אותו אסיר (עמ' 464).

188. העד שוחח פעמים רבות עם מוחמד רג'ב מעזה בנוגע לשכר הטרחה, לגבי העבודה מול האסירים. בשנת 2013 עו"ד רג'ב התקשר אליו בנוגע לתשלום שכר הטרחה. פיארס פידי הוא עובד של מוחמד רג'ב (עמ' 469). לעדות זו חשיבות מרובה באשר להבנת מקור הכספים עבור ביקורי האסירים. פיארס פידי התקשר אליו פעמיים-שלוש. מרבית האסירים שהופנה אליהם באמצעות פארס אבו חסן ומוחמד רג'ב היו אנשי חמאס בעת שנשפטו. למעלה מ-90% מהאסירים הבטחוניים משתייכים לחמאס (עמ' 470). עדות זו הולכת ומחזקת את הקביעה כי הכספים הגיעו מארגון החמאס. אחמד אבו טהא עובד במשרדו של מוחמד רג'ב והתקשר אליו פעמיים. הוא ביקש ממנו לפגוש את עבאס אל סייד (עמ' 470-471).

העד הכחיש שאמר בהודעתו שהחל לקבל כספים ישירות ממוחמד רג'ב כי היה קושי להעביר כסף מעזה לשטחי הרשות הפלסטינית בגדה. הוא טען שזו השתלה של החוקר אך אישר שעו"ד פארס אבו חסן אמר לו שיש לו קושי לקבל את הכספים ולכן יקבל את הכספים ישירות ממחמוד אבו רג'ב מעזה (עמ' 473). טענה זו של העד, כאילו הושתלו אמרות להודעתו, אינה מבוססת. העד חתם על הודעותיו ואין לקבל אמרות מסוג זה שאין להן תימוכין, מה עוד שמדובר בעורך דין.

189. מוסא דודין החליף את סאלח ערורי כמחזיק תיק האסירים בחמאס. מידע זה הוא קיבל ממועצם סמארה (עמ' 464).

190. **העברת מסרים ואגרות** - לדבריו היה מקבל מפארס אבו חסן מכתבים של המשפחות לאסירים, דרישות שלום. היה מעביר לו בפקס רשימות של אסירים אותם הוא אמר היה לבקר. האסירים היו מעבירים דרכו דרישות מטעמים לפארס אבו חסן. היו אסירים שהוא ייצג בהליכים משפטיים והיו אסירים אותם רק ביקר (עמ' 465). מטרת הביקור תמיד הייתה ייעוץ משפטי גם בנוגע לתלונות של אסירים, ואז היו מחליטים אם לפנות לבית המשפט או להנהלת

הכלא (עמ' 466).

191. לדברי העד הוא היה מקבל מכתבים עבור האסירים מפארס אבו חסן, היה הולך איתם לכלא ומקריא לאסירים את המכתבים. האסיר היה מכתוב לו תשובה. את התשובה שרשם היה מעביר לפארס אבו חסן. הכל היה עובר בפקס (עמ' 467). הוא אינו יודע אם פארס אבו חסן העביר את התשובות למשפחות (עמ' 468).

192. **ביקור האסירים** - לפעמים היו עורכים בשב"ס חיפוש בקלסר בו החזיק את המכתבים לאסירים. חדרי השיחות בכלא נתונים תחת האזנה (עמ' 468). יש סוהר או שניים הצמודים לאסיר, וסוהר או שניים הצמודים לעורך הדין. חדרי השיחות קטנים. הסוהרים היו מסתכלים על המכתבים והיו שומעים אתה שיחות בין עורכי הדין לבין האסירים (עמ' 469). אומר, כי טענות אלו בדבר צמידות הסוהרים באו רק מפיו של עד זה, ואין לקבלן כאילו בכל מפגש מוצמדים ארבעה סוהרים.

193. עבאס אל סיד הוא אסיר שנשפט למספר מאסרי עולם ונמצא בכלא הדירים. היה בעבר בכלא גלבווע והותקף שם על ידי אסירים אחרים. בתקופה שבה פגש אותו הוא היה אחראי על כל האסירים שהשתייכו לארגון החמאס על פי החלוקה שעושה השב"ס (עמ' 471).

194. **אגרות ומסרים בטיפול העד** - העיד שהקלסרים עם שמות האסירים שהתבקש להעביר להם אגרות נתפסו במשרדו. כך גם האגרות הוחזקו במשרדו (עמ' 483). גם לעדות זו חשיבות השופכת אור על כך שעורכי הדין החזיקו במשרדם את האגרות שהעבירו.

195. העד טען, כי לא קרא את כל האגרות שקיבל כדי להעביר. היה מרפרף בהן ובודק ממי האגרות. אם סבר שמהו לא בסדר, לא היה מעביר (עמ' 484). טענה זו דומה לטענות שהעלו עורכי הדין האחרים חסרת היגיון, ובכל מקרה עומדת בניגוד לחובה המוטלת על עורך דין, לבדוק את התכנים אותם הוא מעביר. העד הודה, כי לפעמים היה אומר לאסירים מכלא מסוים שיש בו תלונות לאסירים בכלא אחר, והם החליטו לשבות רעב (עמ' 485-486). כמו כן הודה שהיה מבקר את עבאס אל סיד שהיה אחראי על אסירי החמאס, ואל סיד היה גם נותן הוראות לאסיר אחר, איזה עורך דין לפגוש ואיזה לא (עמ' 486). עבאס אל סיד היה שומע תלונות על עורך דין שלא עשה את עבודתו ואז היה מורה לפטר את עורך הדין, אולם כל אסיר היה קובע לעצמו (עמ' 487). הוא העיד על כך שביקר אצל עבאס אל סיד שהתייחס לייצוג אסיר מסוים עם ע"י אביגדור פלדמן, ביקש ממנו שישלח אליו עו"ד אחרת שתסדיר את הייצוג (עמ' 488). עוד העיד כי אם שכר הטרחה לא שולם לעורך הדין, האסירים היו מתלוננים על כך אצל עבאס אל סיד (עמ' 488). עדות זו שופכת אור על המעקב שהיה מנהל עבאס אל סיד אחר ביקורי האסירים ועל כך שהיה קובע בענייני ייצוג האסירים. עניין זה עולה גם מראיות אחרות שהוגשו לבית המשפט.

196. העד הודה שהעביר אגרת על שביתת רעב מעבאס אל סיד שמכונה גם אבו עבדאללה. רשם את האגרת בשמו של עבאס אל סיד ולא אבו עבדאללה, כדי שהאסירים ידעו במי מדובר. את האגרת רשם דרך הזכוכית וגם הציג דרך הזכוכית (עמ' 490). גם כאן מדובר בעדות חשובה, התומכת בטענת המאשימה כי עורכי הדין היו מעבירים מסרים

ארגוניים בין האסירים, ופעלו מטעם הנהגת החמאס בכלא.

197. **חקירת העד בשב"כ ובמשטרת ישראל** - בחקירתו הנגדית לעו"ד חלאילה פרט כיצד נחקר ברציפות בתחילה על ידי השב"כ, לעתים ברציפות 24 שעות עם הפסקות קצרות (עמ' 497). היה נשאר בחדר החקירות כבול בידיו וברגליו. היה יושב משש בבוקר ועד אחת עשרה בלילה ברצף על הכיסא (עמ' 498). טען שחוקר בשם בוטרוס רושרוש השתיל אמרות לתוך הודעותיו (עמ' 499). היה מותש כאשר חתם על הודעותיו.

הוא אישר כי כ-95% ממה שכתוב באמרות הם דברים שאמר. החוקר היה מנצל את מצבו כדי להשתיל את הדברים, למשל שידע שהוא עובד עבור ארגון החמאס וכי מדובר בכספי חמאס (עמ' 510).

198. **אופי הביקורים** - מבקר שנים רבות עצורים ואסירים, בכל ביקור מבקר יותר מאסיר אחד. היה מקבל ממשרד פארס אבו חסן רשימה ויפוי כוח. היה מעביר את הרשימה לשב"ס ומקבל אישור (עמ' 500). יש גם מתאמי מפגשים בכלא עצמו. היו שולחים לכלא את יפוי הכוח נעלמו בחקירה (עמ' 501). בשער הכלא היה מציג תעודת עורך דין ואת אישור קצין האסירים למפגש. המפגש היה בחדר המפגשים ובו מחיצת זכוכית. חדר קטן בו יש מספר סוהרים. ישנם 4-5 תאי מפגש בכל חדר. לפעמים מכניסים מספר עורכי דין ביחד (עמ' 502).

חדרי המפגש - גודל ממוצע 2X4 מ"ר ובו מחיצת זכוכית. סוהרים צמודים לעורכי הדין ולאסיר, והם דוברי ערבית. תמיד היו סוהרים שמשגיחים (עמ' 503). היה שילוט שכל השיחות מוקלטות. הוא התלונן על כך אבל השילוט לא הוסר. איש מהשב"כ או מהשב"ס לא אמר לו שיש בעיה עם הביקורים (עמ' 504).

היה משוחח עם האסירים על התקדמות ההליך המשפטי ועל דרישות שלום מהמשפחות שלהם. הוא אינו יודע אם עו"ד מחמוד רג'ב שייך לארגון כלשהו (עמ' 509).

199. **לסיכום הדברים לעניינו של עד זה**, הוא יוצר בעדותו את הקשר הדרוש בין האסירים, בהיותם פעילים בהתאחדות בלתי מותרת בכלא, לאגרות שהועברו אליהם על ידי עורכי הדין, למהות האגרות העוסקות בעניינים ארגוניים ולעובדה שמדובר בכספי חמאס שנועדו לממן פעילות זו של עורכי הדין. למרות שהעד עשה ניסיונות נואשים לחזור בו מהודעותיו בנקודות המהותיות, עולה כי הוא מודה שקרא את הודעותיו במשטרה וחתם עליהן. טענתו כי חתם מאחר שסבר שההודעות מוקלטות אינה יכולה לעמוד בסתירה לכך שחתם על ההודעות מבלי להביע הסתייגות כלשהי מתוכן. יש לזכור, כי מדובר בעורך דין שבוודאי מבין את משמעות החתימה על הודעה. לפיכך, הוגשו הודעותיו על פי האמור בסעיף 10א לפקודת הראיות. יש להעדיף את האמור בהן, בכל הקשור לעניינים המהותיים מהם ניסה העד לחזור בו בעדותו בבית המשפט.

200. יש לקבל את דבריו כראיה באשר לכך כי האסירים אותם ציין בהודעותיו ובעדותו הם פעילי ארגון החמאס ופעילי הג'יהאד האסלאמי גם בהיותם נתונים במאסר. דברים אלה נתמכים ביתר חומרי החקירה כפי שפורטו. דברים אלה משתלבים היטב בתוכן האגרות שנמסרו לאותם אסירים או נשלחו על ידם. כך גם יש לקבל את עדותו של העד

ודברים שמסר בהודעותיו, כמקשה אחת באשר למקור הכספים, היינו כספי חמאס שנועדו לממן את ביקורי עורכי דין בכלא. לעניין מקור הכספים אומר, כי הנאשמים לא השכילו להוכיח מקור אחר לכספים. למרות טענתם, כי קיימות קבלות שהוצאו למשפחות האסירים, לא הובא ולו עד אחד ואף לא הוצגה קבלה כזו, או העתק ממנה, או כל ראיה אחרת בעניין, זאת לעומת אוסף קבלות שהוציא המשרד לעו"ד רג'ב והוצגו כראיה בבית המשפט.

העד עו"ד מחמוד ראג'ב

201. כהערה מקדימה, יצוין כי עד זה העיד ממשרדו שברצועת עזה באמצעות שידור חזותי וכך הוא נחקר. נעתרתי לבקשת הנאשמת להעידו כך כדי למנוע פגיעה אפשרית בהגנת הנאשמים, עם כל הבעייתיות הכרוכה בעדות מסוג זה, שעה שבית המשפט מתקשה להתרשם מהעד באופן בלתי אמצעי.

202. הקשר לנאשמים והעברת האגרות - בחקירתו הראשית לבאת כוח הנאשמת העיד כי הוא עורך דין פרטי העובד במרכז לזכויות אדם בעזה והוא עוסק בתחומים האזרחי והפלילי. לדבריו הוא מכיר את הנאשמת מאז 2014 דרך פרסום מודעה שקרא בעיתון על משרד אלקודס הנותן שירות לאסירים. דרך העבודה הייתה באמצעות טלפון, מייל או פקס. איש הקשר עם המשרד היה הנאשם. משפחות האסירים היו מתקשרות אליו כדי לתאם ביקורים ולהעביר מכתבים אליהם מהמשפחות. בנוסף למשרד אלקודס עבד עם עו"ד לאה צמל, עו"ד מוחמד ג'בארין, עו"ד באדר אל ברייה וגם עם עו"ד סמדר בר נתן. העד הכחיש כי הוא פועל עבור עמותת אל נור ולדבריו לא שמע על עמותה זו. העד גם הכחיש כי הוא עובד עם ארגון החמאס. לדבריו, שכרו או הכספים שאסף היה באמצעות נדבות מההורים והמשפחות. עבד מול הנאשמים במשך כחודשיים-שלושה. מכיר את עו"ד פארס אל חסן ועבד איתו כשנשלח לביקורים. העד הכחיש כי יש לו קשר עם צד שהוא אויב ישראל, כפי שהצהיר במסמך שהוצג לו במהלך חקירתו הראשית ואשר נשלח למשרד ב"כ הנאשמת. לדבריו, אין לו קשר עם גוף אחר חוץ מלשכת עורכי הדין הפלסטינית. החוזה שהוצג נחתם עם משרד אלקודס והוא חתם עליו לאחר שנשלח אליו לעזה. את התנאים בחוזה קבעו הוא והנאשם ביחד, והוא נגע לביקורי האסירים, לעלויות, כיצד יועבר שכר הטרחה וכו'.

203. בחקירה נגדית לב"כ הנאשם חזר העד וציין כי הגיע למשרד אלקודס דרך פרסום מודעה בעיתון והוא שוחח עם הנאשם. עם הנאשמת היה מדבר בעניינים של סאמר אחיה. מעולם לא קיבל פנייה או אזהרה מאת השב"כ בישראל הנוגעת לעבודתו כשלוח החמאס. לדבריו, קיימים סוגים שונים של אסירים, חלקם שובתי רעב, חלקם חולים וישנם אסירים שהם מנועי ביקורים ולפיכך היו פונות אליו המשפחות שלהם אליו כדי לדעת מה שלומם. הוא הוסיף כי המשפחות הן אלה שהיו משלמות עבור הביקורים באמצעות עמותת "זכאת אל מאל" הנאשם היה משלם במידה שפנה אליו בנוגע לביקורי אסירים מטעמו. הוא הוסיף כי משרדו של אבו חסן טיפל בביקורי אסירים ובדברים מנהליים וכי העברות של שכר הטרחה נעשו באמצעות עו"ד פארס אבו חסן ואף מהנאשם ביקש להעביר כספים לעו"ד פלדמן בתיק גדול של אחד העצורים, זאת בסוף שנת 2013 עד אמצע שנת 2014. העד הכחיש כי הוא משתייך לחמאס וכן הכחיש כי הוא עובד במוסד רשמי כיום בשלטון החמאס בעזה. כמו כן הכחיש כי הוא מקבל כסף משלטון החמאס בעזה או מזרועותיו. העד אישר כי הוא ממשיך לעסוק בביקורי אסירים.

204. בחקירתו הנגדית לב"כ האשימה, השיב העד כי הוא בן 28, עו"ד במשך כחמש שנים, את ההתמחות עשה אצל עו"ד נאזם עווידה. לדבריו, את שכר הטרחה היה מעביר באמצעות שני חשבונות בנק. הוא הוסיף כי לחשבון הבנק של

הנאשמת לא העביר כספים. הוא הכחיש שהוא מכיר את מרכז אל נור. הוא אישר כי משרדו של פארס אבו חסן נמצא בשכם וכי עו"ד מוחמד עבד אשר עבד במשרד אבו חסן גר בישראל. הוא הוסיף כי הוא יודע שכנגד עו"ד מוחמד עבד הוגש כתב אישום. לשאלה האם הוא קיבל שכר טרחה עבור ייצוג אסירים בטחוניים ומינהליים השייכים לתנועת החמאס, השיב העד כי כל מי שהגיע אליו למשרד וביקש עזרה, היה מקבל ממנו שירות זאת עשה מבלי להכיר את האנשים. לדבריו, הקשר שלו למשרד היה ישירות מול אבו חסן. העד אישר כי לעתים עורכי דין סירבו לקבל את שכר הטרחה לחשבון הבנק, זאת כדי שלא לשלם מע"מ או להתחמק מתשלום מס או שאין לו חשבון בנק בשטחים ואז נאלצו להעביר אליו כסף דרך "יוניון" או בדרכים אחרות, אולם לא פרט מהן הדרכים. העד השיב כי אינו זוכר שאבו חסן התבקש לקבל כסף מהנאשמת עבור ייצוג אסירים בטחוניים. העד הכחיש כי הוא מכיר את פיראס פיד. כמו כן הכחיש כי עבד היה מבקר אסירים, היה מדווח למשרד של אבו חסן ומעביר אגרות ומכתבים מהאסירים. פארס אבו חסן היה שולח אותם אליו למשרד. לדבריו, המכתבים נגעו למצבם הבריאותי של האסיר ודברים הקשורים למשפחות. כמו כן הכחיש העד כי הוא מכיר את האסיר מועתסם סמארה, ועל האסיר עבאס אל סיד שמע רק מהעיתונות וכך הבין כי מדובר באסיר השפוט למאסר עולם. בהמשך טען כי הוא אינו זוכר את כל השמות של האסירים אותם צריך היה לבקר ובכל מקרה לא זכר למי אבו חסן נתן שירות ויתכן שעבד מול משרדים נוספים וזאת הסיק כיוון שנשאל על עניינים שאינו מכיר. העד הכחיש כי הוא זה ששלח אגרות או מכתבים לאסירים בתוך הכלא, שכן הוא עורך דין והוא מנוע מלעשות כן כעו"ד ולפיכך אין לו קשר לארגונים אלה. עוד הכחיש כי שלח מכתבים המיועדים לאסירים מעזה ממשרדו של הנאשם זאת אף שהנאשם אישר כי קיבל ממנו מכתבים. העד הכחיש כי שלח אגרות וטען כי כעורך דין אין לו קשר לאגרות או לארגונים הנדונים זאת כדי שלא יסבך את עצמו. לדבריו, היו האסירים יוצרים קשר ישירות עם הנאשם ושולחים דרכו מכתבים לאסירים. העד הוסיף כי אינו זוכר שדרכו נשלח שכר טרחה לעורכי הדין שייצגו את עבאס אלסייד. כמו כן הכחיש כי בתקופה בה נעצרו אנשי חמאס הוא עבד עם משרד הנאשם וכי ייצג אסירים או דאג לשלוח עבורם ייצוג.

205. העד אישר כי באחד התיקים ביקש עומר ג'עבר יפוי כוח עבור עו"ד אביגדור פלדמן שייצג אותו, משום שהוא אינו דובר עברית. הוא לא זכר מה היה גובה שכר הטרחה שנתבקש עבור ייצוגו, ובהמשך אישר כי דובר על סכום של כ-150,000 ₪. העד הסביר, כי מקור הכסף מנדבות ולא מהורי האסיר. העד חזר והבהיר כי היה מעביר רק מכתבים שנגעו למצבם הבריאותי של האסירים ולעניינים חברתיים במסגרת הכלא. הוא הכחיש כל קשר למוסא דודין ואת סלאח ערורי וטען כי אינו מכיר.

206. העד אישר כי תיאם העברת כספים מעזה לישראל כפעמיים או שלוש. הוא לא העביר את הכספים ישירות לפארס אבו חסן שכן אין לו חשבון בנק בשטחים, העביר את הכספים באמצעות שליח כדי לחסוך את עלויות ההעברה.

207. העד אישר כי ידוע לו שהחמאס היא תנועה שהוצאה אל מחוץ לחוק בישראל. הוא הכחיש העברת מסרים לעו"ד עבד באמצעות המייל או מסרונים בנוגע לנושא ייצוג עצורים ואסירי החמאס. הוא הכחיש קשר לפיראס פיד וכן טען כי הוא שומע לראשונה בחקירתו על פיד. בהמשך הוא הכחיש גם קשר לארגון החמאס או קבלת שכר טרחה עבור ייצוג אסירים, וחזר על כך שהכספים מגיעים מתרומות מאנשים וממשפחות בעזה או מעמותת זכאת אל מל. הוא הוסיף בהקשר זה, כי אם עבד העיד על קשר בינו לבין פיד, הוא "התבלבל". הוא לא הוציא קבלות בגין כספים שקיבל כנדבה. העד הכחיש גם כי הוא מכיר את אבו טהא. הוא עובד עם פארס אבו חסן מאז שנת 2013. אישר כי היה משוחח עם הנאשם בטלפון בענייני עבודה מהטלפון הסלולרי או מהטלפון במשרדו. באשר לשיחה בינו לבין הנאשם ביחס לסכומים שונים, טען העד כי אינו זוכר שיחה כאמור ואם הייתה שיחה כזו, הרי לא דובר על סכומים גבוהים של אלפי ₪. באשר

לנאשמת טען העד, כי לא עבד מולה, אלא רק מול הנאשם.

סיכום עדות עו"ד רג'ב

208. עו"ד רג'ב הובא כעד הגנה מטעם הנאשמת כדי לשכנע את בית המשפט בשלושה עניינים:

- א. הכספים שהעביר למשרד אלקודס היו כספי תרומות, ובכל מקרה לא הגיעו מהחמאס או מעמותת אלנור.
- ב. הנאשמת כלל אינה קשורה לפעילות משרד אלקודס.
- ג. האגרות שהועברו על ידו למשרד אלקודס לצורך מסירה לאסירים היו אגרות בנושאים משפחתיים בלבד, דרישות שלום וכדומה. לא היו אגרות ארגוניות.

209. אלא, שעדותו עומדת בסתירה לעדויות ולראיות אחרות שהוגשו. ראשית לכל, אין חולק כי למשרד אלקודס הועברו אגרות ארגוניות רבות, שהגיעו מ"המשלם" עבור האסירים, כלומר הגיעו מעו"ד רג'ב. לא נטען על ידי מי מהנאשמים או על ידי עורכי הדין שהועסקו על ידי המשרד, כי האגרות הארגוניות הגיעו ממקור אחר. בעניין זה אין לקבל את עדות עו"ד רג'ב, שמטרתה בהקשר זה הייתה להרחיק את עצמו ואת פעילותו מארגון החמאס. בכך כשל עו"ד רג'ב בעדותו.

210. נראה, כי ניסיון הרחקה זה נמשך והולך גם בנושא מקור הכספים. מעדות עו"ד רג'ב עולה, כי הועברו מאות אלפי שקלים הן למשרד אלקודס והן לעורכי דין אחרים. עו"ד רג'ב טען אמנם כי מדובר בכספי תרומות של משפחות האסירים אך לא הובא ולו שמץ של ראיה כמו עדות או מסמך, כי אכן בן משפחה שילם סכום כלשהו לעו"ד רג'ב. לעומת זאת, עו"ד מוחמד עבד, בהודעותיו שהתקבלו כראיה, מסר כי מדובר בכספי חמאס שנמסרו לעו"ד רג'ב. לא ניתן הסבר כלשהו ביחס לשאלה מדוע שלא לקבל עדות זו. יתר על כן, אם מדובר בחלק גדול מהאגרות שנתפסו כאגרות ארגוניות, מה לו לבן משפחה לשלם עבור שירות זה הניתן לחמאס או כל גורם אחר שייתן כספי "צדקה" לאגרות אלה, המשרתות מטרות ארגוניות.

211. עוד יוער, כי עו"ד רג'ב העיד לפניי כי לנאשמת לא היה קשר למשרד אלקודס בכך שלא שוחח עמה בענייני המשרד, לא העביר אליה כספים וכדומה. גם עדות זו נסתרת על ידי הראיות והעדויות האחרות, כמו אגרות ומסמכים שנתפסו אצל הנאשמת ועדותו של עו"ד אבו סנינה.

212. לסיכום, מדובר בעד מגמתי, שעדותו נמצאה בלתי מהימנה ואין לייחס לה משקל כלשהו.

עדות הנאשמים:

עדות הנאשמת

213. הנאשמת, ילידת 1978, עבדה כעורכת דין טרם מעצרה, זאת משנת 2003 ועד שנתיים לפני מעצרה ועסקה בעיקר בתחום הפלילי. היא ייצגה אסירים פלסטיניים בכלא הישראלי בתלונות או בעתירות כנגד השב"ס ובבית המשפט הצבאי במחנה עופר.

214. הנאשמת הכחישה קשר למשרד אלקודס וטענה כי המשרד שיך לאחיה. היא לא ידעה במה עוסק המשרד ולאחר שהנאשם נעצר, בשנת 2013, נודע לה שהמשרד מטפל בענייני אסירים ומייצג אותם, וכי מעבירים מיילים בין אסירים לבין עורכי הדין. לדבריה, לאחר מעצרו של הנאשם, אחיה, סייעה לו בענייני המשרד אך לא קיבלה בגין זאת כסף, אלא עשתה זאת כ"טובה". היא לא הייתה שכירה או שותפה במשרד. לשאלה מדוע הכחישה בחקירתה במשטרה כל קשר למשרד השיבה, כי היו בעיות עם החוקרים משום שלא כל דבריה שאמרה נרשמו, ולא הסבירו לה שחקירתה מוקלטת, והיא חשה כי לחוקרים לא באמת אכפת מה שתאמר. היא הוסיפה כי לא ניתן לה הסבר בגין מה נעצרה ונאמר לה רק שהיא חשודה בקשירת קשר לפשע. היא ביקשה לדבריה לעבור בדיקת פולגרף וכן ביקשה לכתוב בעצמה את הודעתה, אך המשטרה סירבה לכך. בנוסף, לא הוצגו לה מסמכים ולא הבינה במה מדובר. היא הוסיפה כי על רוב הדברים שנרשמו מפיה בחקירתה במשטרה סירבה לחתום, זאת משום שדברים רבים שאמרה לא נכתבו על ידי החוקרים, וכאשר התלוננה על כך השיבו לה שתוכל לומר את שיש לה בשלב ההוכחות בבית המשפט.

215. הנאשמת אישרה כי בחקירתה במשטרה הכחישה תחילה קשר לעו"ד נדים גרייב ולעו"ד אבו סנינה, אך בהמשך אמרה שמסרה למשפחות את מספרי הטלפון של עו"ד ספאדי ועו"ד אבו סנינה וכי הם קיימו ביניהם שיחות ביחס לביקורי אסירים. בהמשך עדותה הכחישה קשר עם עו"ד סקאפי ועו"ד נדים גרייב, אולם הבהירה כי כשבועיים עד שלושה טרם מעצרה, לפני תחילת לימודי התואר השני שלה, ביקשה לסייע לעו"ד גרייב אך לא קיבלה ממנו שכר על כך, ומכל מקום לא היה לה קשר לעבודתו של הנאשם במשרד.

216. הנאשמת הכחישה כי עמדה בקשר עם עדים בקשר למשרד של הנאשם. לדבריה, לאחר מעצרו של הנאשם, הוא אמר לה שישנם מספר עורכי דין העובדים מולו וביקש שיתקשרו אליה. מדובר בעורכי דין העוסקים בביקורי אסירים בכלא, ולטענתה לא היה לה קשר עם עורכי דין בעזה, למעט בתקופה שבה אחיה סאמר פתח בשביתת רעב, שאז התקשרו אליה בעניין זה אנשים מכל מיני מקומות בעולם, בין היתר מעזה.

217. **תוכן האגרות** - הנאשמת הכחישה שידעה על תוכן המכתבים ששלחו המשפחות לאסירים ולדבריה היא העבירה את הקבצים לעורכי הדין וברוב הפעמים עורכי הדין לא היו מחזירים מכתבים, אלא מבקרים את האסירים בכלא. היא חזרה והבהירה כי לא שוחחה עם עורכי הדין על תוכן המכתבים, כיוון שסמכה עליהם שכעורכי דין הם יודעים מה מותר ומה אסור. לשאלה האם שילמה להם השיבה, כי פעם או פעמיים עשתה כן והיו לה צ'קים חתומים על ידי הנאשם והיא העבירה צ'קים כאמור לעורכי הדין לפירעון מחשבון הבנק של הנאשם. היא הכחישה השתייכות לארגון כלשהו וכי ייצגה אסירי חמאס. לגבי ההיכרות עם עו"ד רג'אב העידה, כי היא זוכרת שהתקשר בזמן שאחיה סאמר שבת רעב, אך היא אינה מכירה אותו. באשר לעו"ד מחמוד עבד, טענה שנפגשו פעמיים אולם הכחישה שהיה זה כדי שיקבל כסף עבור פארס אבו סנינה. כמו כן הכחישה קשר מקצועי עם עו"ד עבד.

218. **הקשר לרצועת עזה ולחמאס** - הנאשמת הכחישה קשר לעמותת אל נור וכן קשר לאסיר חמאס בשם דוויק,

למרות שתמונות משותפות שלהם נמצאו על גבי המחשב שלה. היא הוסיפה שביקשה לדעת באיזה מחשב מדובר כיוון שלכל אחד בבית היה מחשב משלו, אך לא נענתה. היא הוסיפה כי כל הקשר אם היה נגע לתקופה שבה שבת אחיה סאמר רעב.

219. **הקשר לאסירים בטחוניים, אגרות ומסרים ארגוניים** - ביחס לת/78 - רשימת שמות של אסירים העידה כי את המסמך קיבלה בתקופה שבה עבדה במשרד ברמאללה. לשאלה האם היא מכירה את האסירים המופיעים ברשימה, השיבה כי רשימה זו נלקחה מתוך חומר חקירה בתיק שנפתח כנגדה שנת 2010 והיא הוסיפה שאינה זוכרת ממי קיבלה מסמך זה.

באשר לת/10ט - לדבריה מדובר במכתב שהקריאה לעו"ד אבו סנינה לגבי שביתת הרעב של אחיה ומאמצי הרשות כדי לפתור את בעייתו ולשחרר אותו. את רוב המידע שבמכתב קיבלה לדבריה משגריר מצריים ברמאללה וכן מהרשות הפלסטינית.

הנאשמת הכחישה שראתה את ת/8, מכתב הנאשם לעבאס אל סייד, אך הוסיפה כי לדעתה מדובר בבעיה הנוגעת לתיק המתנהל כנגדה במס הכנסה בגין אי תשלום מס לשיטתם, אך בעניין זה היא טוענת שהגישה תצהירים ובכל מקרה אין זה קשור לתיק הנוכחי.

הנאשמת העידה שאינה מכירה את ת/77 שנתפס על גבי המחשב בביתה והוסיפה שיתכן שאלה הגיעו עם מכתבים מעורכי הדין. בכל מקרה היא עצמה לא פתחה את הקבצים שהגיעו אליה. כמו כן, לא ראתה את ת/317 מסמך שנתפס אצל עו"ד אבו סנינה והממוען אליה. היא לא זכרה שהציגו לה אותו בחקירתה. היא הכחישה שנתנה הוראות לעורכי הדין באשר לביקורי אסירים וטענה כי עורכי הדין ידעו את עבודתם והמשיכו בה גם לאחר מעצרו של הנאשם, והיא העבירה אליהם רק מיילים. היא העידה כי למעט המיילים הנ"ל, עורכי הדין עבדו באופן פרטי. עו"ד אבו סנינה עזב את העבודה לאחר מעצרו של הנאשם.

הנאשמת אישרה שהיא זו ששלחה את המכתבים נ/16 ו-נ/17 המתייחסים לתנאי החזקת האסירים בכלא. לדבריה, אסירים בטחוניים צריכים ביקורי עו"ד משום שאין להם קשר עם המשפחה ולכן זהו דבר בסיסי. היא הבהירה כי את האסירים היו מבקרים מספרי עורכי דין.

220. **הקשר של הנאשמת למשרד אלקודס** - היא הכחישה כי לאחר שחרורו של הנאשם המשיכה לסייע לו במשרד. ביחס להאזנת הסתר שבה היא נשמעת מסייעת לנאשם עם סידור עבודה, טענה כי הנאשם אמר שיש לו עבודה רבה וביקש ממנה סיוע בבדיקת המיילים שלו, והיא עשתה לו "טובה". היא הכחישה קשר לעמותת אל נור. בהמשך העידה כי למרות שמספר החשבון שלה מופיע על גבי החוזה עם עו"ד רג'אב, היא לא הייתה חלק מהעסקה והנאשם הוא זה שהוסיף את פרטי החשבון שלה למרות שהתנגדה לכך. הנאשמת הכחישה כי נתנה שירות לארגון החמאס או לארגון הג'יהאד.

בחקירתה הנגדית העידה כי לאחר התיק הקודם בו הורשעה, ביקשה שלא להתעסק עוד עם ביקורי אסירים, למרות שהדבר אינו מנוגד לחוק. היא העידה כי במסגרת עבודתה, כאשר היה הנאשם בכלא, היא העבירה מיילים מהמשפחות וכן מיילים לעורכי הדין, והם החזירו תשובה למשפחות באמצעות מיילים, אותם העבירה למשפחות. היא הבהירה כי לא הייתה אחראית לתיאום ביקורי אסירים או לעניין תשלום שכר הטרחה לעורכי הדין שביקרו אותם. ביחס לטענת עו"ד אבו סנינה בחקירתו במשטרה, כי לאחר מעצרו של הנאשם עבד במשרד מול הנאשמת ואף קיבל ממנה את שכר הטרחה, טענה כי שילמה פעם או פעמיים את שכר הטרחה לעורכי הדין שעבדו במשרד, זאת באמצעות פנקס צ'קים שהשאיר לה הנאשם ודרך חשבון הבנק של הנאשם. היא הכחישה שעו"ד אבו סנינה שלח אליה מכתבים לגבי ביקורי אסירים.

221. באשר למכתב ששלח הנאשם לאדם בשם עבאס בדבר שכ"ט לנאשמת, טענה כי אין הוכחה לכך שמדובר בעבאס אל סיד, ולדבריה פרטים רבים בו אינם נכונים. היא אישרה כי שללו את רישיון עריכת הדין שלה למשך שנתיים ובשלב המעצר ייצג אותה עו"ד חאג' מופיד. היא העידה שאינה זוכרת אם הוזהרה לומר אמת כאשר החוקר אושרי חקר אותה בגין פעילות בארגון בלתי חוקי. היא לא סיפרה זאת בחקירתה לבא כוחה, כיוון שנזכרה בכך בעת חקירתה הנגדית.

222. הנאשמת הופנתה לחקירתה על ידי החוקר אלמליח, בה אישרה שהיא מכירה את עו"ד אבו סנינה אשר ביקר את אחיה סאמר וכן שייצג את הנאשם, השיבה כי החוקרים שחקרו אותה שיקרו. היא חזרה על כך שלא שלחה את עורכי הדין לביקורים וכי בזמן שסייעה לאחיה במשרד בזמן מאסרו, ביקרו עורכי הדין את הנאשם בכלא וכך תואמו ביקורי האסירים.

223. לגבי עמותת אל נור טענה כי נשפטה על כך בתיק הקודם והוסיפה כי השיחה שהשמיעו לה במהלך החקירה בתיק הנוכחי לא נשאלה על העמותה הזו, ומכל מקום היא סברה שמדובר במרכז אל נור אחר. בהמשך עדותה אמרה כי בתקופה בה עבדה עם מרכז אלנור עבד המרכז עם אסירים בטחוניים וכי מדובר במרכז לזכויות אדם. היא ידעה לומר כי עזיז הוא ראש המועצה הפלסטינית אך לא ידעה מטעם איזו רשימה.

224. **מסמכים שנתפסו ברשות הנאשמת והאזנות סתר** - ראוי להדגיש כי קיימים מסמכים שנתפסו ברשות הנאשמת וכן קיימות האזנות סתר מהם עולה באופן ברור כי הנאשמת הייתה פעילה במשרד אלקודס ותקופות מסוימות ניהלה את המשרד גם כשהנאשם לא היה בכלא. לא מדובר בעששית טובה לנאשם או עזרה אלא ניהול של ממש.

כך למשל עולה מהאזנות הסתר שעה שהאשמת מזהה את קולה בהקלטות אלה חרף ניסיונו של הנאשם לחמוק מזיהוי קולו. לתקופה קצרה יחסית, מיום 20.2.14 עד יום 6.3.14, נוהלו בין הנאשמים מספר שיחות, שנקלטו במסגרת האזנות הסתר. הנאשמת זיהתה את קולה וכן את קולו של הנאשם בשיחות שהוצגו לה. מדובר בשיחות שהוגשו כמוצגים לבית המשפט, ללא התנגדות, ובכל מקרה לא נטען כי מדובר בהאזנות סתר אסורות, או כי מספרי הטלפון שהאזנו אינם שייכים לנאשמים. השיחות נוגעות לניהול המשרד וסומנו כמוצגים ת/100-ת/110, ת/236-ת/244, ת/378-ת/393, ת/396-ת/401, ת/406, ת/412, ת/414, סך הכל 45 שיחות שבוצעו תוך 16 ימים. ניתן בנקל להסיק מתוכן השיחות, כי הנאשמת עוסקת לצד אחיה בניהול המשרד, בענייני ביקורים, בענייני כספים ועוד.

225. עוד יש להפנות למסמכים שנתפסו אצל הנאשמת כדלקמן:

ת/246 - מסמך שנתפס בבית הנאשמת ובו פירוט ביקורים, שם בית הכלא, האסיר, עורך הדין שביקר ותאריך. מדובר בביקורים שבוצעו בחודש 7/12.

ת/247 - מסמך נוסף כנ"ל עבור חודש אוקטובר. לא ברורה השנה.

ת/248 - מסמך ביקורי אסירים כנ"ל.

ת/249-ת/254 בקשות לנאשמים לבצע תיאום ביקורי אסירים לאסירים שונים.

ת/245 - מסמך שהופק ממחשב הנאשמת, בו פירוט ביקורי אסירים לחודש יולי 2012 (משלים את ת/245).

ת/251-ת/254 - בקשות לתיאום ביקורי אסירים.

ת/78א - מסמך שנתפס ברשות הנאשמת, והעוסק בארגון שביתת רעב למען אחיה של הנאשמת סאמר עיסאווי שנמצא במאסר. על המסמך חתום עבאס אל סייד (אבו עבדאללה). שביתת הרעב אמורה להתחיל ביום 17.9.13. מכאן ניתן ללמוד על הקשר בין הנאשמת לבין עבאס אל סייד. כמו כן, ת/78 ו-ת/81 הן אגרות ארגוניות ואלה נמצאו ברשות הנאשמת.

ת/77 נתפס אצל הנאשמת לאחר שהופק מהמחשב השייך לה. מסמך זה כולל רישום של עשרות ביקורי אסירים.

עוד נתפס אצל הנאשמת מספר לא מבוטל של אגרות ארגוניות, וליתר דיוק בחדר השינה של הנאשמת, בתוך שקית (ת/78).

226. יודגש כי כל דוחו"ת התפיסה והסימון הוגשו לבית המשפט. ת/349 עד ת/358. מדובר בדוחו"ת מפורטים, הכוללים פירוט המסמכים שנתפסו, מי התופס, כיצד סומנו. לא עלתה כל ראייה ממשית כי מדובר בדוחו"ת מפוברקים, או מסמכים מפוברקים.

227. עו"ד מחמוד אבו סנינה - מסר בהודעותיו, כי היה מקבל ומוסר אגרות לשני הנאשמים, וכי הנאשמת גם היא הפעילה את המשרד בתקופה שבה היה הנאשם במאסר (הודעה מיום 16.3.15, ת/30, ש' 21-23, ש' 30-31 וכן ש' 37-39). בהודעה נוספת מסביר עו"ד אבו סנינה כי שני הנאשמים הם שניהלו את המשרד ונתנו לו הוראות (הודעה מיום 18.3.14, ת/31, ש' 7-12). בהודעה נוספת הבהיר עו"ד אבו סנינה, כי קיבל אגרת מהנאשמת כדי להעבירה לעבאס אל סייד, אולם לדבריו לא העביר אגרת זו (הודעה מיום 23.3.14, ת/33, ש' 16-27). עו"ד אבו סנינה הכחיש את טענת הנאשמת, לפיה המחשב שנתפס בביתה ואשר הכיל אגרות ארגוניות נמסר לה על ידו (ת/35, ש' 80-85). עוד טען עו"ד אבו סנינה כי עבד אצל הנאשמת ולאחר שהפסיק לעבוד אצלה הגיע עורך דין אחר לעבוד במקומו. בהמשך הודעה זו מסר כי כאשר הנאשם היה בכלא, הוא קיבל אגרת מהנאשמת כדי להעבירה לעבאס אל סייד וכבה נרשמו מחירי הביקורים. לדבריו היה זה בקיץ 2013 (ש' 101-103).

228. לא הובאה לפנייה ראייה כלשהי לפיה היה לעו"ד אבו סנינה אינטרס לסבך את הנאשמת או להעליל עליה עלילות כלשהן, בפרט לאחר שהוא עצמו הודה שפעל בשליחות המשרד והעביר אגרות לאסירים ומהם.

229. הנאשמת עצמה בחקירותיה "הודתה במקצת" כי עזרה לאחיה הנאשם לנהל את המשרד על פי בקשתו, בעת מצוקה כאשר היו ביקורי אסירים רבים או כאשר הייתה תקלה במייל והיה צורך להיעזר במכשיר הפקס (הודעה מיום 24.3.14, ת/4, ש' 99-126).

230. מכל האמור עולה, כי הנאשמת ניהלה בתקופות מסוימות את המשרד יחד עם אחיה, ובעת שהיה בכלא ניהלה את המשרד תוך תיאום ושיתוף פעולה עמו. הנאשמת נטלה חלק פעיל בהעברת מסרים ואגרות ארגוניות לאסירים הביטחוניים, ביניהם ומהם לכיוון רצועת עזה, באמצעות עו"ד רג'אב.

עדות הנאשם

231. **רקע כללי לפעילות משרד אלקודס** - בחקירתו הראשית סיפר הנאשם כי הוא בן 42, בעל משרד לשירותים משפטיים שאותו הקים בשנת 2011. הוא החל בעיקר לעבוד מול המשפחות של אסירים שהיו בהפרדה ומנועי ביקורים. לדבריו, הוא החל בכך כשפרסם מודעה בעיתונות המקומית של הרשות הפלסטינית וכך החל לעבוד. בהמשך התקשרו אליו עורכי דין מעזה. לדבריו, המשרד סיפק שירות משפטי. בתחילה הייתה בעיה משום שכל המשפחות בשטחים שאין להם דואר יכולים לשלם את הקנטינה בתוך הכלא ולאחר מכן הם ביקשו שהמשרד יישא בתשלום. הוא קיבל מהמשפחות יפוי כוח אך מאחר שהמשרד נתקל בבעיה לעשות כן, פנה אל עו"ד נזאר מחג'אנה והוא פנה לגורמים כדי לברר סוגיה זו. לאחר מכן התבקשו לדבריו לבקר את האסירים. הוא אישר כי שוחח עם עו"ד מחמוד אבו סנינה ועם עו"ד ספאדי שהם עורכי דין מורשים בישראל, ואלה החלו בביקור אסירים והעברת מכתבים ממשפחות האסירים אליהם ומהם למשפחות. לנאשם אין הכשרה משפטית. בהמשך הצטרף גם עו"ד אגאב לעבודה במשרד. באשר לעומר סקאפי טען הנאשם כי הוא החל לעבוד במשרד בשנת 2014. בשיחות עם עורכי הדין הסביר להם, לדבריו, כי המשפחות מעוניינת בייצוגם של האסירים בבית המשפט הצבאי בעופר וגם שיעבירו אליהם מכתבים. הוא העיד כי לא הוא היה זה שהזמין את השירות אלא המשפחות, וכי הוא רק היה מוסר שמות של אסירים שמשפחותיהם היו מעוניינות שיבקרו אותם. הוא היה מעביר מייל, מסרון או היה מתקשר לעורכי הדין. עורכי הדין היו מעדכנים אותו דרך המייל בדבר תוצאות הביקור והיו מעבירים ושולחים דרך המייל שלו מכתבים מהאסירים ומהמשפחות.

232. הנאשם העיד כי שני עורכי דין מעזה בשם חסאם יוסף ואלחנה התקשרו אליו לאחר שראו את המודעה ששם בעיתון ושאלו אותו אם ישנם עורכי דין היכולים לייצג אסירים והוא השיב בחיוב. הוא אמר שניתן לתווך בין עורכי דין לבין האסירים למטרת הביקורים. הוא העיד כי עו"ד מחמוד רג'אב מעזה החל לעבוד עם המשרד בשנת 2014. הנאשם הסביר כי כאשר שוחרר מהכלא בשנת 2013 לא הייתה לו עבודה מרובה והוא ביקש לשתף פעולה עם עו"ד רג'אב שלו משרד ברמאללה והוא בעל חברה ליעוץ משפטי. לדבריו עו"ד רג'אב שלח לו את כל המסמכים והוא בדק את המסמכים כדי לוודא שהוא רשום בלשכת עורכי הדין הפלסטינית. הנאשם הסביר כי מאחר שאלה הם עורכי דין המתגוררים בעזה ואינם מורשים להיכנס לשטח מדינת ישראל, היו הם צריכים לפנות אליו כדי לאפשר ביקורי אסירים.

בתקופת מאסרו הוגדר כאסיר בטחוני. בתקופת מאסרו היו מבקרים אותו כל שבוע אחד משני עורכי דין שאחד מהם הוא עו"ד אבו סנינה. הוא היה מקבל מהם חשבון והיה מקבל כספים ישירות לחשבון שלו. הוא היה חותם על הצ'קים עוד כשהיה במעצר ולאחר מכן מכלא גלבע. הוא היה רושם מהו הסכום שיש לשלם לכל עו"ד ואז היה מעביר זאת לנאשמת.

הנאשם הכחיש שהוא פעל מטעם החמאס וטען כי הם רק ייצגו עצורים ושפוטם במדינה לאחר שנגזר עונשם. הוא העיד כי תיעד את ביקורי האסירים וציין מי מעורכי הדין ערך ביקורים וכן את התשלומים והכל נמצא על גבי המחשב שלו והכל היה מתנהל כמו כל עסק, והוא אף היה משלם מסים.

233. **העברת מסרים ואגרות** - ביחס לביקורים של אסירים בטחוניים והעברת מסרים בעייתיים, פוליטיים או בטחוניים טען הנאשם כי הוא עצמו לא ראה כל מסמך שיש בו משום פגיעה בבטחון המדינה, והוסיף כי אם אכן הועבר מסמך כאמור, הרי זו טעות מצד עורכי הדין. לטעמו, יש פלאפונים בכלא וניתן להעביר באמצעותם מסרים, ולפיכך אין צורך לטרוח להעביר מסרים באמצעות עורכי הדין. הוא הוסיף בהקשר זה כי הפלאפונים בכלא משוכללים וניתן לשלוח באמצעות מיילים, מסרונים, צילומי מסמכים וכו'. הוא טען כי הדריך באופן ברור את עורכי הדין שעבדו אצלו שלא לקבל או להעביר מסר שיש בו הסתה או משום פגיעה בבטחון המדינה. לדבריו, הוא היה מקבל את מכתבי המשפחות לאסירים ואת מכתבי המשפחות לאסירים למייל שלו ומעביר אותם לעורכי הדין, וכך גם נהגו לעשות עורכי הדין מעזה. מדובר לדבריו באלפי מסמכים והוא לא היה קורא אותם והוסיף כי אם הוא לא היה קורא אותם, היו עורכי הדין עושים זאת. הוא לא ידע להסביר כיצד יכול אסיר לשלוח מכתב לאסיר אחר.

הנאשם אישר כי את חלקן של האגרות היה קורא ואת חלקן לא. הוא הוסיף כי הורה לעורכי הדין שבמידה שיש תוכן בעייתי המכיל הסתה או פגיעה בבטחון המדינה, שלא יעבירו אותו אליו וכן לא יעבירו אגרות אלה לאסירים. ביחס לאגרות ארגוניות שאינן קשורות בדרישות שלום מהמשפחות שנמצאו בביתו טען כי אלה נמצאו בביתו משום שהכילו תוכן בעייתי והוא לא העבירן הלאה. הוא חזר על כך שהדריך את עורכי הדין שלא להעביר אליו וממנו אגרות בעלות תוכן בעייתי.

234. **מסמכים ואגרות שנתפסו אצל הנאשם והאזנות סתר** - לגבי מסמכים שנתפסו אצלו בבית טען, כי מדובר בסך הכל ב-10 מסמכים; וביחס להקלטות שהושמעו לו במהלך חקירתו העיד לגבי הטענה שמדובר בקולו כי מעולם לא שמע את עצמו בהקלטה ולכן לא זיהה במי מדובר. הוא הוסיף כי הושמעו לו קטעים מתוך ההקלטה ולא כולה למרות שביקש לשמוע את כל ההקלטה. השמיעו לו קטעים המדברים על שביתות רעב. בסופו של דבר אמר לחוקריו ביחס להקלטות שיפנו אל השב"כ שכן הוא מחזיק בכל הפרטים -בשיחות וכן בזהות הדוברים. הוא טען כי עורכי הדין שעבדו מול המשרד היו חופשיים לבקר אסירים גם באופן פרטי מטעמם ולא הייתה למשרדו בלעדיות על הביקורים.

235. **העברת כספים באמצעות המשרד ועבור המשרד** - ביחס לעו"ד מוחמד עבד טען כי אין לו קשר ישיר איתו והוא עו"ד ידוע בקרב האסירים הבטחוניים ועובד מולם זמן רב, בעיקר הוא מייצג את האסירים המנהליים. לדבריו, הקשר היחיד איתו היה על מנת להעביר לו את הכסף שהתבקש להעביר אליו ממחמוד ראג'ב. את הכסף העביר לדבריו באמצעות אחיו כיוון שהוא עצמו לא שהה בירושלים ולכן ביקש מאחיו לעשות כן. הוא הוסיף כי אחיו לא שאל לאיזה

צורך הכסף. הוא ביקש שייקח חשבונית משום שלדבריו הוא אמור לשלם מס ברשות הפלסטינית ואין אפשרות להעביר כספים מעזה לשטחים מבלי שיהיה לכך תיעוד. הוא הוסיף כי הוא קיבל כסף לצורך תשלום למספר עורכי דין. הוא העיד כי הוא משתייך לחזית הדמוקרטית ולא לחזית העממית כפי שנטען על ידי העד ביטון, וכי מדובר בתנועה דתית. בהמשך אישר כי הוא אינו משויך בכלל לכל תנועה והוא אינו יודע מדוע. לדבריו, הוא עבד מול עו"ד ניהאל אל פירי, עם משרד רואשה, עם עו"ד מחמוד ריז'י שעמו היה לו הסכם בכתב, וכן עם עו"ד רג'אב והוא העביר מסמכים בהקשר זה.

הנאשם חזר וטען שחלק מהכסף הם היו מקבלים ישירות מהמשפחות ומקור הכסף אינו בחמאס. חלק מהכסף היה מועבר לעורכי הדין בגין ביקורים שביצוע או ייצוג אסירים בבג"ץ והוא היה משלם אותו בשם האסירים. הוא הוסיף כי רוב האנשים שהיו בהפרדה היו שייכים לחמאס ואולם אם היו מבקרים אסיר הרי הביקור נעשה כחוק.

כאשר הוצגה לו מסמך ת/85 טען כי הוא לא קיבל כסף בגינה לאחר שמש הכנסה לא אישר אותה. הוא התחייב להציג בפני נציג מס הכנסה דף חשבון לפיו לא נכנס הסכום לחשבון הבנק שלו. הוא טען כי המסמך הינו בקשה לתשלום ממחמוד רג'אב בגין מקדמה של שלושה חודשי עבודה, כאשר על פי ההסכם את המחצית מהסכום עליו להעביר אליו למשרד, אך סכום זה לא הועבר לחשבון הבנק שלו. הוא הוסיף כי היה צריך לקבל את התשלום בחודש מרץ, אך באותו חודש נעצר. הוא אישר כי את הקבצים שהכילו אגרות היה מעביר לעורכי הדין באמצעות המייל שלו או באמצעות הפקס.

236. **טלפונים סלולאריים בכלא** - לגבי הפלאפונים בכלא טען, כי ישנם כ-4-5 מכשירים גלויים בהם משתמשים האסירים באופן יומיומי ובכל פעם שאחד נתפס ישנם מכשירים אחרים באגף. הוא אישר שיש תמיד חיפוש פלאפונים באגף והשב"ס מנסה לאתר את הפלאפונים ואף חוסמים את האפשרות להשתמש בטלפונים הסלולאריים כאשר לעתים במשך חודשיים-שלושה אין קליטה ולאחר מכן ניתן שוב להשתמש בהם. הוא ציין כי זה קורה במידה שיש שימוש לא נאות בטלפון. הוא חזר והסביר כי רוב האסירים משתמשים בפלאפון ויכולים להעביר באמצעותם את המסרים הבעייתיים עליהם נשאל, ולפיכך אינו זקוק לעורך הדין לשם כך. ואולם, לטענתו כאשר מבקשים להפריד אסיר אחד מהאחרים טוענים כנגדו שהוא השתמש במכשיר טלפון מוברח אך כאשר אסיר מבקש לשוחח עם משפחתו או אשתו אין מניעה להשתמש בפלאפונים. לדבריו, בחצר נפגשים כל האסירים של כל האגפים.

בחקירתו הנגדית טען הנאשם כי על אף שלאסירים הייתה אפשרות לשוחח בפלאפון וכן לשלוח מסרונים אחת ליומיים, עדיין נזקקו האסירים לשלוח את האגרות משום שישנם אגפים החסומים לתקשורת מסוג זה בשל החלטת השב"ס, וזאת חרף דברי העד ביטון בנושא.

כאשר נשאל מדוע בחקירותיו במשטרה כשנשאל ביחס לביקורים התכופים להם זכה עבאס אל סיד, השיב **"תשאל את השב"כ"**. הוא הסביר כי לא רצה להשיב על השאלות בחקירה. בחקירתו בבית המשפט התייחס לנושא וטען כי עבאס אל סיד זכה לביקורים רבים כיוון שייצגו אותו עורכי דין משני משרדים שביקרו אותו וישנם מסמכים המתעדים את הביקורים והכספים ששולמו לעו"ד בגינם.

237. **חלקה של הנאשמת בניהול המשרד** - בחקירתו לב"כ הנאשמת טען כי הקשר של הנאשמת למשרד היה

בכך שהוא היה נותן לה צ'קים והיא הייתה מחלקת אותם לעורכי הדין לפי הוראותיו. הוא הכחיש כי הנאשמת ניהלה את המשרד בזמן שהוא היה במאסר. בתקופה זו לדבריו הייתה מעט עבודה ולא היה צורך בניהול המשרד למעשה ולפיכך היא גם לא קיבלה שכר. לדבריו היא סייעה לו "**כדי שהמשרד לא יתמוטט**". לגבי החוזה שלו מול עו"ד רג'אב טען כי הוא זה שכתב את החוזה ואכן חשבון הבנק של הנאשמת מופיע על גביו, וזאת משום שנישא זמן קצר קודם לכן וביקש לצאת לנסיעה עם אשתו למשך חודשיים-שלושה. לדבריו, היא סירבה לכך שחשבון הבנק שלה יופיע ולכן שמה אינו מופיע על גבי החוזה. הוא הוסיף כי היא סירבה להתערב בעבודתו.

238. הנאשם טען כי כאשר היה בכלא יכול היה לפתוח את המייל של המשרד משם וכי עורכי הדין היו מבקרים אותו באופן תדיר. בזמן זה גם היו נשלחים אליו מיילים ופקסים וכן אגרות מעזה והוא יכול היה לראותם באמצעות טלפונים ניידים שבאגף. ביחס לסידור העבודה של עורכי הדין טען שהם ידעו את מי עליהם לבקר ואם היו ביטולים, יתכן שהנאשמת הייתה דואגת לגם לכך.

239. ביחס לת/98 שהוצג לנאשם על ידי ב"כ המאשימה, שיחה בין הנאשם לנאשמת ביחס להדפסת אגרות, ביקש הנאשם להאזין לשיחה עצמה כפי שהתנהלה ביניהם בערבית. כך גם לגבי שיחה ת/102 היא שיחה בינו לבין הנאשמת אודות תשלום לעו"ד נמיר בגין ייצוגו של האסיר ססי. הוא טען כי את הכסף עבור עו"ד נמיר קיבל ממשפחתו של האסיר וכי ישנם מסמכים המאשרים זאת.

גם לגבי שיחה בין הנאשם לבין הנאשמת מיום 3.3.14 ביקש הנאשם להאזין לשיחה עצמה וסירב להתייחס אליה על סמך התמליל שהוקרא לו על ידי ב"כ המאשימה בלבד. ביחס לשיחה 106 בינו לבין הנאשמת, טען כי לאחר שהעביר כסף לאל עבד בסך של 180,000 ₪ באמצעות אחיו שאדי, נעצר האחרון, ולכן התקשר לנאשמת כדי לברר בגין מה נעצר.

240. **מסמכים שנתפסו אצל הנאשם** - בחיפוש נמצאו ברשות הנאשם מסמכים רבים שיש בהם לקשור את הנאשם לאגרות הארגוניות ולמתן השירות לחמאס. המסמכים שנתפסו היו כדלקמן:

האגרות הארגוניות נתפסו והוגשו כמוצגים הבאים: ת/79, ת/80, ת/81, ת/83 ו-ת/84.3. עיון באגרות, שלעיתים נערכו בקבצים, מלמד כי מדובר באגרות שרשרת, כלומר פנייה-תשובה וכן הלאה, ומכאן ברור כי אסיר שפנה בשאלה לאסיר אחר, או לגורם חוץ אחר, המתין לתשובה, וכן להפך. ברור אפוא, כי אם האגרת לא נמסרה, כפי טענות הנאשמים או מי מעורכי הדין שעבדו עבור המשרד, היה הדבר מיידי צף ועולה. מאחר שעבודת המשרד לא הופסקה, יש ללמוד מכך כי האגרות הועברו והתשובות הוחזרו, ועל כן אין מקום לקבל טענות כי מאן דהוא ערך מיון ובחר שלא להעביר אגרות שאינן חוקיות בתוכן.

עוד נתפסו ת/97 שהיא תכתובת בין אסירים. מדובר במספר רב של אגרות חלקן ממוענות למנהיגי חמאס בכלא וחלקן אגרות אירגוניות

ת/96 - קובץ אגרות שנתפס אצל הנאשם. בתוכו אגרות אירגוניות. חלקן נערכו על ידי עבסא אלסייד. בתוכן איגרת על ארגון שביתת הרעב שתחל ביום 17/4, מתואר אופן הפעולה, וביצוע השביתה באופן מדורג.

הנאשם אישר כי המסמכים ת/93 נתפסו בביתו בשקית סגולה, וטען כי אין כל דבר רע במסמך אס'5 שנשלח אליו מהאסיר איימן טאביש לגבי שביתת רעב ועדכונים לגבי שובתי הרעב. הוא הוסיף כי לא ראה את המסמך המוצג לו קודם לכן על אף שנמצא בביתו. בהמשך ביחס למסמכים ת/94 אס'1-אס'5 טען כי לא ידע שהאסירים מתאמים את הביקורים מולו ובכל אופן אינו רואה כל פסול בבקשה לביקורים.

ביחס למסמך א' שבת/87 הסכים הנאשם כי מדובר בתשובה שנכתבה בכתב יד לאחר ביקור אסיר וטען כי ישנם חלקים המסומנים בקו ואלה הם ככל הנראה החלקים שעורך הדין לא העביר.

ביחס למכתב ת/92 שנתפס בשקית הסגולה בביתו של הנאשם, מאת רום אל מכתוויל לטאבת מרדאווי טען הנאשם כי תוכנו אינו מהווה אגרת ארגונית. הוא הוסיף כי הקו האנכי על גבי המכתב מעיד על כך שלא נשלח. ואולם, בהמשך טען כי מסמך המסומן בקו לא הגיע ליעדו. גם לגבי מסמך זה טען הנאשם כי מדובר באותו מסמך המתייחס לשביתה, לצעדים כנגד השב"ס ולביקורי אסירים.

גם לגבי ת/11 הכחיש הנאשם כי מדובר בו בעניינים ארגוניים.

ביחס לת/95 שהוא מזכר הנוגע למסמכים שנתפסו בביתו של הנאשם בתוך שקית סגולה והועברו אליו מאדם בשם יעקוב גוואדרה, הכחיש הנאשם שנתקל במסמכים אלה וטען, כי אינו מבין במה מדובר. הוא הוסיף כי מסמכים אלה ככל הנראה נשלחו אליו בטעות על ידי עורכי הדין, ומכל מקום טען כי אם עורכי הדין לא ראו בעייתיות במסמכים אלה, אף הוא אינו רואה בעיה.

241. **האזנות סתר שהוצגו לנאשם** - בעדותו מיום 24.6.15 בבית המשפט ביקש הנאשם להשמיע לו את ההקלטות. לאחר שהושמעה לו הקלטה, השיב כי אינו מזהה את עצמו בה משום שמעולם לא שמע את עצמו מוקלט. בשיחה שהושמעה לו נמסרו לו פרטים לגבי ביקורי אסירים במסגרת פגישה עם הנאשמת לאחר שחרורו מהכלא.

בשיחה 747 (ת/99) מיום 23.2.14 - לא זיהה את הנאשם את קולו אך לא הכחיש כי מדובר בקולו. בשיחה זו מדובר על ביקורים וכן על תשלום לעורכי דין שעליו להעביר לנאשמת. עוד ביקש הדובר בשיחה מהנאשמת שתפתח את המייל שלו ותבדוק פקסים. כמו כן דיבר איתה על 45 אגרות שיש לשלוח לכלא שאטה ולכלא גלבווע.

באשר לשיחה 205 (ת/101), בין הנאשם לנאשמת מיום 20.2.14 גם בה לא זיהה הנאשם את קולו בוודאות, אם כי לא הכחיש שהוא הדובר.

באשר לשיחה ת/102 מיום 5.3.14, לא זיהה עצמו; כך גם באשר לשיחה ת/104 מיום 27.2.14. לגבי שיחה 1560 - לא זיהה הנאשם עצמו כדובר אך הוסיף כי אף אם הוא הדובר, הוא אינו רואה דבר חריג בהן, או שהועלה בהן דבר הנוגע לבטחון המדינה.

ביחס לשיחה 106 מיום 25.2.14 מסר אותה תשובה, לפיה אינו מזהה את עצמו.

לגבי שיחה 239 (ת/114) מיום 20.2.2014, לא זיהה את הדובר, ומכל מקום בשיחה זו מדבר עו"ד גרייב ואישר כי עו"ד עבד אצלו במשרד. לדברי הנאשם, עו"ד גרייב מדבר אך לא הוא מדבר. בשיחה הוזכר כי הנאשם אינו יכול להגיע למשרדו של עו"ד גרייב שכן אנשי הרשות נמצאים באזור.

ביחס לשיחה 115 - זו נערכה כחמש דקות לאחר שיחה ת/114 בה הודיע עו"ד גרייב לנאשם כי אנשי הרשות עזבו וכי הוא יכול להגיע למשרד. הנאשם העיד כי במשרד של עו"ד גרייב נמצא בתחילתו של הכפר ושם ישנם אנשי משטרה ומסתערבים, ולכן הוא לא יכול היה לעלות לשם.

באשר לאבו עבדאללה ששמו מופיע בשיחות עם הנאשם, טען הנאשם כי אינו יודע שמדובר בעבאס אל סייד וכי לא כולם מסכימים עם טענה זו של המאשימה.

באשר לת/116 שיחה 379- אינו מזהה את הדובר ואישר כי הוא מכיר את עו"ד מוחמד אל עבד המבקר אסירים בטחוניים.

גם ביחס לשיחות הבאות מסר הנאשם תשובות מתחמקות ובחלקן טען כי הוא לא מזהה את הדוברים: ת/113 שיחה 1144 בין הנאשם לבין עו"ד גרייב - לא השיב על שאלות ביחס לתוכן של מה שתכנן הוא ועו"ד גרייב לעשות; ת/120 שיחה 86 בין הנאשם לבין עו"ד גרייב - טען כי מדובר על אי הסכמה בדבר הסכומים שעל משפחות האסירים לשלם בגין ביקורי אסירים; ת/130 שיחה 1079 בין הנאשם לעו"ד גרייב לא זיהה את הדוברים וטען כי לא בהכרח שהוא מכיר את סעידי אל טובסי עליו מדובר בשיחה זו; ת/164 שיחה 1433, שיחה נוספת בין הנאשם לבין עו"ד גרייב לא זיהה את עצמו כאחד הדוברים והכחיש את תוכן השיחה שלה האזינו במהלך הדיון; גם בשיחה 1498 ת/65 לא זיהה הנאשם עצמו כאחד הדוברים אם כי אישר את הדברים ששמע בהקלטה; לגבי שיחה 1289 ת/167 בין הנאשם לבין ניאל פארה טען הנאשם כי אינו מזהה את עצמו בהקלטה. כמו כן, הנאשם לא אישר כי הוא הדובר בשיחה 1922, ת/170, שהיא לטענת המאשימה שיחה בינו ובין עו"ד עבד. הוא אישר כי עבד במשרד אל פארה בביקורי אסירים. כמו כן, הוא אישר כי היה שולח את האגרות באמצעות המייל או באמצעות הפקס, אך הכחיש כי כל האגרות שנתפסו אצלו בבית הועברו לאסירים. הוא טען כי יש עוד הרבה אגרות שלא הובאו במסגרת ניהול התיק, וכי הן נמצאות בבית והוסיף בהקשר זה כי "מעלימים ראיות". הוא הכחיש שהוא שמר אצלו עותקים של המסמכים ששלח, ולדבריו מה שנשלחו נזרק או הושמד, ובד"כ מה שנמצא בביתו הם מסמכים שטרם נשלחו.

באשר לשיחה 713, ת/171, שם לטענת המאשימה מדברים הנאשם וניהאל פארה, הכחיש הנאשם כי הוא סגר

עניינים מול ניהאל פארה בכל הקשור לאסירי הג'יהאד.

ביחס לשיחה 815, ת/174, שיחה בין הנאשם לבין עבאס אל סיד, הכחיש הנאשם כי הדובר הוא עבאס אל סיד, אך כשנשאל אם הוא מכיר אדם אחר בשם מדחת המנהל משרד שאצלו עבדו עורכי דין, השיב שלא.

כאשר הופנה לחקירתו מיום 25.3, כאשר הושמעה לו שיחה שלו עם עבאס אל סיד, השיב "תשאל את השב"כ", והתכוון לכך שאנשי השב"כ הם שאמרו לו שמדובר בשיחה שלו עם עבאס אל סיד וכי השמיעו לו קטעים מהשיחות ולא שיחות מלאות, כך שהם בוחרים לטענתו מה שנוח להם לצורכי החקירה.

בשיחה 90, בינו לבין עותמאן אל קייס היושב אותו תא עם עבאס אל סיד, טען הנאשם כי מדובר בסיכום לגבי ייצוג אסירים וטען כי לא מדובר בדבר שאינו חוקי. הוא הוסיף כי אבו קייס הוא סגן מושל ירושלים. לטענת המאשימה ביחס לשיחה זו, מדובר בתיאום ביקורים ומחירים והנאשם אישר כי הוא קבע איזה עו"ד יבקר איזה אסיר.

בשיחה 2032, ת/195, בין הנאשם לבין אבו סנינה, אמר לו הנאשם כי ישנו מכתב משיח באסם לאשתו וגם משיח באסם למונא, וביקש ששתיהן לא תדענה על מכתבה של השנייה. הנאשם השיב שלעתים קרא את האגרות ולעתים לא. הנאשם אישר כי שיחה עם קדומת 059 היא עם הרשות הפלסטינית עם עו"ד רג'ב. הוא אישר כי בשיחה זו מדובר על כסף ולדבריו מדובר בישיבה שלו עם הבנק ועל סכומים שהוא ביקש להעביר לעורכי הדין בישראל. לאחר מכן שינה את דבריו וטען כי חשבון הבנק שלו הוא ברשות ולא בישראל.

המסקנה העולה היא כי חרף העובדה שהנאשם זוהה בחלק מהשיחות על ידי הדוברים האחרים, הנאשם בחר להתכחש לכך כי הוא צד לאותן שיחות, הוא בחר שלא ליתן הסברים לתוכן השיחות למרות העולה מהן ביחס לפעילותו במשרד אלקודס, מעורבותו בהעברת האגרות הארגוניות, תשלום כספים לעורכי הדין וקבלת כספים עבר שירותים אלה מעו"ד אלראג'ב ואחרים.

242. מקום אחר בעדותו טען הנאשם כי הכספים שדיבר עליהם היו בגין חוזים עם עו"ד ישראליים שהוא עובד איתם ומייצגים אסירים וחייב להם כספים. הוא הכחיש שהיה הצינור להעברת הכספים וטען כי לראג'ב היה חוזה מולו. הוא טען כי במטרה אמר אותו הדבר.

243. **דוחו"ת ביקורי האסירים שנתפסו** - נתפסו דוחות הביקורים שנערכו במשרד. מדובר בהיקפים של מאות ביקורים המעידים על פעילות ענפה של המשרד ועל כך שאסירים מסוימים זכו לביקורים רבים. כך, למשל, עבאס אל סיד זכה לביקורים רבים, כך נתפסו אגרות שנשלחו אליו וממנו ועסקו בעניינים ארגוניים. באשר לכמות הביקורים ניתן ללמוד מרשימת הביקורים (מוצגים ת/249, ת/254, ת/259-313 ו-ת/464). כמו כן, ניתן ללמוד על כמות הביקורים לאור המסמכים שנתפסו ואשר מעידים על ההיקפים הכספיים ששולמו או נדרשו על ידי המשרד עבור פעילות זו (ראה: מוצגים ת/460, ת/463, ת/85).

כל אלה מלמדים עד כמה היה הנאשם מעורב בהעברת האגרות הארגוניות לאנשי החמאס בכלא, ומנם לרצועת עזה, קבלת תמורה עבור שירותים אלה, תוך שהוא מודע לתוכן האגרות שחלקן נתפסו אצלו וכולן עברו דרכו.

טענת הגנה מן הצדק

244. במהלך שמיעת הראיות וכן בסיכומי הנאשמים עלו הטענות כי המאשימה, גורמי הביטחון היו מודעים לביקורי עורכי הדין אצל האסירים הביטחוניים, היה ברור כי אין מדובר בביקורים סביב ייצוג משפטי, אף נטען כי גורמי הביטחון היה מודעים לתוכן האיגרות, חרף זאת לא עשו דבר כדי למנוע פעילות זו, לא הזהירו את עורכי הדין ובכך גרמו למצג כאילו ניתן להבין שפעילות זו מותרת.

245. אין לקבל טענה זו. מלבד העובדה כי אכן היו ביקורים לא מעטים אצל מספר אסירים לא הוכח כי היה ידוע שמדובר בביקורים שמטרתם לשרת ארגון טרור ולקדם את מטרותיו. לכל היותר ניתן לטעון כי גורמי הביטחון ידעו שאסירים בטחוניים מסוימים זוכים לביקורים רבים על ידי מספר עורכי דין.

246. יתר על כן, טענה זו לא הועלתה בתשובת הנאשמים לכתב האישום והיא הלכה ונבנתה בשלב שמיעת הראיות ובמהלך הסיכומים. הנאשמים בתשובתם לכתב האישום הקפידו להבהיר ולהדגיש כי כל שעשו היה בהתאם לחוק וכי לא עברו עבירה כלשהי. גם בפן העובדתי - טענה זו לא הוכחה על ידי הנאשמים. מקובלים עלי בהקשר זה דברי גונדר משנה ביטון כי שב"ס כיבד את כללי הסודיות בין עורכי הדין לאסירים שחתמו על יפוי כוח ונמנע מלבלוש אחר הנעשה בין האסיר לעורך הדין, כך שלא ניתן היה לדעת על האגרות הארגוניות.

247. לאור כל זאת - טענת הנאשמים נדחת.

מהות האישומים

248. בכתב האישום יוחסו לשני הנאשמים בחלקו האחד של כתב האישום עבירות לפי סעיף 114(א) לחוק העונשין התשל"ז 1977- מגע עם סוכן חוץ, לפי תקנה 85(1)(ג) לתקנות ההגנה שעת חירום 1945- היינו מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת, ולפי סעיף 8(א) לחוק איסור מימון טרור התשס"ה- 2005 - איסור פעולה ברכוש למטרות טרור.

הנאשם הואשם באישום הנוסף בשתי העבירות האחרונות שפורטו לעיל.

249. **סעיף 114(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 קובע כדלקמן:**

"(א) מי שקיים ביודעין מגע עם סוכן חוץ ואין לו הסבר סביר לכך, דינו - מאסר חמש-

עמוד 66

עשרה שנים".

יסודות העבירה הם: קיום מגע, בידועין, מגע עם סוכן חוץ, ללא הסבר סביר.

250. כבר נקבע לא אחת כי המילה "מגע" כוונתה לקשר מסוג כלשהו שניתן באמצעותו להעביר ידיעות. סוכן חוץ הכוונה לאדם שניתן לחשוד בו כי הוא מטעמה של מדינת חוץ או ארגון טרור. הידיעה הנדרשת נבחנת במבחן סבירות אובייקטיבי. היינו כי האדם הסביר היה מניח שמדובר בסוכן חוץ. סבירות הידיעה נקבעת על פי נסיבות העניין. אם יוכח שהיה מדובר במגעים תמימים או בשליחות מדינת ישראל כי אז תעמוד לנאשם הגנה כי לא קיים את המגע מתוך ידיעה שמדובר בסוכן חוץ.

251. מהראיות שהובאו לפני עולה כי הנאשמים קיימו מגע והיו בקשר עם אנשי החמאס או עמותת אלנור לצורך קבלת האגרות הארגוניות והכספים. כך עולה כי היו במגע עם עבאס אל סיד למשל, קיימו איתו קשר טלפוני, באמצעות אגרות, כך גם עם אנשי חמאס אחרים שהיו בכלא.

252. אין מדובר בקשרים תמימים אלא בקשרים שנועדו לקדם מטרותיו של ארגון טרור כאשר הנאשמים מודעים לכך.

253. תקנה 85(1)(ג) תקנות ההגנה שעת חירום 1945 קובעת:

"עושה כל עבודה או מבצע כל שירות בשביל התאחדות בלתי מותרת, אלא אם יוכיח שהאמין בתום-לבב כי העבודה או השירות לא היו בשביל התאחדות בלתי מותרת".

254. נראה כי העובדות מלמדות על תוכן ואופן מתן השירות, לצורך קידום מטרות החמאס, כך גם מקור התשלום. אין חולק כי לאור הראיות הוכח כי פעולות הנאשמים בוצעו לצורך קידום מטרות החמאס או אגודה בלתי חוקית אחרת וכי הנאשמים היו מודעים לכך. ומכאן שביצוע עבירה זו הוכח.

254. סעיף 8(א) בחוק איסור מימון טרור התשס"ה - 2005 קובע:

"העושה פעולה ברכוש במטרה לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של מעשה טרור, או לתגמל בעבור ביצוע של מעשה טרור או במטרה לאפשר, לקדם או לממן פעילות של ארגון טרור מוכרז או של ארגון טרור, דינו - מאסר עשר שנים או קנס פי עשרים מהקנס האמור".

255. עולה השאלה האם קבלת כספים במקרה זה מהווה פעולה ברכוש כפי שזו מוגדרת בסעיף 1 לחוק איסור מימון טרור. נראה כי התשובה לכך בענייננו חיובית שהרי מהראיות עלה כי הנאשמים קיבלו כספי חמאס, ארגון טרור מוכרז, או כספי עמותה שהוצאה מחוץ לחוק, (ראה הגדרת ארגון טרור וארגון טרור מוכרז בסעיף 1 לחוק), חלק השאירו הנאשמים לעצמם וחלק התקבל במטרה להעבירם לאחרים. מכאן שמדובר על פעולות כספיות שביצעו

הנאשמים באותם כספי טרור, במטרה להעבירם לאחרים, ובכך קיבלו רכוש, החזיקו בו, מסרו אותו לאחרים. (ראה הגדרת "פעולה ברכוש" בסעיף 1 לחוק).

256. לפיכך דינם של הנאשמים להיות מורשעים אף בעבירה זו.

257. ביחס לחלקו השני של כתב האישום הוכח כי הנאשם קיבל כאמור כספים עבור עו"ד אחר והיה אמור להעבירם לאותו עו"ד ומכאן שעבר את העבירות שיוחסו לו, כמפורט לעיל ביחס לרכיבי אותן עבירות.

הוכחת "מתן שירות" לארגון טרור או להתאגדות בלתי מותרת

258. אין חולק, כי עצם סיווגו של אסיר כאסיר בטחוני, סיווג שנעשה על ידי שלטונות שב"ס באופן מנהלי, אין בו כדי ללמד דבר על כך שמדובר באסיר שהוא חבר בהתאחדות בלתי מותרת או בארגון טרור, אף אם בעבר הורשע בעבירות אלו, שכן יש להביא ראיות בפני בית המשפט כי בעת שהנאשמים באו במגע עם אותם אסירים, היינו בעת שאלה ריצו עונשי מאסר בעקבות הרשעתם בעבירות בטחון, עדיין אותם אסירים היו חברים או פעלו במסגרת

259. התאחדות בלתי מותרת או במסגרת ארגון טרור. עצם העובדה כי הורשעו בעבירות אלו ועל מעשיהם בעבר, או סיווגם כאסירים בטחוניים על ידי שב"ס אין בה כדי לעמוד בנטל הרובץ על המאשימה בהקשר זה. (ראה: ע"פ 5152/12 חאלד דסוקי נ' מדינת ישראל (פורסם ביום 22.4.13); להלן: "פס"ד דסוקי").

260. באותו עניין קבע בית המשפט העליון, כי לא הובאו ראיות לפיהן ניתן לקבוע כי האסיר אליו הוברחו שלושה מכשירי טלפון סלולריים היה באותה עת חבר בהתארגנות בלתי מותרת, זאת על אף שהורשע בעבירות בענייני בטחון, ועל אף שהיה חבר בהתארגנות שכזו וריצה עונשי מאסר עקב הרשעתו זו.

261. עיון בפסק דין של בית המשפט המחוזי באר שבע (נשוא הערעור בפס"ד דסוקי, בתיק תפ"ח 1139-09 מדינת ישראל נ' דסוקי (פורסם ביום 8.5.02) מלמד, כי אכן לא הובאו ראיות בפני בית המשפט המחוזי הנכבד, לפיהן נכון ליום ביצוע העבירה של העברת מכשירי הטלפון הסלולריים לידי האסיר הבטחוני, היה אותו אסיר חבר בארגון טרור או פעל או היה חבר במסגרת התארגנות בלתי מותרת. בית המשפט המחוזי דן בשאלת סיווגו של האסיר כאסיר בטחוני וקבע, כי על פי פקודת הנציבות, אסיר מסווג כאסיר בטחוני וכי מדובר בסיווג מנהלי, אשר נועד, בין היתר, להקל על ניהול בתי הסוהר ועל החזקת קבוצות אלה בנפרד.

262. בית המשפט הפנה להוראה בפקודה הקובעת כי לאחר שאסיר הורשע, יש לבחון את טיבה וטבעה של העבירה בה הורשע, את המניעים והנסיבות לביצוע, האם העבירה בוצעה על רקע בטחוני, או מתוך מניעים לאומניים, אז תוגדר העבירה כבטחונית והאסיר יוגדר "אסיר בטחוני" (ראה: פסקה 1 לפסק דין של בית המשפט המחוזי).

263. יוער, כי מלשון האמור עולה שהאסיר מסווג כ"בטחוני" גם אם העבירה בוצעה על רקע מניעים לאומניים,

דהיינו, חברות בהתאחדות בלתי מותרת בעת ביצוע העבירה אינו תנאי הכרחי לסיווג האסיר כאסיר בטחוני.

264. בהמשך הפנה בית המשפט המחוזי לעובדה, כי אם האסיר אליו העביר הנאשם את הטלפונים הורשע בעבירות כנגד בטחון המדינה והוא מסווג במערכת השב"ס כמי שמשתייך לחמאס. עוד קבע בית המשפט, כי אין זה סביר להניח שהנאשם, שהיה אז עו"ד וייצג אסירים בטחוניים, לא ידע בגין איזו עבירה מרצה האסיר את עונשו. הנאשם עצמו העיד בבית המשפט כי "כולם אסירים בטחוניים". בית המשפט קבע כי חזקה על מי שמוסר טלפונים לאסיר בטחוני, שהוא יודע ומכיר את הסיכון והחשש שחפצים אסורים עלולים לשמש את ציבור האסירים הבטחוניים לצרכים אסורים, אותם מנסה השב"ס למנוע.

265. כאמור, בית המשפט העליון קבע כי על המאשימה רובץ הנטל להמציא ראיות בדבר חברות האסיר או האסירים איתם באו עורכי הדין במגע, בהתאחדות בלתי מותרת, ובענייננו ארגוני טרור שהם החמאס והג'יהאד האסלאמי.

266. עוד אומר כי בענייננו אין מחלוקת שהנאשם לא העבירו באופן אישי את האגרות והמסרים לאסירים שסווגו על ידי השב"ס כאסירים בטחוניים, אלא עשו זאת אותם עורכי דין שנשכרו לצורך כך. משמעות הדברים היא, כי ביחס לידיעה שיש לעורכי הדין שהיו בקשר עם האסירים הבטחוניים, יש לבחון האם עובדות אלה היו ידועות גם לנאשמים בעת שמסרו את האגרות לאותם עורכי דין, שחלקם העידו לפני קיבלו אגרות אלה מהנאשמים.

267. לצורך כך הביאה המאשימה ראיות במספר מישורים לגבי מיהם אותם אסירים בטחוניים שאצלם נערכו ביקורי עורכי הדין וכי ניתן לקבוע בוודאות שאסירים אלה היו בעת הביקורים פעילים במסגרת התאחדות בלתי מותרת; כמו כן יש לקבוע כי עורכי הדין שהעבירו מסרים אלה לאסירים ומהם, היו מודעים לתוכן המסרים ולכך שמדובר באנשי חמאס שעדיין פעילים במסגרת ארגון זה. כך גם הנאשמים שהפעילו את המשרד, דאגו להעברת המסרים כאמור, קיבלו תמורה עבור כך מארגון החמאס או עמותת אלנור שהוצאה מחוץ לחוק בהיותה ארגון אויב. יש לזכור את כמויות האגרות הארגוניות שנתפסו אצל הנאשמים, המסמכים המופנים לעו"ד ראג'ב לצורך תשלום עבור העברת האגרות תוך ביצוע ביקורי האסירים, העובדה כי כספים שולמו לנאשמים. כל אלה מובילים למסקנה אחת ויחידה כי הנאשמים ידעו היטב שהם מבצעים פעולות ושירות עבור ארגון טרור ומקבלים בעבור כך תשלום.

האם פעולות המשרד ופעולות עורכי הדין היו "אזרחיות", "הומניטריות" או שמא שירתו ושימשו מטרות ארגון טרור

268. בפתח הדברים יודגש, כי המאשימה טענה כי פעולות המשרד ועורכי הדין, בכך שהעבירו מסרים לאסירים ומהם, בין האסירים למשפחות או לגורמים שונים בארגוני הטרור, בכל אלה יש לראות כפעולות המשרתות מטרות של ארגון טרור, ללא קשר לתוכן האגרות.

269. בנוסף נטען על ידי המאשימה, כי מרבית האגרות לא היו "תמימות", דהיינו לא היו בעלות תוכן של דרישות שלום והתעניינות במצבו האישי או המשפחתי של האסיר או משפחתו, אלא היו אלה אגרות "ארגוניות", היינו בעלות

תוכן הקשור לארגוני הטרור עצמם ופעילותם כגון ארגון שביתות רעב, הודעות שאמורות להגיע לגורמים שונים בארגוני הטרור, הודעות לתקשורת, ענייני העברת כספים לאסירים, תשלום לעורכי הדין, לרבות אגרת שעסקה בנושא הקשור להכנת מטעני חבלה.

270. ראוי להדגיש, כי במהלך שמיעת הראיות הוצגו כראיה קבילה אינספור אגרות שנתפסו אצל עורכי הדין שפעלו בשליחות המשרד ואצל הנאשמים עצמם.

271. מרבית האגרות היו בעלות אופי ארגוני ואין ספק כי הן שירתו את ארגוני הטרור במסגרת פעילותם, שעה שברור לכל כי האסירים שבבתי הכלא שמאורגנים על פי שיוכם לארגון טרור, ושעה שאלה בוחרים את מנהיגיהם בכלא, ואלה קובעים את דרך חייהם, מהווים הם חלק מארגון הטרור.

272. כך למשל הסתבר, כי אסירי החמאס בכלא בוחרים אסיפה (אשורה), זו בוחרת מנהיגות ובראשה נבחר אדם רב סמכויות, שמשך זמן רב היה עבאס אל סיד, המכונה אבו עבדאללה, ואחריו נבחר מוחמד ערמאן. עבאס אל סיד "זכה" לביקורים רבים מאוד של עורכי דין מהמשרד, למרות שהיה "שפוט" לכ-30 מאסרי עולם.

273. עבאס אל סיד קיבל מספר לא מבוטל של אגרות בנושאים ארגוניים ושלה באמצעות עורכי הדין מספר רב של אגרות בנושאים ארגוניים לגורמים שונים בתוך הכלא ומחוצה לו. הוא קבע את שכרם של עורכי הדין, את מי יבקרו עורכי הדין וכן קבע בענייני שביתות רעב, ועוד.

274. כפי שפורט בהכרעת הדין, אגרות אלה נתפסו והוכח כי הן הועברו לגורמים המתאימים באמצעות המשרד.

275. אינני מקבל את הטענות שהועלו על ידי הנאשמים או עורכי הדין בעדותם כי אגרות מסוימות לא הועברו ליעדן, שכן תוכן נראה בלתי חוקי.

276. מדובר בניסיונות לא מוצלחים לתרוץ את הימצאות האגרות אצל הנאשמים או עורכי הדין שפעלו בשליחות המשרד. האגרות נתפסו פיזית או על גבי המחשבים. מהראיות עולה, כי מנהיגות החמאס בכלא הייתה מודעת היטב לאגרות שנשלחו או שהיו אמורות להישלח, היה קיים מעקב ובמידה שהמשרד לא ביצע את תפקידו, היה זוכה להערה בעניין ממנהיגות החמאס בכלא. לפיכך, אין ספק כי אילו לא היו מועברות אגרות ארגוניות רבות, פעילות משרד אלקודס הייתה מופסקת והיו נמצאים אחרים שהיו מבצעים את העברת האגרות.

277. בית המשפט העליון התייחס בפרשיות אחרות שנגעו לארגוני הטרור לפעילות "הומניטרית" או "חינוכית" או כזו הנוגעת לאיסוף כספים ותרומות, וקבע באופן חד משמעי כי פעילות כזו הנעשית במסגרת ארגון טרור או למען פעולותיו ומטרותיו, יש לראותה כפעילות שנעשית למען אותו ארגון, ולפיכך פעילות מסוג זה מהווה עבירה על החוק.

278. כך למשל בבש"פ 6552/05 עבירות ואח' נ' מדינת ישראל (פורסם ביום 17.8.05) קבע בית המשפט (כב' השופט אילה פרוקצ'יה) כי:

"נכון הוא כי סיוע כספי למסיבת בוגרי בי"ס תיכון או חלוקת מתנות למשפחות נזקקות, או עזרה לאסיר משתחרר עשויים להיות, כשלעצמם, מעשים 'תמימים' בהקשרים אחרים. אולם, בהקשר שלפנינו פעולות אלה קשורות בהנהגת גוף אשר, בצד פעילותו האזרחית, יש לו פן צבאי-טרוריסטי שנועד להשגת תכלית של לוחמת טרור המכוונת לפגוע פגיעות בנפש באזרחי מדינת ישראל. על פני הדברים, פעילותו האזרחית של הארגון נועדה לסייע לפעילות הצבאית ולשמש בסיס ותשתית לה. לא הוכח בפנינו אחרת. משכך, לא ניתן לבודד בין הפונקציה האזרחית לפונקציה הצבאית בפעילותו של הארגון, וכל אבחנה והפרדה ביניהם היא מלאכותית ושגויה. הפונקציה האזרחית מזינה את התכלית הצבאית, והתכלית הצבאית מספקת את העילה והתכלית לפעילות הכספית האזרחית ולהזרמת המימון הנדרש לפעילות הארגון, ובכלל זה גם למעשי עזרה לנזקקים, ולקיום פעילויות חברתיות בין צעירי הארגון כדי לעודד את מעורבותם והשתייכותם לארגון (בש"פ 7385/03 אגבריה נ' ישראל; בש"פ 7223/03 שיח' ראיד (בן סאלח) מחאג'נה נגד מדינת ישראל)".

וכן בבש"פ 854/07 אבו דקה נ' מדינת ישראל (כב' השופט איילה פרוקצ'יה; פורסם ביום 8.3.07):

"כבר נפסק כי פעילות בארגון טרור, גם כשהיא נושאת אופי ארגוני-אזרחי טומנת בחובה סכנה ממשית לציבור בישראל. המנהיגות של ארגון הטרור מספרת את התשתית האידיאולוגית ואת מדיניות הביצוע של הארגון, שעל יסודה פועלים אנשי הטרור בשטח".

כמו כן, בבש"פ 9578/11 זלום ואח' נ' מדינת ישראל (כב' השופט א' רובינשטיין; פורסם ביום 9.1.12 נקבע,

כי:

"אמנם, הפעילות המיוחסת לעוררים אזרחית באופייה, ועל פני הדברים, ובמציאות אידיאלית, פעילות חברתית הנסבה על סיוע לאוכלוסייה אזרחית לא הייתה מהוה עבירה פלילית. אולם המציאות אינה אידיאלית, והמלחמה בארגוני הטרור, והחמאס ביניהם, נעשית בחזית הצבאית-בטחונית ובחזית האזרחית-חברתית כאחת, ומכאן שמעשיהם לכאורה של העוררים הם בגדר עבירה פלילית".

וכן בע"פ 1784/14 עאשור ואח' נ' מדינת ישראל (כב' השופט ד' ברק-ארז; פורסם ביום 3.9.15), נקבע:

"מעבר לקושי הקיים לא אחת לחשוף מערכות שעוסקות במימון ובהעברת כספים למטרות טרור, חוזר ועולה הקושי הכרוך בפעילות נחרצת נגד ארגוני טרור, מבלי לפגוע בפעילות של צדקה ורווחה אשר לעתים מתרחשת בסביבתם הקרובה או אף תוך מעורבות של החברים בהם. דברים אלו יפים אף ביתר שאת בכל הנוגע לפעילות ה'דעוה', אשר קשורה בקשר בל ינתק עם יצירת התשתית הנדרשת לפעילות הטרוריסטית, חרף העובדה שהיא שלובה בפעילויות 'אזרחיות' (ראו עוד: גיל-עד נועם; ההתמודדות המשפטית בישראל עם

תופעת מימון הטרור (2009).

ככלל, הגישה הפרשנית הראויה לתחום זה היא הגישה המוסדית. פעילות של ארגון טרור - גם כאשר היא מקיפה מעשים לגיטימיים לכאורה - נשארת פעילות אסורה, והדברים אמורים גם במימון של אותם מעשים. כמה טעמים לדבר. ראשית, כפי שצוין, פעילותם של ארגוני הטרור מבוססת, במידה רבה, על גיוס תומכים באמצעות סיוע לאוכלוסיות מוחלשות. מבחינה זו, מתקיים בין המרכיבים השונים בפעילות החמאס יחס של סינרגיה, באופן שהאחד מחזק את חברו. שנית, במישור המעשי, קשה 'לעקוב אחר הכסף' ולבדוק בכל מקרה ומקרה מה השימוש שנעשה בו. כסף העובר דרך צינורות המימון של ארגון הטרור חזקה עליו שנועד לסייע לפעילותו. והצדקה - מה יהא עליה? התשובה היא פשוטה: הרוצה לעסוק בצדקה - יעשה זאת שלא באמצעות ארגון השולח ידיו גם במעשי טרור אלימים".

279. הנה כי כן, ניתן להשוות ולקשר את פעולות משרד אלקודס כחלק מאותה פעילות ארגונית, פעילותם של ארגוני הטרור, שנועדה לסייע לארגוני הטרור ומהווה חלק מהתשתית הארגונית.

280. ממכלול הראיות עולה כי הנאשמים ניהלו משרד שעסק בביקורי אסירים בטחוניים באמצעות עורכי דין שנשלחו לצורך כך וקיבלו שכר מהנאשמים. כספים אלה הגיעו מרצועת עזה. מדובר בכספי טרור של ארגון החמאס ולמצער של עמותה שהוצאה מחוץ לחוק ומקום מושבה ברצועת עזה. הוכח כי הביקורים נעשו אצל אסירים בטחוניים, אנשי ארגון החמאס שהיו פעילים במסגרת זו גם בהיותם בכלא הישראלי לאחר שנשפטו על מעשי חבלה וטרור שביצעו. חלקם נשפטו לעשרות מאסרי עולם. הועברו אל האסירים, מהם לאסירים אחרים או לרצועת עזה אגרות ארגוניות כולל בעניין עריכת שביתות רעב, אופן הביצוע, נושאי חבלה, הקמת תחנת שידור לאסירים, פתרון סכסוכים בין האסירים, ארגון החמאס בתוך הכלא.

הוכח כי הנאשמים ארגנו פעילות זו, היו מודעים לה ולכל האמור לעיל ומכאן יש לקבוע כי הוכחו כל יסודות העבירות בהן הואשמו הנאשמים ביחס לשני הנאשמים הן במישור העובדתי והן היסוד הנפשי הנדרש.

281. לפיכך החלטתי להרשיע את הנאשמים בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום כדלקמן:

הנאשם

א. מגע עם סוכן חוץ - עבירה לפי סעיף 114(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977;

ב. מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת - עבירה לפי סעיף 85(1)(ג) לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (עשרות עבירות); לרבות עבירה זו שיוחסה לנאשם בחלקו השני של כתב האישום.

ג. איסור פעולה ברכוש למטרות טרור - עבירה לפי סעיף 8(א) לחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005 (עשרות עבירות). לרבות עבירה זו שיוחסה לנאשם בחלקו השני של כתב האישום.

הנאשמת

- א. מגע עם סוכן חוץ - עבירה לפי סעיף 114(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977;
- ב. מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת - עבירה לפי סעיף 85(1)(ג) לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (עשרות עבירות);
- ג. איסור פעולה ברכוש למטרות טרור - עבירה לפי סעיף 8(א) לחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005 (עשרות עבירות).

ניתנה היום, י"ב טבת תשע"ו, 24 דצמבר 2015, במעמד הנאשמים ובאי כוחם וב"כ המאשימה.

כרמי מוסק, שופט